

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRASTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

Vol. LXXIV Kaimas 25 a.

PIRMADIENIS — MONDAY, RUGPIJTIS — AUGUST 25, 1980

Nr. 199

LKB KRONIKA NR. 42

SOVIETINĖJE MOKYKLOJE

(Tęsinys)

Tuo metu kai mokytojai terorizuoja už bažnyčios lankymą tikinčius vaikus ir jų tėvus, visuose Lietuvos miesteliuose ir kaimuose siautėja girti chuliganai Pavyzdžiai, gruodžio 2 d. grupė Pašilės komjaunui per pamaldas girtuokliavo, o paskui plyta prie Karklenų Kultūros namų užmušė žmogų. Sąžinės už judo grašius nepardavę mokytojai turėtų dėl šito sielotis, o ne dėl Mišiose patarnaujantio berniuko.

Kybartai (Vilkaviškio raj.). 1980 m. vasario 23 d. Kybartų vidurinėje mokykloje Žygio ir dainos konkurso proga buvo surikiuoti VII kl. mokiniai. Nepionieriai buvo be pionieriškų kaklaraiščių. Auklėtoja, nepajėgdama priversti pionierių užsirišti kaklaraiščius, pasikvietė į talką mokyklos direktoriaus pavaduotoją Veriką. Pavaduotojas tuojau įsakė suieškoti kaklaraiščius ir jų neturintiems užrišti. Dauguma vaikų prievartai pakluso; liko tik mok. Rita Griškaitytė. Perpykęs pavaduotojas Verikas užriko: „Susirink savo šmuktės ir mauk iš mokyklos!“ Mergaitė tėvams papasakojo apie incidentą mokykloje. Ritos tėvas nuėjęs pas Veriką pareikalavo, kad šis raštu pasiaiškintų, kodėl išvyjo dukrą iš mokyklos, tačiau šis atsisakė.

Jis aiškinosi norėjęs užrišti mergaitę kaklaraišti, kad visi būtų viena uniforma. Tada Rita Griškaitytė ryžtingai pareiškė: „Aš veidmainiauti nenoriu: bažnyčioje su rožančiumi, o mokykloje su kaklaraiščiu. Kaklaraištis yra pionierių atributika, o aš ne pionierė, todėl jo nenešiosiu!“

Kretinga. 1979 m. gruodžio 24 d. Kretingos I-os vid. mokyklos IIa kl. mokytoja (auklėtoja) Stakienienė liepė pakelti rankas mokiniams, einantiems į bažnyčią (pakėlė beveik visa klasė). Paskui mokytoja paeiliui kiekvieną tikintį mokinį pradėjo kamantinėti:

ar dažnai eina į bažnyčią, su kuo eina, ar eis prie pirmos šv. Komunijos, ar moka poterius.

Tauragė 1978 - 79 m. pradžioje Tauragės V-jos vid. m-kje VIa kl. vyko tėvų susirinkimas. Po susirinkimo auklėtoja A. Krikštopienė įkalbinėjo Aurelijos Saviukytės motiną, kad savo dukrą leistų stoti į pionierių organizaciją. Būdamas pionierė mergaitė galėsianti eiti ir į bažnyčią, o vėliau į komjaunimą galėsianti nestoti. Direktorius reikalavęs, kad visi mokiniai būtų pionieriai.

(Bus daugiau)

Lenkijos darbininkai, Gdanske paskelbė streiką, įmonės kieme sukaupe mečdžias, kad jų pastangos laimėti Lenkijai daugiau laisvų pasisektų.

RUOŠIASI MADRIDO KONFERENCIJAI

Laukiama aiškių, tiesių kaltinimų

Washingtonas. — Prieš penkerius metus — 1975-ais metais rugpjūčio pirmą dieną, — Suomijos sostinėje Helsinkyje 35-kių kraštų atstovai, jų tarpe Apaštalių Sosto, Jungtinių Amerikos Valstybių ir Kanados, pasirašė Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos baigiamąjį aktą. Šio dokumento įžangoje yra nusakomi principai, kuriais privalo remtis aktą pasirašiusių valstybių tarpusavio santykiai.

Tų principų tarpe esminiai yra šie: pagarba valstybių suverenumui, atsisakymas nuo gresinimo panaudoti jėgą ir nuo jėgos panaudojimo, valstybinės sienos yra nepažeidžiamos, turi būti apsaugotos valstybių teritorijų integritetas, tarptautiniai ginčai turi būti sprendžiami taikingomis priemonėmis, atsisakymas nuo kišimosi į kitų valstybių vidaus reikalus, privalo būti gerbiamos visos pagrindinės žmogaus teisės bei laisvės, įskaitant įsitikinimą, sąžinės, religijos arba tikėjimo laisvę. Dviem metams praėjus nuo Helsinkio konferencijos baigiamajam akto pasirašymo — 1977-ais metais, Belgrade įvyko pirmoji konferencija patikrinimui, kaip yra konkrečiai vykdomi Helsinkyje prisiimti įsipareigojimai, gi antroji tokio pobūdžio konferencija yra šaukiama šių metų rudenį Madride.

Pasiruošimai Madrido konferencijai vyksta seniai. Lapkričio 11 d. Madride suvažiavę 35 kraštų atstovai išgirs, kaip pasakė prezidentas Carteris liepos 29 d. susauktoje konferencijoje: aiškius, tiesius žodžius, ne polemiką, ne propagandą, bet pažangos siegiant žodžius. Sovietų invazija Afganistane ir vis brutalesnės tos buvusios laisvos šalies okupacija negali būti suderinama su Helsinkio pažadais, lygiai kaip nesiderina ir su Jungtinių Tautų charta. Užpildama savo kaimyną, Sovietų Sąjunga yra jau pasmerkta viso pasaulio. Šimtas keturi Jungtinių Tautų nariai pasmerkė Sovietų Sąjungą ir pareikalavo, kad ji pasitrauktų su savo okupacine kariuomene, pasakė prez. Carteris.

Toliau prezidentas Carteris paminėjo „tuos drąsius vyrus ir moteris, kurie dabar yra ištremti me ar kalėjime vien už tai, kad

jie privočiaose grupėse dirbo, skatindami Helsinkio susitarimus“. Jie dabar nutildyti, tačiau Madrido niekas negalės nutildyti jų tikslų, ir mes žiūrėsime, kad niekas nebandytų jų nutildyti, pasakė Carteris.

Liepos 31 d. JAV komisija iš Kongreso narių ir vyriausybės pareigūnų paskelbė raportą apie žmogaus teisių lažymus visame pasaulyje. Šis 269 puslapių raportas nurodo, kad Sovietų Sąjungoje yra įprasta sumti žmogaus teisių aktyvistus. Jų pėmai buvo areštuota 112, o šiemet 57. Plečiasi ir sovietų religinių aktyvistų persekiojimas. Pėmai pasodinta į kalėjimus 180, šiemet jau 264. Komisija primena ir totorių teisių lažymą, draudimą jiems sugrįžti į savo tėvų žemę Kryme, iš kur jie buvo išturti Stalino. Nors Helsinkio susitarimuose kalbama apie žmonių teisę emigruoti, sovietai tą teisę paneigia. Devyni rusai, sukūrę šeimą su amerikiečiais, veltui laukia leidimo susijungti su savo šeimomis. Septyni sovietų piliečiai gyvena JAV ambasadoje, nes jie irgi negauna leidimo išvykti.

Toliau raportas pabrėžia šaltą ir kalkuliųotą Afganistano invaziją, kuri smarkiai apnuodijo Madrido suvažiavimo atmosferą. Idomu, kad šiame raporte ir Amerika kaltinama žmogaus teisių pažeidimais. Minimos juodųjų gyvenimo sąlygos Miami, kurios privedusios prie riaušių. Kalbama ir apie Naujosios Meksikos kalinių riaušius dėl sunkių kalinių sąlygų. Neabejojama, kad šiais amerikiečių raporto kaltinimais Madride pasinaudos ir Sovietų Sąjungos kalbėtojai.

Izraelis pasigedo Amerikos veto

Tel Alivis. — Izraelis kritiškai kavo Ameriką, kad ji nevetavo Saugumo tarybos rezoliucijas, kuri pasmerkia Izraelį ir reikalauja visų valstybių iškraustyti savo ambasadas iš Jeruzalės. Cilė jau paskelbė, kad ir ji perkels savo pasiuntinybę į Tel Avivą. Jeruzalėje lieka tik 9 ambasados. Izraelio kovos lėktuvai vėl puolė taikinius Libane.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Portugalijos vyriausybė pareikalavo, kad keturi Sovietų Sąjungos diplomatai greit išvažiuotų, nes jų veiksmas, žinių rinkimas, šnipinėjimas nesiderina su diplomatų pareigomis.

— Austrija buvo susitarusi su Čile parduoti jai 100 lengvųjų šarvuočių ir 300 sunkiųjų kulkosvaidžių, tačiau, atsiradus socialistų partijoje opozicijai, nutarė ginklų Čilei neparduoti.

— Indijos vyriausybė pasiūlydė, kad šalyje vėl atsirado daugiau tigrų. Prieš dvejis metus jų buvo likę 2,278, o šiemet suskaičiuota 3,015. Statistika rodo, jog per 8 metus vyriausybės globa ir priežiūra padidino ir ragamsių bei liūtų skaičių.

— Afganistano prezidentas Karmalas pasakė į tautą kalbą, kurioje ragino visus susijungti prieš imperialistus. Jis dėkojo „heroiškai sovietų tautai“, kuri atsiuntė ribotą karių kontingentą ginti Afganistano nuo imperialistų. Kai Afganistanas nebebus grėsmės iš agresorių pusės, sovietai savo karius išgąsins, pasakė Karmalas.

— Vakarų Virginijoje po smarkaus lietaus prasidėjo potvyniai šešiose apskrityse. Padaryta daug nuostolių.

— Berkeley, Kalifornijoje irraniečių studentų susirinkime rastos kelios bombos. Spauda sužinojo, kad bombas padėjo nauja irraniečių grupė „Irano išlaisvinimo armija“. Grupė įspėjo mokyklą, kurios salėje buvo padėtos bombos, kad jos ten yra, kad „nenukentėtų amerikiečiai“.

— Kanadoje, Albertos provincijoje, lankosi Naujosios Zelandijos užsienio reikalų ir prekybos ministras Brian Talboys. Jis ieško Kanadoje investuotojų, kurie ryžtųsi atidaryti prie N. Zelandijos surastus gamtinių dujų šaltinius.

— Gvatemaloje politiniai priešai nušovė krikščionių demokratų partijos vadą Coatepegue mieste.

Radaras lėktuvų nepastebės

Washingtonas. — Gynybos sekretorius Harold Brown kiek plačiau papasakojo apie naują išradimą, kuris leis bombonešiams, kovos lėktuvams ir raketais įsibrauti į priešo teritoriją nepastebėtiems, radaras jų negalės susekti. Išradimas pakels karinį balansą Amerikos naudai. Išradimas vadinamas „Stealth“. Pentagonas apie tą išradimą plačiau nekalbės. Tai pranešti sekretorius rado reikalingą, kai sužinojo, kad šis tas jau žinoma spaudai ir kai kuriems Kongreso žmonėms. Iš spaudos puslapių matyti, kad bombonešiai ar kiti lėktuvai bus padengti tokia medžiaga, kuri absorbuos radarą, vadinamas sovietų priešlėktuvinė gynyba bus užklupta. Daryti bandymai davė labai gerų rezultatų.

Gdanskas. — Lenkijos vyriausybės atstovai buvo susitikę su streikuojančių darbininkų delegacija ir tarėsi apie streiko baigimą. Buvo paskelbta, jog padaryta nemaža pažanga, ir tikimasi nuomonių suderinimo.

Washingtonas. — Gyvenimo pabrangimo liepos mėnesį nebuvo. Tai pirmas atsitikimas per 13 metų, nors maisto ir susisiekimo kainos pakilo, bet atpigėjo morkščiai, tai ir išsilygino.

SUVARŽYMAI LENKŲ — VOKIEČIŲ PASIENYJE

Sunkumai palietė laisvą prekybą

Rytų Berlynas. — Aštuoneris metus milijonai rytų vokiečių ir lenkų labai laisvai keliaudavo per savo bendrą sieną. Jiems nereikėjo nei pasų nei vizų nuo 1972 m. Dabar ši padėtis keičiasi. Priežastys — ekonominės, ne politinės.

Nuo 1972 m. lenkai, turėdami daug pinigų, bet neturėdami pinigų juos išleisti, pradėjo pardavinėti juos rytų vokiečiams už markes. Lenkai važiuodavo į Rytų Vokietiją pirkti jiems trūkstamų prekių, ypač namų apyvokos reikmenų, mėsos produktų. Vokiečiai vykdavo Lenkijon pasidžiaugti lenkų kavinėmis, pigiomis daržovėmis, vaisiais. Lenkams būdavo verta važiuoti į Rytinę Vokietiją vien tik benzino prisipilti.

Abiejų valstybių žmonėms šie santykiai patiko. Po kelerių metų, tačiau, vokiečiai pradėjo skustis, kad lenkai išpenka iš jų parduotuvių ir tokias prekes, kurių patiems vokiečiams trūksta.

Nors komunistų vadai visada teigė, kad kapitalistinio pasaulio krizės jų neliečia, kylančios energijos ir žaliavų kainos parodė, jog taip nėra. Visa tai privedė prie stipresnės kontrolės kelioms tarp Lenkijos ir Rytų Vokietijos įvedimo. Naujosios taisyklės daugiausia paveiks lenkus. Jie turės visas savo keliones į R. Vokietiją užregistruoti, gauti leidimus ir negalės ten išleisti daugiau negu 350 markių per metus. Statistika metų pabaigoje parodys, kaip šie nuostatai iš tikrųjų paveikia lenkų — rytų vokiečių bendravimą.

Nepavyko gyventojų surašinėjimas

New Yorkas. — Neseniai pasibaigęs Amerikos gyventojų surašinėjimas parodė, kad jis nepavyko. Visa eilė miestų skundžiasi, kad surašinėtojai „nepastebėjo“ ištisus miesto kvartalus. Tūkstančiai žmonių liko nesuskaiciuoti, o dėl to nukentės miesto finansai. New Yorko miestas šiemet turi 830,000 mažiau gyventojų, negu 1970 m. surašyme. Miesto meras pasiūlė 1 mil. dol. premijoms miesto tarnautojams, pašto valdininkams ir patiems surašinėtojų dalyviams. Visi, kurie surašinėtojų neįregistravo gyventoją, gaus po 10 dol. už kiekvieną. Dar nesuskaiciuoti asmenys galės dalyvauti specialioje loterijoje, kur laimės 1,000 dol. premijas.

Miestai, kurių gyventojų skaičius sumažėjo, gali netekti federalinių lėšų. New Yorkas, jei „nepastebės“ savo gyventojų, per ateinančius 10 metų gali prarasti apie 1 bil. dol.

Ar pavyks rasti „Titanic“ laivą?

New Yorkas. — Amerikos mokslininkai, praneša AP agentūra, beveik įspėjo mįslę, kur yra transatlantinis keleivinis laivas „Titanic“, kuris nuskendo 1912 m. balandžio mėn., susidūręs su ledkalniu. Laivo jūros dugne ieškojusios ekspedicijos vadovas M. Haris pareiškė, kad maždaug už 300 mylių nuo New Foundland salos, apie 2 mylių gylį specialiais instrumentais pavyko nutatyti objektą, kurio kontūrai atitinka „Titanico“ dydį.

Prasidėjus lenkų darbininkų streikams, korespondentai Rytų Vokietijoje pastebi labai mažai užuojautos lenkams. Sakoma, jog veikia ir tradicinė vokiečių — lenkų neapykanta. Sunku tikėtis, kad lenkų pavyzdžiu pasėktų ir rytų vokiečiai. Jie pasimokė jau 1953 metais, kad, kaip vienas rytų vokiečių pasakė Vakarų korespondentui, „streikai nieko daugiau neduoda, kaip garsiąją „brolišką paramą“. Ta parama esanti — sovietų tankai. Po „paramos“ 1953 m. Rytų Vokietijoje nebebuvo jokių darbininkų neramumų.

Rytų Vokietijos spauda tris savaites visai neminėjo Lenkijos streikų, o vėliau vadino juos „laisvinais darbų sustabdymais“. „Neues Deutschland“ agentūra pabrėžė savo reportažuose Lenkijos valdžios užuominas, kad lenkų elgesį seka „sąjungininkai“.

Vokiečiai puikiai žino, kad jų teritorijoje stovi 19 geriausių sovietų divizijų. Ateinanti mėnesį ruošiami manevrai, į kuriuos turėtų atvykti dar daugiau sovietų kariuomenės. Ta kariuomenė turės žygiuoti per Lenkiją, arba suklipti aplink per Čekoslovakiją. Sovietų vadams, jei neramumai Lenkijoje nesibaigs, bus didelė pagunda pakelti ir manevrus sustoti Lenkijoje ir ten užsibūti, šalia Lenkijoje jau esančių dviejų šarvuotų divizijų. Panašiai sovietai pasielgė Čekoslovakijoje prieš 12 metų, palikdami savo dalinius po manevrų dar prieš Čekoslovakijos invaziją.

Bolivija griežtai persekioja komunistus

La Paz. — Naujoji Bolivijos karinė diktatūra griežtai išėjo prieš du svarbiausius savo priešus: organizuotą darbininkiją ir studentiją. Valdžia skelbia, kad uni-jos ir universitetai yra komunistų įtakoję. Keičiami uni-jų vadai, uždaryti devyni universitetai, atleisti nepatikimi profesoriai, uždarytos studentų organizacijos. Amnesty International skelbia apie kareivių dalinio siautėjimą Caracoles mieste, kur žmonės buvo šaudomi, plėšiami, prievartaujami. Sakoma, kad nežinia kur dingo apie 900 žmonių.

Amerika gavo bazes Somalijoje

Washingtonas. — JAV — Somalijos derybos dėl karinių bazių baigėsi sėkmingai. Dabar, šalia anksčiau gautų bazių Kenijoje ir Omane, JAV karinės jėgos galės naudotis ir Berberos uostu bei aerodromu Adeno įlankoje, kur vyksta gyvas naftos laivų judėjimas. Anksčiau šioje pasaulio dalyje laisvojo pasaulio interesų saugotojas buvo Iranas, tačiau, pasikeitus vyriausybei, pasikeitė visa Indijos vandenyno ir Persų jūros padėtis. Dabar stipresnės kar jėgos čia laikys JAV.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 25 d.: Liudvikas, Patrikija, Gilius, Liudyte.
Rugpjūčio 26 d.: Zeferinas, Padvina, Algiminas, Ugnė.
Saulė teka 6:08, leidžiasi 7:39.

ORAS

Saulėta, temperatūra dieną 85 d., naktį 65 l.

DVIEJUOSE HORIZONTUOSE

KAS BUS SU MOSU PARAPIJA?

Mintyse grįžtant į Chicagoje praleistas atostogas, prisimena ir malonus draugiškas, susitikimus su kun. Adolfu Stašiu naujai išremontuotoje, jaukioje Amerikos Lietuvių tarybos įstaigoje, Marquette Parke, Šiandien kun. A. Stašio jau nebėra Chicagoje: 33 metus ėję vikaro pareigas Šv. Kryžiaus lietuvių parapijoje, savu laiku sutuokęs gal daugiausia lietuviškų porų, pradžioje aktyviai dirbęs LB, o vėliau Altoje, Šiandien jis ramiam poilsiui jau persikėlęs į St. Petersburgą Floridoje. Nors susitikę ne kartą „balamutais“ esame vienas kitą pavadinę, bet tas žodis kun. A. Stašio žodyne nereiškia ką nors labai pikto, gal tiek, kad nuomonės ne visada sutinka. Bet juk gyvename demokratinėje krašte.

Kun. A. Stašį prisimenu bene nuo 1936—37 m., kai jis, būdamas Panevėžio mergaičių gimnazijos kapelionas, kas antrą sekmadienį katedroje sakydavo trumpus ir tikrai oratoriskus pamokslus. Jo pamokslų išklausa davė sakyčiau visos gimnazistės ir gimnazistai, kai tuom tarpu berniukų gimnazijos kapelionui žymiai blogiau sekdavosi.

Ir štai, palikęs Lietuvą, kun. A. Stašius Šv. Kryžiaus lietuvių šventovėje Chicagoje per 33 m. teko suvaidinti lietuviško vaidilos vaidmenį. Klebonų kun. A. Linkaus ir kun. E. Abromaičio laikais Šv. Kryžiaus parapijai ne taip blogai sekėsi atlikti religinį bei tautinį vaidmenį ir kartu finansškai išsilaikyti. Maža kas abejoja, kad ypač tautiniu atžvilgiu kun. A. Stašio įtaka buvo nemaža. Duoba, kad čia skambėdavo „Dainavos“ ansamblio giesmės ir ilgesnį laiką vargonininkavo tokie muzikai, kaip a.a. St. Sodėika ir P. Armonas, neužmirštant ir to, kiek lietuvių kunigų, naujųjų ateivių, čia rado prieglobstį.

Bet laikai keitėsi. Lietuvių antplūdis į pietvakarius ir priemiestius beveik visai nutautino Šv. Kryžiaus parapiją, nors naujasis klebonas kun. V. Mikolaitis, šalia tvirtai stovint senjorui vikarui kun. A. Stašiu, kiek galedamas bandė ir, manau, tebedando parapiją išlaikyti, kiek dar sąlygos leidžia, lietuviškai. Bet kai vos keliasdešimt lietuvių sekmadieniais šventovėje tepasirodė, vargu ar ką ir prie geriausių norų begali klebonas padaryti. O kurią pasiekia konkrečios informacijos, statistikos.

Todėl ir aš, atostogaudamas Chicagoje, iš labai patikimų šaltinių patyriau, kad lietuviai Šv. Kryžiaus parapiją gali prarasti. Esą klebonas kun. V. Mikolaitis iš kurijos jau gavęs du perspėjimus, kad iš klebono pareigų pasitrauktų, ir galimas dalykas, kad kurija numatys jį vėl paskirti kurios nors dvasinės seminarijos profesorium. Kun. A. Stašius patraukus į pensiją, ir išvykus iš Chicago, ši galimybė darosi dar realesnė.

Kai mane po šio pokalbio liepos 2 d. namo vežusiam ekono-

mistui J. Sakui apie tai prasitariau, ką prieš kelias minutes iš patikimų šaltinių girdėjau, jis labai konkrečiai pasiūlė: jei kurija iš lietuvių atimtų Šv. Kryžiaus parapiją su milžinišiais lietuvių aukomis pastatytais pastatai, mūsų reikalus būtų jį iš kurijos už vieną dolerį nupirkti.

Iš klausus šio konkretaus ekonomisto pasiūlymo, man kilo klausimas: o ką lietuviai su bažnyčia ir pastatais darytų, jei aplink jų beveik visai nebėgvenų?

J. Sakas tuojau pastebėjo, kad mums labai trūksta patalpų archyvam, kurie metams bėgant vis didės bei plės, kai tuo tarpu Jaunimo centre esančių archyvų patalpų jau perkrautos, Balzeko archyvai taip pat jau tiesiog veržiasi iš rūsio.

Tadgi, pasiūlymas įdomus ir aš jį čia išskeliu. Kokia šandien, jau beveik dviems mėnesiams nuo ano pokalbio praslinkus, Šv. Kryžiaus parapijos ir klebono kun. V. Mikolaičio padėtis, nieko nežinau. Bet anuos perspėjimus skambėjus, suskambėjus kun. A. Stašius išvykstant iš Chicago, turėtų užgirsti tvirtiausią užnugarį turinti Lietuvių bendruomenės vadovybė, būdama kontakte su vysk. V. Brizgiu, nes nieko nedarius prarasti 1950—57 metais buvusią Chicagoje religinės tautinės atsparos tvirtovę su retai kur randama tokia didinga bažnyčia ir parapijos pastatais, būtu nuodėmė. O kun. A. Stašio per 33 metus toje šventovėje paliktų pėdsakų tikėjime istorija neužmirš.

Ką galvoja tauta tėvynėje

Nepaslapstis, kad prie grėsmės Šv. Kryžiaus lietuvių parapijai Chicagoje ir kitoms parapijoms bei įvairioms lietuvių institucijoms prisideda ir nutautėjimas bei abuojumas. Tai labai akivaizdžiai pastebi ir dabartinė Lietuvos pagrindinė spauda. Paskutiniame laisvuosiu Vakarų pasiekusiam „Varpo“ numeryje taip rašoma: „Antrojo pasaulinio karo metu iš Lietuvos į Vakarų pasitraukė apie 25,000 (? — VI. R.) lietuvių. Kiek iš jų šandien yra pabėgėlių ir kiek duoneliautojų, yra tikra, kad niekas tiksliai nežino, tačiau sprendžiant iš JAV Lietuvių fondo narių skaičiaus (Narių skaičius 4,444, tame tarpe apie 1,300 jau mirusių — Lietuvos pagrindinė spauda vadavosi ankstesne statistika — VI. R.), bei laikraščių ir knygų tiražo, neatrodo, kad pabėgėliškio tipo išievių būtų likę daugiau kaip 15 procentų. Tauta, kaip matome, nebūtinai nyksta tik Sibire. Tauta išieviųje neatsilaiko ir prieš technologijos teikiamus patogumus, gerą ir lengvą gyvenimą ir turta, ko siekiama beprotiškais lenktynėmis su laiku ir kitais likimo bendrais.“

Toką nuomonę aš mus skelbia Lietuvos pagrindinė su didele rizika leidžiamas „Varpas“, kurio leidėjams, redaktoriams bei bendradarbiams kiekvieną dieną gresia kalėjimas. Ir kas dar įdomu, kad Lietuvos fondo narių rodiklis jiems sudaro pagrindą išievių lietuvių tautinei gyvybei nu-

Saulių posėdis Jūros dienos metu Union Pier, Mich.

Nuotr. P. Maletos

LIETUVIAI CALIFORNIJOJ

AIKSTES ATIDARYMO ISKILMĖS

1980 m. liepos 27 d. 12:30 val., sekmadienį P. ir P. Sakų sodyboje įvyko aikštės atidarymas.

Prieš keletą metų Petras ir Rūta Sakai nusipirko Gledalės apylinkėje, kalnų atslaitėje gražią nuosavybę apie 1700 pėdų aukštyje, su dideliu žemės plotu — sklypu.

Sodyba supa iš rytų ir iš šiaurės kalnų tąsa, kelių šimtų pėdų aukščio, kurio atslaitės apaugusios žaliuojančiomis pušimis ir kita kalnų augmenija. O iš vakarų sodybos pusės pro sodybą eina atslaitė kalnų vingiuotas kelias. Nuo kelio vakarinio pakraščio prasideda žemėjanti atslaitė ir prarajos, kurios sudaro malonų ir išpuodingą vaizdą važiuojant keliu.

Sodyba pastatyta ant plokštumos su dideliu erdviu kiemu. Nuo sodybos į šiaurės pusę eina sodybos plokštumos tąsa su didele lyguma.

Kadangi sodybos savininkai yra visuomenininkai ir nuosirdūs lietuviai, todėl juos dažnai aplanko svečiai, kurie atsilankiusius nuosirdžiai priima. Kad svečiams būtų daugiau įdomumo, p.p. Sakai tą į šiaurę esančią lygumą dar geriau ištaisė ir paruošė gražią didelę aikštę. Specialiai aikštėje pastatė pastatą dėl svečių patogumo ir įrengė stalus ir suolus ir juos apdengė specialiu stogu, kur svečiai yra apsaugoti nuo saulės kaitros ir nuo lietaus.

Mėgėjams — sportininkams toje pačioje aikštėje įrengė krepšinio įrengimą. Šiauriniame aikštės krašte, ties kalno papėde stovi aukštas stiebas — kartis, ant kurios svečių pobūviu metu plevėsuoja tautinė vėliava.

Sodybos gražūs vaizdai ir įrengtoji aikštė tiek patraukė losangeliečius, kad aikštės atidarymo dieną (liepos 27 d.) beveik visų organizacijų atstovai iškilmėje dalyvavo.

Iškilnių dalyviai buvo nustebinti už aikštės kapitalinį įrengimą. Vašiu metu organizacijų atstovai tarė žodį, reikšdami padėką p.p. Sakams už jų nuosirdų bendradarbiavimą su visuomene ir palinkėjo šios sodybos ir aikštės savininkams sėkmės.

Dalyvių

MIRĖ SAULIUS TOMAS ZAUNIUS

1980 m. rugpjūčio 16 d. Santa Barbaroje, Kalifornijoje, savo darbovietėje staiga mirė Saulius Tomas Zaunius, buv. Lietuvos užsienio reikalų ministerio dr. Dovo Zauniaus ir operos solistės Vincės Jonuškaitės-Zaunienės sūnūs.

Velionis buvo gimęs Kaune 1929 m. rugsėjo 3 d. Nuo 1944 metų vasaros išgyveno ketverius metus Vakarų Vokietijoje, iš kur 1948 m. atvyko į Santa Barbarą.

statyti. Tas rodiklis labai greitai galėtų būti pakreiptas teigiama kryptimi, jei Lietuvių fondo narių skaičius pasiektų kad ir 10,000 VI. R.

Po to Los Angeles universitete (UCLA) studijavo politinius mokslus, gaudamas bakalaurą. Tolesnės studijas, deja, sutrukdė Korėjos karas. Saulius buvo mobilizuotas ir apie trejetą metų aktyviai dalyvavo karo veiksmuose, kur buvo sunkiai sužalota jo sveikata, nebeapsitaisiusi ir po demobilizacijos.

Nepaisant įvairių sunkumų, Saulius Zaunius toliau tęsė studijas New Yorko universitete (NYU), įsigydamas politinių mokslų istorijos magistro laipsnį, diplominiam darbui pasirinkęs įdomią lietuvišką temą apie 1926 metų perversmą nepriklausomoje Lietuvoje. Dėl sveikatos pašlijimo toliau reikštis savo pasirinktą studijų srityje, deja, nebuvo palankių sąlygų.

1968 metais velionis vėl persikėlė Kalifornijon, kur Santa Barbaroje savo mirusios sesers, anks-tyvesnės išievis, namuose buvo apsigyvenusi, jo motina, ištikimaušia ir visą laiką tik jam pasiaukojusi globėja. Graži ir sveikata šios vietovės aplinka kurį laiką itin palankiai atsiliepė Sauliaus sveikatai. Jis čia sutiko ir vedė Dalią Žilinskaitę, su kuria susilaukė sūnaus, taip pat pakrikštyto jo senelio Dovo vardu.

Velionis buvo palaidotas 1980. VIII.19 d. Santa Barbaros kapinėse netoli savo tetos amžino poilsio vietos. Katalikiškose apeigose ir laidotuviuose dalyvavo Santa Barbaros lietuviai ir būrys šeimos giminių, draugų ir pažįstamų iš Los Angeles, sesuo dr. Augusta Zauniūtė — šaulienė iš Chicago, sesuo Giedrė Zauniūtė iš Cran-

fordo, NJ., ir sesuo Danutė Leskaitytė — Allman su dukterimis iš Oregono.

Trumpą atsisveikinimo kalbą kapinėse Los Angeles skautų vietnų vardu pasakė Valerija Barmienė, jautrią užuojautą pareiškė daug šeimai padėjęs liūdesio dienomis santabarbarietis kaimynas Klemas Galiūnas, šeimos vardu pakviesdamas šermėnų pobūviui į Vincės Jonuškaitės-Zaunienės namus (1315 Laguna St., Santa Barbara, Calif. 93101). Čia ilgesnį prisiminimų kalbą apie velionį, jo tėvus ir šeimą pasakė artimas jų bičiulis Bronys Raila.

Buvo sugiedota Marijos giesmė ir Lietuvos himnas.

— Nėra didesnės klaidos, kaip nepakankamai įvertinti priešą. Kinų priežodis

— Davimo būdas daugiau ver-tas, negu pati dovana. Pierre Cornelle

DR. ZIBUTE ZAPARACKAS

Tel. — 337-1235
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai:
700 North Michigan, Suite 400
Valandos pagal susitarimą

SOPHIE BARCUS

RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Lietuvių kalba: nuo pirmadienio iki penktadienio perduodama nuo 4:00 val. p.p. iki 5:30 val. p.p. per tą pačią stotį. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

Tel. 494-2413
1490 A.M.
7150 S. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

Under the Sword of Damocles

A novel by
ANATOLE KAIKYS

Translated from the Lithuanian by
NLIOLĖ GRAZULIS

This book is dedicated to all those who have suffered and died because of Communism and Nazism.

This revised and enlarged edition was published by the Lithuanian Literary Assn., Chicago 1980.

Kaina su persiuntimu \$10.95.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Illinois gyv. dar prideda 60 ct. valstyjės mokesčio.

RAKTAS Į NAUJĄJ TESTAMENTĄ

Antanas Rubikys

I-ji dalis. Knygoje 10 skyrių. Naujojo Testamento: Bendrija ir jos savimone, jos lopys istorijoje. Senojo Testamento tauta. Izraelis. Krikščionybė. Naujos sandomos Bendrija. Jėzus — Naujojo amžiaus pranašas. Jo darbai. Dievo bendrija visiems. Paulius Apaštaly tarpe, Jo išmintis. Samprata, Dievo tautos samprata.

Išleido KRIKŠČIONIS GYVENIME, 1978. Kietais viršeliais, 394 pusl. Kaina su persiuntimu \$8.90. Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.
Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates \$40.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$38.00. Foreign countries \$40.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeras nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesčių, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto			
	metams	1/2 metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$40.00	\$22.00	\$15.00
Kanadoje	U.S.A. 40.00	22.00	15.00
Užsienyje	40.00	22.00	15.00
Kitur	38.00	20.00	13.00
Savaitinis	25.00	15.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

• Redakcija straipsnius taisydo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

LITDNAS PRŪSŲ LIKIMAS

Prūsų skalvių ir jotvingių likimas susiklostė dramatiškai. Jie nespėjo sudaryti vieningos valstybės, kai juos užpuolė stilpresni, labai agresyvių kaimynai. X—XIII a. iš pietų juos spaudė lenkai, o galiausiai pavergė vokiečių riteriai. Prūsų istorijoje yra ir herojiškų puslapių. 1260—1274 m. įvyko vienas didžiausių to meto Europos sukilimų: tai prūsų prieš vokiečius. Vadovavo drąsus prūsų karžygys Herkus Mantas. Jau nemaža žemių buvo išlaisvinta, mėginta suvienyti jėgos. Prūsų sukilėliams teikė paramą Lietu-

vos karalius Mindaugas. Po ilgų ir sunkių kovų sukilėlių jėgos vis dėlto nepakako išvaduoti. Herkus Mantas buvo nužudytas.

C. Kudaba (iš „Kur Nemunas teka“)

Advokatų Draugija
VALDEMARAS BYLAITIS
IR
VINCAS BRIZGYS
Teisinių daktarai
2458 W. 69th St., Chicago, Ill.
Visi tel. 778-9000
Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso ir buto: Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. išsiskyrs treč. 12 iki 4 val. popiet

Tel. Reliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvius gydytojas
3925 West 59th Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak. Treč. ir šest. uždaryta.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.p. Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3 iki 7 v. p. Tik susitarus.

Tel. 282-4422, 372-5222, 324-6575
Dr. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai:
111 NO. WABASH AVE.
4200 NO. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses".
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 popiet ir ketv. 5-7 vak. Ofiso tel. 776-2880, rezid. 448-5545

Ofiso tel. HE 4-2123, namų GI 8-6195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. 2-5 ir 6-7 — iš anksto susitarus.

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. 2-7) Šeštadieniais pagal susitarimą.

Apsimoka skelbtis dien. DRAUGE, nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, gi skelbimų kainos yra visiems prieinamos.

Japonija didina savo gamybos automobilių eksportą į užsienį. Pastaruoju metu skaičiaus daugėja kaip 40 modelių. "Toyota" pakrovimas į laivą.

pasamtelius eilutes, jis dar nebuvo galutinai pasibaigęs, tačiau jis pateikė daug medžiagos šiam streikui įvertinti, iškelti jo priežastis ir palyginti komunistinių kraštų darbininkų su Vakarų kraštų imonių darbininkais, jų teisėmis. Beje, šis streikas Lenkijoje nėra didelė naujiena: Lenkijos darbininkai streikavo ir tai labai efektyviai, 1970 ir 1976 metais. Tada streikai reiškėsi net komunistų partijos ir politinės policijos būstinių deginimu.

Sustokime prie Lenkijos pokario meto santvarkos ir priežasčių, kurios išaukė streiką. Lenkija buvo atkurta 1945 metais. Didžiosios Vakarų valstybės ją perleido Sovietų Sąjungos sferon. Buvo sukurta Maskvos palaiminta komunistinė vyriausybė, Sovietų Sąjungos pavyzdžiui. Karo metu buvo sunaikinta 38 proc. krašto turtų. Lenkija neteko Sovietų naudai daugelio rytinių žemių; už tat ji gavo labai pramoningas Vokietijos sritis ir derlingas Pomeranijos žemes, W. Churchillio žodžiais, „po I pasaulinio karo Lenkija buvo per daug pasistūmusi į Rytus, o po II pas. karo — per daug į Vakarus“...

Gavusi puikius Rytų Vokietijos uostus, miestus, fabrikus ir žaliavomis turtingas sritis, „Lenkija, būvusi“ beveik išimtinai žemės ūkio kraštas, tapo pramonės šalimi. Šiandien Lenkija savo pramonę yra dešimtoji šalis pasaulyje. Tik 8 pasaulio valstybės gamina daugiau plieno ir cemento kaip Lenkija. Automobilų gamyboje Lenkija yra vienuoliktoje vietoje. Neatsilikia ir daug kur kitur.

Tačiau Lenkijos žemės ūkis nebuvo sumodernintas ir liko primityvus. Tiesa, kolchozai čia nebuvo įkurti (jų yra labai mažai). Du trečdaliai žemės ūkio yra privačių savininkų rankose ir tik trečdalis valstybiniai dvarai. Yra 3.2 milijonai smulkių ūkių, kurių vidurkis siekia tik 4.9 hektarus. Tik 14.2 proc. ūkių yra didesni kaip 10 hektarų. Jaunimas, kaip ir okup. Lietuvoje, vengia dirbti žemės ūkyje. 1.2 mil. ūkininkų yra daugiau kaip 55 metų amžiaus. Iš jų 441,000 ūkių neturi įpėdinių. Beveik kas antrą ūkį dirba tik moterys. Vyrai bėga į pramonę, į fabrikus. Apdirbamoji bei varomoji jėga liko arklys. O arklys brangus gyvūlys, reikalaujamas daug pašaro. Gierėko pirmtakūno Gomulkos žodžiais, „vieną dieną visa Lenkija pražus arklio pilve...“ Valstybiniai dvarai blogai tvarkomi. Kiekvienam šimtui hektarų tenka 24 dirbantieji. Dažnai trūksta pašarų. Taip 1975 - 1976 m. buvo nelauku papiauta 2 milijonai kiaulių ir 100,000 galvijų, nes trūko jiems pašaro. Nenuostabu, kad žemės ūkis nepagamina nei pakankamai mėsos, nei duonos.

Paskutinių trejų metų bėgyje Lenkija kasmet turėjo pirtis užsienyje 7 mil. tonų javų ir pašarų. Rekordinis 1974 metų derlius (23 milijonai tonų) kitais metais nebuvo pasiektas. 1979 m. jis tiesė 17.5 mil. tonų. Šiais metais numatomas dar mažesnis derlius, nes apie 1.5 mil. hektarų pasėlių buvo lietaus bei potvynio apsemta ir žuvo. Reikės importuoti 10 mil. tonų kukurūzų. Nežiūrint to, Lenkija turi tam tikrą savo produktų dalį pigia kaina par-

padeda užsienio lenkai, turizmas, bet kiauro maišo nepripili. Pastaruoju metu ypatingai ėmė trūkti maisto produktų: mėsos, duonos, daržovių, vaisių. Susidarė pirkėjų eilės ne tik tai prie minėtų dalykų parduotuvių, bet ir prie aprangos, baldų parduotuvių. Buvo drastiškai pakeltos kainos. Darbininkai pradėjo reikalauti aukštesnio atlyginimo. Deja, komunistinė valdžia jo nesuteikė. Jeigu kur kiek ir pridėjo, tai ne tiek, kiek reikėjo. Nuo š.m. liepos 1 dienos mėsos kainos buvo dvigubai pakeltos. Ėmė trūkti ir kuro — anglių, nors Lenkija yra anglių kraštas. Trūksta ir benzino. Lenkijai kasmet jo reikia 17 milijonų tonų. Tuo tarpu Sovietai teparduoda 13.1 mil. tonų. Be to, rusai naftos produktų kainą nuolat kelia. Pirtis naftos iš kitų kraštų — beveik neįmanoma — trūksta užsienio valiutos.

Didžioje ūkinėje krizėje Lenkijai verčiau reikia užsienio pagalbos. Deja, idejiškai artimi Rytų bloko kraštai, įskaitant Sovietų Sąjungą, jos suteikti negali, nes patys neturi. L. Brežnevas, į kurį lenkų Gierikas kreipėsi, prašydamas padėti, vietoje duonos pasiūlęs botagą. Vakarų kraštai taip pat abejingi. Tik viena Vakarų Vokietija pažadėjo 1.2 bilijono markių kreditus. Lenkai jais labai apsidžiaugė ir net komunistų vadai Lenkijos himno žodžiais, uždainavę: „Jeszcze Polska niezginęła“ (dar Lenkija nežuvo)...

Streiko metu imonių darbininkai įvairiose krašto vietose šaukė mitingus, sudarė savo profesines sąjungas, nepripažindami komunistinių profesinių organizacijų. Jų išsiritę atstovų reikalavimai peržengė ekonominius reikalavimus ir pradėjo reikėti politiniams motyvais: daugiau asmenų laisvės, leisti daugiau religinių laikraščių, katalikams reikalaujama laisvės naudotis televizija, radiju. Reikalaujama panaikinti privilegijas komunistiniams pareigūnams, milicijai, neišvežti į užsienį mėsos, kai jos trūksta krašte, pastatyti paminklą žuvusiems 1970 m. streiko metu (oficialiai skelbiama, kad tada žuvo 45, bet iš tiesų buvo daugiau) ir pan.

Mums įdomūs faktai, kad komunistinio krašto darbininkai išėjo prieš komunistinius funkcionierius. „Liaudis prieš liaudį“, mūsų humoristo žodžiais, „O ta liaudis, kad ją biesas, yr“ didžiausias liaudies priešas“.

Charakteringa, kad Lenkijai atsisakė padėti Sovietų Sąjungai ir kiti komunistiniai kraštai. Tačiau Šv. Tėvas (lenkas) prašė tikinčiuosius padėti Lenkijai maldomis. Vis dėlto Lenkijos episkopas nėra griežtų priemonių šalininkas ir prašė susilaikyti nuo išsišokimų. Jų nenori ir patriotų lenkų dauguma. Ir tam yra priežasčių: Sovietai turi su Lenkija ilgą sieną, pačioje Lenkijoje laiko savo karines bazes ir gali kiekvieną dieną Lenkiją užimti.

Neigiamai paveikė lenkus ir JAV-bių Valstybės departamento keliais atvejais padarytas pareiškimai, kad Amerika lenkų darbininkų judėjimo neužtars.

b. šv.

Daugelyje Lenkijos vietų buvo smarkūs lietūs, iššaukę potvynius. Labai nukentėjo pasėliai, laukiama menko derliaus

UŽ KĄ SOVIETUOSE PATENKAMA Į VAKARUS

Sovietų Sąjungoje yra sena, dar prieš Spalio revoliuciją įsteigta literatų draugija, kuri vadinas „Neturtingų ir nusi-gėrusių rašytojų fondas“. Jis veikia ir dabar, turi pakankamai pinigų. Fondo nariai gali gauti pašalpos, tačiau tam reikia lankstyti režimui. Apie tai pasakoja Vasilijus Aksionovas, rašytojas, neturtingas, gal ir nugeria, tačiau nemokėjęs prisitaikyti prie režimo nustatytos rašytojams linijos. Dėl to buvo pašalintas iš fondo narių, išmestas iš Sov. Sąjungos Rašytojų draugijos ir negalėjo likti Sov. Sąjungoje: jis buvo, „mandagiai“ išsiųstas į Vakarus „neribotų atostogų“ beveik be vilties sugrįžti atgal.

Aksionovas išvyko iš Sov. Sąjungos šių metų liepos 22 d. ir atvyko į Milaną. Milano dienraštis „Corriere della sera“ 1980.VIII.5d. laidoje (nr. 176) atspausdino pasikalbėjimą su Aksionov, kurio pagrindines mintis čia paduodame.

Aksionovas, 48 metų, gydytojas, specialistas plaučių ligų, populiarus romanų rašytojas, turis ypač didelį pasisekimą tarp rusų jaunimo, kuris nepritaria dabartiniam sovietiniam režimui. Italijoje yra išleisti du jo romanai: „Žvaigždėtas bilietas“ ir „Nudegimas“. Tikisi gauti sovietinės vizos pratęsimą, pabuvęs Italijoje vykti į Jungt. Amerikos Valstybes, kur Los Angeles universitetas jį kviečia atsilankyti su paskaitomis. Planuoja parašyti naują romaną „Pesimistinė utopija“, išleisti apysakų rinkinį ir vieną darbą teatrui.

— Kiek laiko tikėtis išbūti Vakaruose? — klausia minėto laikraščio korespondentas.

— Nežinau. Bijausi, kad gal šešiasdešimts metų...

— Kodėl išvykote?

— Jau trūko oro, negalėjau kvėpuoti. Galėjau ir toliau rašyti Sov. Sąjungoje, bet mano raštų niekas nespausdins, neišleis. Paskui vis didėjantys grasinimai. Nepatikimiems ir neištikimiems intelektualams Sov. Sąjungoje taikoma rafi-nuota taktika: pirmiausia paleidžiama gandas, kad toks „rengiasi emigruoti“ — reikia ruošiasi būti savo tėvynės išdaviku. Tada draugai ir prieteliai ima jo vengti, bijotis lyg kokio raupuoto renegato. Susidaro apie tokį tuštumą, jis nuo visų izoliuotas, o gandai iš aukščiausių atakuoja tokio žmogaus morale: jam prikišama visokie moraliniai nusikaltimai, dėl kurių jis noris pabėgti į užsienį. Įvairios institucijos tokį pašalina iš savo tarpo, kaltindamos išdavyste, nukrypimu nuo linijos ir pan. Norėdamas rasti ramybės, toks pasiprašo paso į užsienį.

— O pasą ar buvo nesunku gauti?

— Gavau jį po mėnesio. Ji

man įteikė eilinis ir pilkas tarnautojas. Paniekiškai šaipydamasis man sako: „Štai pasas. Toliau viskas priklauso nuo tavęs. Jei susikompromituosi, bus atimta pilietybė ir niekad negalėsi grįžti atgal“. Tas pasakymas nuolat mane graužia, nes Maskvoje palikau sūnų, tėvą, dvi seseris, draugus, pagaliau — gal bus retoriška — ir savo tėvynę.

— Ko labiausiai pasigėsite būdami tremtyje?

— Rusui rašytojui esminis dalykas yra rusų kalba. Aš naudoju liaudies vartojamą kalbą, reiškia gyvąją kalbą, kuri diena iš dienos vis keičiasi.

— Ar save laikote kitaminčiu?

— Jokiu būdu. Kitaminčiai yra įsitraukę į politinę veiklą. Aš politika neužsiimu, bent griežtai ir siaura prasme.

— Esate marksistas?

— Juo buvau, kol sovietiniai marksistai nesugriovė visų mano iliuzijų.

Vasilijus Aksionovas

Taip ir buvo padaryta lietuvių garbei ir naudai, tik buvo apgailestauta, kad nėra kardo, kurį galėtų kam nors įteikti, kaip ištikimybės ir kovos už Lietuvos laisvę simboli.

Tobulai panašus likimas ištiko ir Raudonąją Rožę. Ir amžina atilsį joms ir jų nariams, kurių vis pas Tamą mažėjo ir, jei ne nauji daliniai, galima sakyti, patvarūs, nors ir ne per dideli, rezervai, Tamo visapusiška įstaiga būtų užgesus. Ir būtų tiesiog tragiška, jei būtų užgesęs šis lietuviškas širdis guodės ir tautinę mintį palaikęs ugniakuras.

Ir dar būtų buvę gaudžiau, jei nebūtų naujųjų, nes senosios gvardijos vaikai, taip pat dalyvavę tu garsiųjų organizacijų išdalybose, visai nusiuko nuo Tamo. Jie nusipirkę namą įsteigė veteranų klubą. Be abejo, tai nelabai patriotiškas mostas Tamo atžvilgiu, bet Tamo šviesusis švyturys neužgeso, to antro pasaulio žmonės nenustojo egzistuoti. Ir net atsirado naujųjų, kurie Tylos sakinį kartoję:

— Būkim geruoju, būkim geruoju.

Žinoma ir gerai, kad niekas jo neklausė, nes tas būkim geruoju reiškia ne ką kitą, kaip nuobodybę, tiesiog pelėjimą, kuo turėtų susirūpinti ir aplinkos švaros išlaikymo įstaiga. Taip ir užgeso su visom garbėm ir kardais kareivių draugystė, Raudona Rožė ir net Šv. Antano draugija, nuvariusi į grabą Maikį. Visa taip prapuolė, kaip ten Baranauskio šilė, ant lauko pliko, tik šobė liko tėvynės meilės liudijimui.

— Būkim geruoju, — sako naujas tautietis.

— Įpilk rėkenui, Butkui ir Douglo neužmiršk, — ištaria viršila.

— Kaip pirmadienį teka saulė, — žengia šaldytuvo link Tamas.

Kito pasaulio gyvenimo negali sustabdyti nei pinigų pasidalinimai, nei mirtys, nei didysis kardas, patekęs į Altą, kaip didžiosios patriotybės ženklas.

Pusininkas

Veteranai beveik nokautu patiesė savo brolių

žodis, taikynas mūsų vaidžiai. Sakoma: nerodyk kaimynams savo sąslavų. Pas mus, vietoj išvalyti kambarį ir išmesti sąslavas, jos rūpestingai saugojamos, slepiamos, kad niekas nepamatytų. Vakaruose tuo tarpu galima viską žinoti, kas kur atsitinka, galima kalbėti, galima atskleisti nešvarius dalykus ir taip padaryti valymus.

— Ar nevilioja jus Vakarų gerovė?

— Kada palyginu Milano universales krautuves su mūsų GUM magazinais, kai lyginu italų minią su skurdžia, suprakaitavusia rusų minia, bėgiojančia nuo krautuvės prie krautuvės, kad galėtų ką nors nusipirkti, kai pagalvoju kaip valgo ir gyvena pas jus, man yra labai skaudu pagalvoju apie mano tautiečius. Kyla pasipriešinimo nuotaika, nors gerai žinau, kad tai, kas yra pas mus, kalti ekonominiai eksperimentai, kurie viską sužlugdė.

— O kaip gyvena, ką galvoja sovietinis jaunimas, jūsų raštų skaitytojai?

— Jie turi daug bendro su Vakarų jaunimu: tas pats skonis, tos pačios viltys. Tačiau problemos yra skirtingos. Čia jaunimas kovoja su lėkštumu, kurį provokuoja komunikacijos priemonės (mass media) ir ekonominiai interesai. Rusijoje kovoja už savo tapatybę išlaikymą prieš valdžios varžtus. Toji kova, tikėkite mani-mi, yra labai kieta. Tačiau abu pasauliai yra susirūpinę grėsme karo, kuris gali kilti kiekvienu momentu, net atsitiktinai. Taip pat ir Rytuose jaunimo tarpe plinta mistizmas, sektos, fantastiškos doktrinos, tūkstančio metų pranašai.

— Palikote Maskvą vos trys dienos prasidėjus olimpiadai. Kokia buvo Maskvos atmosfera?

— Laidotuvinė. Jokio džiaugsmo gatvėse, visur pilna policijos, liūdesys, kai žmonės per ištisus metus laukė tos olimpiados, kaip džiugios šventės.

na karinę invaziją į Afganistaną? — Esame akivaizdoje tradicinio carų imperializmo, tik nudažyto raudona spalva. Islamo revoliucija negrėsė mūsų islamiškom respublikom, bent artimoje ateityje. Islamas galėtų būti traukiamoji jėga tik tada, kada grįžtų sovietinė sistema, bet tai būtų katastrofa ir visam pasauliui, nes virš mūsų galvų lėktų atominės bombos. Visi svajojame, kad Sov. Sąjunga pasikeis, pamažu taps demokratiškesne, bet tai yra tik svajonės. Reikia linkėti, kad bent esamoji padėtis būtų išlaikyta. Tam reikia atoslūgio ir pačių Vakarų naudai.

APIE ALEKSANDRĄ STULGINSKĮ

Tame kambaryje begyvenantį aplankė mane buvęs prezidentas Aleksandras Stulginskis. Ta pati ruda barzdikė bei ūsiukai. Tos pat gudrios primerktos akutės. Ta pati satyriška šypsena. Visai nenusiminus išvaizda. Praktiškai, išimtingas vyras. Klausia mane: Kaip manai? Daugis nūn bėga per žaliąją sieną į Vakarus. Baugina žmonės tie suėmimai. Nors niekuo, kiek nusimanau, nesu nusikaltęs bolševikams, bet juk buvau, vadinamosios dabar buržuazinės Lietuvos prezidentas. O tai naujajai valdžiai, berods, atrodo nusikaltimas proletarinėms masėms. Tad kaip? Ar man bėgt ten į Vakarus, ar pasilikti čia?

Aš nesvyruodamas griežtai patariau bėgti, jei jis mano galėsiąs Vakaruose badu nemirti. Jis prisipažino įstengsiąs. — Tad bėk, būtinai! kategoriskai pareiškiau aš. — Bet, bet, — susvyravo Stulginskis — mano čionykščiai geri pažįstami komunistai, kuriems esu kuo padėjęs, man pataria nebėgti: girdi, mes jus užtarsim.

M. Vaitkus (iš Milžinių rungtyne)

ANTRAS PASAULIS

ALOYZAS BARONAS

34

Tą garbingą darbą atliko veikėjas Veikus, gerokai kovojęs, kad prie kardo būtų pridėta ir kasa, bet jis buvo nubalsuotas, nes didžiajai daugumai toks pasiūlymas atrodė juokingas. Jeigu Alta yra kovotoja, tai jai užtenka ir kardo. Ir taip įteikė Veikus kardą, o Altos pirmininkas dėkojo ir savo kalboje pabrėžė:

— Tauta nemiršta, kol šitokie ginklai įteikiami senųjų organizacijų.

Visų ginklų rūšių simbolis kardas tapo Altos nuosavybe, kad ši organizacija kovotų, o buvę kariai, kaip jau pakankamai prisikariavę ir kovose pavargę, pas Tamą skambino stiklais, maždaug taip, kad laisvės nevertas, kas negina jos. Ir neliko kardo. O kas be kardo? Kaip gi tu tą nenaudėję priešą muši?

O po to atėjo eilė antaninei. Ji gal dar nelabai buvo pasišovusi mirti, bet tą mirtį galima buvo paskubinti, kai nebebuvo Maikio, o kasoje buvo tūkstančiai.

Po daug didesnių kovų negu Kareivių draugijoj Šv. Antano rėmėjai nubalsavo, kad nieko daugiau ir tobuliau negalima nuveikti, kaip tik pasidalinti kasa. Taip rodas ir Kareivių draugystės pavyzdys.

Tą garbingą

"Dainavos" ansamblio šį rudenį statomo muzikinio veikalo "Čičinskas" solistų repeticija. Iš kairės V. Paulionis, R. Strimaitis ir V. Liorentas.
Nuotr. V. Jasinevičius

JAV POLITINĖ VEIKLA IR MĖS

IGNAS BUDRYS

Jau kuris laikas kaip man teko gyventi arba grynai amerikoniškai aplinkoj arba mažose lietuvių kolonijose. Toks truputį nušalesnis gyvenimo būdas padeda objektyviau pažvelgti į Amerikos lietuvių veiklą ir jos rezultatus. Norėčiau akcentuoti Amerikos lietuvių savoką, kadangi veikla JAV politiniuose ir visuomeniniuose sluoksniuose tegali būti išplesta tik Amerikos piliečių lietuvių.

Pirmiausia pažvelkime į šiemetinius didesnius užsimerimus ir jų rezultatus. Tautinių šokių ir dainų šventės, jaunimo kongresai, masyvūs suvažiavimai turi labai mažai įtakos Amerikos visuomenėje. Visi šie didieji ir vertingi renginiai yra su tikslu mūsų pačius užgauduoti platesniam lietuvių labui arba tiesiog pasirodyti sau, kad mes dar gyvi, stiprūs ir sugebame suruošti šokių šventę arba ką nors panašaus. Į salę pasiklausyti ar tai mūsų operų Chicagoje ar tai pasigėrėti šokių, susirenka beveik vien tik lietuviai.

Šitokie parengimai gali būti patėisinti tik tada jeigu jų pasekoje mes užgauduosime naujas generacijas dirbti Lietuvos labui. Jeigu mes save skaitome politiniais pabėgėliais, o ne grynai ekonomais sumetimais čia atvykę, mūsų pagrindinis rūpestis ir veikla turi būti politinė.

Šiemetinė politinė veikla, kiek galima spręsti iš pasisakymų spaudoje, ribojasi pavienių asmenų arba kai kurių mūsų organizacijų ribose. Tik veiklai trūksta stiprių pamatų — balsų. Aš manau kad visi sutiks jog JAV politinė sistema yra pagrįsta prekybos sutarties principu — tik tada yra geras kontraktas, kai pirkėjas ir pardavėjas jaučiasi patenkinti. Jeigu mes norime kad sena torius ar kongresmanas mūsų interesus užstotų, mes turime jam atsilųginti. Tas atsilųginimo būdas yra balsai rinkimų metu. Tikėtis kad mus kas rems ar už mus dirbs vien dėl to kad mūsų pusę teisybė ar mūsų tikslai kilnūs, yra savęs apgaudinėjimas. Pažadų ir gražių kalbų nesunku gauti, bet kai reikalas eina apie konkretūs klausimus kaip mūsų atstovybės Washingtono testinimus ar iškelimas Lietuvos bylos Jungtinėse Tautose, tie kurie gražiai kalba dažnai nelinkę padėti. Jeigu mes galėtume įrodyti JAV politikams kad mes turime vieno ar dviejų milijonų balsų bloką, aš manau mūsų galimybės atsiekti konkrečių laimėjimų kovoje už Lietuvos laisvę žymiai pagerėtų.

Vieniem sukrąpstyti tiek balsų būtų sunkoka, bet sudarius atitinkamą federaciją su mums artimomis tautomis, tas būtų įmanoma. Laikas rimtai svarstyti bendros veiklos klausimą su estais, latviais, ukrainiečiais ir kitų tautų atstovais panašioj situacijoj kaip mes. Aš esu tikras kad mano idėja nėra labai nauja ar nebandyta. Tuo pačiu vien dėl to kad tam tikrose ribose buvo bandyta bendrai veikti, neraiškia kad jau nieko naujo nebeįmanoma padaryti. Veikla ku-

rią aš siūlau turi būti išplesta visoje Amerikoje ir turi būti vietinio ir bendro pobūdžio. Angliškai išsireiškus mums reikia ne tik veiklos Washingtono bet reikia "grass roots" organizacijos. Lietuvių kilmės Amerikos piliečiai turi būti sujungti į vieną bloką ne vienos partijos ribose, bet specifiniai Lietuvą ir kitas mums artimas tautas liečiančiais klausimais.

Mes esame įrodę jau ne vieną kartą, kad galime suburti didelę minias šokių ir dainų šventės, jaunimo kongresams bei lietuvių dienoms. Turime prityrusių vadų bei organizaciją kuri apima veik visas mažesnes ar didesnes lietuvių grupes. Ta organizacija yra Lietuvių Bendruomenė. Tuose miestuose, kur nėra lietuvių, yra estų ar latvių ar ukrainiečių. Sudarius bendrą federaciją, mes turėtumėm įtakos beveik kiekvienam mieste ar miestelyje visoj Amerikoje. Išvysčius spaudimą iš visų Amerikos kampų, mes sugebėtumėm išgauti teisę daugeliui mūsų rūpinių klausimų. Tokia veikla taip pat pritrauktų čia gimusius — nuo mūsų nutolusius asmenis. Žmonės kurie nemoka lietuvių kalbos ir neįsijungia pas mus pasirodyti, tokioji veikloja įtakoja kad ir jie gali prisidėti.

Aš manyčiau, kad išvystymui šios veiklos reikia ko nors dramatiško ir didingo. Siūlyčiau su šaukti masinį suvažiavimą Washingtono. Šis suvažiavimas turėtų būti pristatytas kaip suburtas Amerikos piliečių, kilusių iš pavergtų tautų. Svarbu akcentuoti "Amerikos piliečių". Tas yra būtina, jeigu mes norime turėti įtakos JAV politinėje veikloje. Tikslas būtų suburti 100,000 minia. Suvažiavimas turėtų būti reklamuojamas per visą Ameriką su specifiniais reikalavimais. Vietiniai "mini" suburtiniai ir užnagavimas vietinių prieš suvažiavimą atkreiptų dėmesį informacinių įstaigų ir duotų platų forumą pačiam suvažiavimui. Laikas mums nustoti prašyti ir pradėti reikalauti. Dauguma mūsų esame JAV piliečiai ir turime teisę savo interesus ginti, tik reikia susiburti.

Gal kai kam čia išreikštos idėjos atrodys kaip svajonės ir nerealaus išmanos. Vienas ar kitas teigs, kad šį ar tą bandėm ir nieko neišėjo. Kiti sakys, kad mes ir taip jau susiskaldę, tai kaip čia dabar visus sujungs. Visi tie teigimai tėra Donkichotiškos kliūtys, mūsų pačių pastatytos. Amerikos žydai daug kur nesutinka, bet kai reikalas sukasi apie Izraelį, jie visi kartu. Ir mums nėra būtina visuomenės sutikti. Lietuvių reikalai sujungs visus. Vieni truputį vienaip, kiti kitaip, bet esmėje siekdami to pačio tikslo. Mes neesame nei jau tokie maži, nei jau tokie neišmanėliai kad negalėtumėm suburti visų generacijų lietuvių bendram darbui. Susidėję su kitų mums artimų tautų visuomenėmis mes galime kalnus nuversti Amerikos politinėje veikloje.

BAŽNYČIA IR ŽMOGAUS TEISIŲ SAJODIS LENKIOJE

Žymus lenkų filosofas Leszek Kolakowski neseniai Didžiosios Britanijos spaudoje paskelbė straipsnį apie Bažnyčią ir žmogaus teisių sąjūdį Lenkijoje. Kolakowski yra bene žymiausias Rytų Europos marksistas, ilgą laiką dėstęs Varšuvos universitete, bet 1968 m. pašalintas už nukrypimą nuo valstybinės ideologijos.

Kolakowski tvirtina, kad katalikų Bažnyčios reikšmė kovoje dėl žmogaus teisių yra nepaimama. Nepamainoma ji yra dėl to, kad krikščioniškas mokslas duoda vienintelį tvirtą pagrindą žmogaus teisėms. Pokario metais Bažnyčia Lenkijoje pasidavė atvirai, pakanti ir intelektualiai naši. Priversta nutraukti ankstyvesnius ryšius su ja remiančiais aukštesniais visuomenės sluoksniais, pergyvenusi eno-gejiškos valdžios bandymus ją nuslopinti, pergyvenusi krašto supramonėjimą ir sumiestėjimą, Bažnyčia beveik stebuklingu būdu susiprėjo. Bažnyčios globos išaugo nauja intelektualų karta — plačių akiražių, tolerantiška, intelektualiai pajėgi ir gliai krikščioniška. Bažnyčia įsijungė į visas kultūrinio gyvenimo sritis. Nors katalikų spauda varžo valstybės cenzoriai, bet spauda neakelbia netiesos bei prasimanymų. Todėl išsikovoję gyventojų pasitikėjimą. Lenkijos katalikų spauda negali spausdinti visko, ką norėtų, bet ji nemeluoja, ir tai ypač svarbu visuomenėje, kur viską gaubias melas apnuodija visą ją komunistinę spaudą.

Kolakowski mano, kad katalikybės raida Lenkijoje paveikė ir kiti reiškiniai, tarp jų bendras katalikybės atsinaujinimas po antrojo Vatikano susirinkimo. Be to, katalikybė ypač iškėlė nesibaigiantį komunizmo korupciją, jo moralinį ir intelektualinį smukimą. Tokiomis sąlygomis krikščionybė, įkūnyta katalikų Bažnyčioje, tapo ne vien tik pluralizmo tvirtove, bet ir tiesos priglodečiu visoje Lenkijoje. Bažnyčia nesiriboja vien savo teisių gynimu, bet rūpinasi ir platesniais visuomeniniais klausimais.

Pasak Kolakowskio, komunizmo ideologinis žlugimas galutinai išaiškėjo šeštame dešimtmetyje. Tada pasirodė, kad bet koks revizionizmas yra iliuzija. Komunizme nėra ko reviduoti, pertvarkyti ar pataisyti, nes komunizmas pavirto grynu jėgos įrankiu, kurio ideologinių teiginių jau niekas rimtai nesi-laikė ir negynė. Tada kilo žmogaus teisių gynimo sąjūdis, į kurį, šalia katalikų, jungėsi ir ne-tiktintieji, net kai kurie partijos nariai.

Jei valdžia telbalaiko Bažnyčią kokių nors nenugalimu politinių priešu, tai tik todėl, kad nepajėgia suprasti, jog jėgos ir privilegijų ieškojimas nėra vienintelis žmogaus veiklos skatin-tojas ir jo veiksmų variklis. Nors Bažnyčios skraiste dažnai mėginama pridengti įvairias opozicines apraiškas, Bažnyčios tikroji jėga glūdi jos narių tikė-jime, o ne kokioj nors politinėj doktrinoj. Reikia pabrėžti, kad jauni ir seni Bažnyčios nariai turėjo progos iš arti stebėti be-dievišką aplinką ir jos įtaką į krašto kultūrą bei gyventojų moralę. Jiems Bažnyčia dėlio-tyra nepakeičiamas kultūrinio testinumo veiksnys, pagrindinė tautinės tapatybės reikšėja, vie-nintelis patikimas dorovės nor-mų šaltinis.

Kolakowskio nuomone, dabar-tinė komunistinė valdžios džio-logija, kadaise pagrįsta švie-tėjiškomis idėjomis, dabar įkūni-ta tautinės tapatybės reikšėja, vie-nintelis patikimas dorovės nor-mų šaltinis.

Kolakowskio nuomone, dabar-tinė komunistinė valdžios džio-logija, kadaise pagrįsta švie-tėjiškomis idėjomis, dabar įkūni-ta tautinės tapatybės reikšėja, vie-nintelis patikimas dorovės nor-mų šaltinis.

nanti visuomeninės privilegijas, kovojanti prieš demokratiją, persekiojanti žydus bei ereti-kus, skelbianti visokius prasi-manymus, gindama savo intere-sus. Visi mato, kad tokie kalti-nimai šiuolaikinei Bažnyčiai vi-sai netinka. Dar daugiau, dabar tokie kaltinimai gali būti nu-kreipti prieš komunistinę val-džią. Šiandien komunizmas yra tapęs obekurantizmo, melo ir baimės skleidėju, tiesos, švie-sos, laisvės slopintoju.

Bažnyčia, žmogaus teisių gynė-jai, kaip ir valdžia, bijo so-vietinės invazijos. Ši bendra bai-mė yra pagrindas, nors ir ribo-tam Bažnyčios ir valstybės ben-dradarbiavimui Lenkijoje. Juk valdžiai, netekusiai gyventojų pasitikėjimo, reikia Bažnyčios paramos, išvengti masinio liau-dies pykčio išsiliejimo, dėl ku-ro atsiarstų sovietiniai tankai Varšuvos gatvėse.

Baigdamas Kolakowskis pa-kartoja, kad visi lenkai supran-ta, jog valdžia pralaimėjo kovą dėl žmonių sielų. Visiems aišku, kad Bažnyčia yra didžiausias, neabejotinas autoritetas krašte. Tokios darnos tarp katalikybės ir žmogaus teisių sąjūdžio bei demokratinų vertybių anksčiau nebuvo. Kolakowskio nuomone, tai gali dramatiškai paveikti krikščionybę visame pasaulyje.

Var.

— Išidėmėkime: tik ugdyda-mi savitumą, būsimie naudingi kitiems; pasiduodami — tik trė-šime kitų kultūros laukus. Būti kitiems traša — nėra mūsų pa-skirtis.

J. Eretas

Liaudies menas ir kitkas "Draugo"

Dienraščio "Draugo" admi-nistracijoje galima pasirinkti į-vairių liaudies meno darbų: medžio, keramikos, drobės, taip pat gražiai papuoštų lėlių.

Apieilankykite į "Draugo" ad-ministraciją įs pasidžiūrėkite. Gal rasite kai ką padovanoti savo giminėms ar draugams

"Draugo" adresas: 4545 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

J. I. Kraševskio VITOLIO RAUDA,

kurią "AUSROS" laikų veikėjas vadino lietuvių epu ir lygino HO-MERO ILIJADAI. Vaiduoja lietu-vių tautos priešistorinį gyvenimą. Iš lenkų kalbos vertė Povilas Gau-čys. Knygą puošia 50 medžio raiš-čių dail. V. Smakausko atlikti 19 am. pradžioje. 286 pusl. Kaina su persiuntimu \$6.30.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629

BRONYS RAILA VAIVOS RYKŠTĖ

Simtas prakalbų į Lietuvą
1975-1979
Klaustojimai. Išdavikai apie mus, kitus. Kaip tardė Voldemar. Susineikimas per niekinimą. Propagandistų groz-dai. Geisimas pasisavint Krėve. Kap-suko, Preikšo, Šepčio soc-Realizmai ir daug kitų įdomių straipsnių.
Vilnis 1980 m. Spaudė "Vilnius" spaustuvė Clevelande, Ohio, 435 pusl. Kaina su persiuntimu \$11.00.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd Street, Chicago, Ill. 60629

Illinoisas gyv. dar pridėda 60 ct. valstijos mokesčio.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

Marquette Parke — 2638 West Lith-uanian Plaza Court parduodamas namas su taverna. 5 kamb. butas. Įrengtas beismantas. Apsauga nuo potvynio. 2 maš. garažas. Daug ki-tų patogumų. Nenorint tavernos biznio, tinka kitam bizniui.
Skambinti — 776-4956

MARQUETTE PARKE

Mūrinis bungalow, 5 kamb. Centr. šil-dymas. Garažas. Tik \$29,900.
Mūrinis. 3 butai ir bizniui ar ofisui patalpa. Tik \$33,500.

Mūrinis — 6 butų. Labai geras in-vestavimui. \$69,000.
Medinis — 1½ aukšto, 5 ir 3½ kamb. 2 auto garažas. Tik \$29,000.

VAINA REALTY — 925-6565

MISCELLANEOUS

už apdrandę nuo ugnies ir antomo-10% — 20% — 30% pigiau mokėsi-biliu pas mus.

FRANK ZAPOLIS

3208½ West 95th Street
Telef. — GA 4-8654

VALOME

Plaukams ir važiavimams visų rūšių grūdai.

BUBNYS — Tel. RE 7-5168

KILIMUS IR BALDUS

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

REAL ESTATE

Lietuviškas restoranas su namu ir įrengimais Marquette Parko rajone. Labai geras biznis. Lengvos pirkimo sąlygos.

2 butai — mediniai. 68 ir Maplewood. Labai tinka giminingoms sei-moms.

Mūrinis bungalow Brighton Parke. 15 metų. Dėl ligos reikia skubiai par-fuoti. Geras pirkiny.

SIMAITIS REALTY

Insurance — Income Tax
Notary Public

2951 W. 63rd Street
Tel. 436-7878 ar 839-5568

MARQUETTE PARKE

parduodamas 1½ aukšto mūrinis na-mas arti 71-os. Arti parko.

Skambinti — 436-1096

We'll help you make the right move.

Jei GALVOJATE

PIRKTI AR PARDUOTI

Kreipkitės į

BUDRAITIS REALTY CO.

6600 S. Pulaski Road

Tel. — 767-0600

Independently owned and operated

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

HELP WANTED — MOTERYS

REIKALINGA MOTERIS dieno-mis prižiūrėti vaiką — 4 mėn-sių amž. 3 dienas savaitėje — apie 20 val. Marquette Pko. apy-linkėj. Skambinti 471-1337.

HELP WANTED — MOTERYS

REIKALINGA MOTERIS prižiūrėti 7 m. mergaitę prieš ir po mokyklos. Apy-linkėj 71-os ir Washtenaw. Skambinti po 7 val. vak. (angliškai) 476-3072.

PARDAVIMUI

1981 Travel Trailer
35 FT. PARK MODEL
Air conditioned. Never used. Luxuri-ous. Warranted. Original cost \$11,000. Must sell — unusual circumstances. \$6,000.00.
TEL. — 736-3934

ISIGYKITE DABAR

Marija Aukštaitė
IŠEIVĖ
Pasakojimai. 266 pusl. Išeivio A. Navikevičiaus 1980 m. Spaus-dino Litho-Art Ltd. Toronto. Kaina su persiuntimu \$6.85.
Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

PREKYBININKO KELIU

Jonas Karvelis
Prisimintiniai 1905-1977
Didelio formato, 456 pusl. Kieti viršeliai. Autoriaus leidiny.

„Gintaro“ ir „Ažuolo“ skautiškų mokyklų kursantai žygiuoja vėliavų aikštė „Romuvos“ stovykloje, Kanadoje. Nuotr. V. Bacevičiaus

PAVOJINGOJI MUSE

Nepavyksta išnaikinti pavojingą cėcė musę

AL. TENISONAS

1906 m. Belgijos karalius Leopoldas II, Kongo šalies suverenišnis valdytojas, pasiūlė 200.000 aukso frankų (dabar 20 milijonų) premiją tam, kuris atrastų priemonę — vaistą prieš Afrikos miego ligą (trypanosomiasis).

Dabar, po 70 metų, ta priemonė vis dar tebeieškoma. Tiesa, yra išrasta pora veiksmingų vaistų, bet kolei nepavyksta tą cėcė musę, kuri tos miego ligos parazitais užkrečia gyvulius ir žmones, sunaikinti, ši problema lieka nenugaleta.

Kad pasiekus tikslą, jau praėjusio buvo imtasi drastiškų priemonių, — viena jų — išnaikinimas gyvulių tose vietose, kur ta cėcė musė veisėsi. Buvo mėginta panaudoti ir insektocidus, o dabar dedama viltis pritaikyti vieną genetinį metodą, kurį vadina „sterilijų patinėlių technika“. Paleidus į laisvę milijonus patinėlių, sterilizuotų radioaktyviais spinduliais, norima sutrukdyti cėcė musės patinėlių apvaisinimą ir tuo būdu šį insektą išnaikinti.

Šio metodo problemas aptari suvažiavo į Antverpeno universitetą (RUCA) pasitaritį 30 tarptautinių mokslininkų, pirmininkaujant prof. dr. Evens, kuris yra žymus Europos mokslininkas ir cėcė musės žinovas.

Mūsų kolonijose

Waukegan, Illinois

SUMAINĖ AUKSO ŽIEDUS

Aldona Zemaitytė, dukterė dr. Jono ir Onos Zemaičių (waukeganiečių) ir Mindaugas Bielskus, sūnus inž. Donato ir Eugenijos Bielskų (čikagiečių) šių metų liepos mėnesio 12 dieną Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje Brighton Parke, Chicagoje, buvo sutuokti. Jų moterystę palaimino šv. Mišių metu kun. Fabijonas Kireilis. Jis ir pamokslą pasakė. Vargonais grojo muzikas Alvydas Vasaitis, o solo giedojo solistė N. Linkevičiūtė.

Dr. Jonas Zemaitis dėl ligos negali laisvai vaikščioti ir dukros negalėjo palydėti prie altoriaus, tad jaunąją prie altoriaus palydėjo jos vyriausias brolis Jonas Zemaitis.

Prano Kružiko dėka buvo sudarytos sąlygos dr. Jonui Zemaičiui atvykti į bažnyčią, kad galėtų tebeti savo dukros sutuoktuves ir dalyvauti vestuvių puotoje.

Vestuvių puota įvyko Jaunimo centro kavinėje. Svečių susirinko arti dvejų šimtų ir jų tarpe buvo atvykę žemaičių artimi bičiuliai dr. Kazys Katilius su ponia iš Kalamazoo, Mich. Svečiai po skanios vakarienės linksminosi Pakšto kapelai grojant.

Jaunieji Aldona ir Mindaugas Bielskai po vestuvių kelionei buvo išvykę į Europą, kur aplankė Vokietiją, Prancūziją, Italiją ir kt.

Abu jaunieji yra baigę kolegijas ir dirba savo specialybėse ir dar siekia magistro laipsnių, o taip pat dalyvauja ir lietuviškojo veikloje.

ma, kad kasmet užsikrečia ta liga 100.000 žmonių. Laiku negydomi, jie miršta.

Prof. dr. Evens: „Mes galime miego ligą gydyti, bet kyla dvi problemos. Nėra lengva nustatyti diagnozę, daug užkrėstų lieka neišaiškinti. Antra problema, kad medikamentai nėra be pavojaus. Moralai negalima juos prirašyti, jei nėra nustatyta tikra ligos diagnozė. Nuo medikamentų miršta 6 proc. ligonių“.

Kova su cėcė muse

Kova su miego liga prasidėjo šio šimtmečio pradžioje ir labai drastiškais priemonėmis. Dar prieš I-jį pas. karą buvo stengta si cėcė musės normalią aplinką ir maisto šaltinius sunaikinti, t. y. cėcė srityse visą vegetaciją ir gyvius, parazitais platintuos sunaikinti. Po II-jo pas. karo atsirado nauji insektocidai — Dieldrin ir DDT. Jų panaudojimas vietomis buvo veiksmingas. Taip Pietų Afrikoje per 7 metus buvo atkovota nuo cėcė musės 18.000 kv. km. teritorijos. Neseniai FAO (Suvien. tautų žemės ūkio ir maisto organizacija) išvystė 40 metų programą išnaikinti cėcė musę visoje Afrikoje. Išlaidų tam apskaičiuota apie 2,5 milijardų dolerių.

Cia nebus kovojama vien su insektocidais. Jie yra veiksmingi, bet padaro ir savo žalą. Jie yra nuodingi gyvuliams ir žmogui. Pasiseka tam tikrose vietose išnaikinti 95 proc. cėcė, bet likę 5 proc. gali per 6 mėnesius priveisti daugiau cėcė musių, negu jų buvo prieš tai. Todėl ieškoma pritaikyti kitą metodą — biologinį, t. y. išauginti ir priveisti tokių parazitų, kurie sunaikintų cėcė lėliukas ir su „sterilijų patinėlių technika“, pagal JAV biologą Kiplingą, kuris sako, kad jei į vieną populiaciją — gyvulių organizmų rūšį — apgyvendinti sterilijų patinėlių perversių, populiacija išmiršta. Pritaikius šį metodą vabzdžiams, jie išmirs taip pat greitai kaip ir nuo DDT.

Trypanosomai

Afrikos trypanosomiasis yra sudėtinis vardas įvairių ligų, kurias sukelia vienalasteliniai organizmai trypanosomai. Rytų Afrikoje yra trypanosomai, kurių rūšys užkrečia tik žmones arba tik gyvulius arba ir žmones ir gyvulius kartu. Tik pas žmones jie sukelia rimtą ligą — miego ligą. Vakarų ir Vidurio Afrikoje užtikrinamas trypanosomiasis, kuris užkrečia tik žmones — T. gambiense ir kitas — T. congolense ir T. vivax, kuris užkrečia tik gyvulius. Juos išplatina cėcė musė, ir jų yra žinomia įvairių rūšių, kiek viena su savo ekologiniais reikalavimais, temperatūros, drėgmės, paunksnio ir maisto (kraujo).

Skaičiuojama, kad apie 10 milijonų kv. km derlingos žemės (kaip Kinijos, Kanados ar JAV ploto didumas), ne mažiau kaip trečdalis Afrikos, dėl cėcė musės gyvulininkystei yra prarasta teritorija.

Kasmet Afrikoje ligoninės užregistruoja apie 9000 susirgimų miego liga. Bet šie skaičiai nėra pilni. Srityse, kur siaučia cėcė, gyvena 35 milijonai žmonių, iš jų 20 — 25 mil. žmonių gyvena be mediciniškos kontrolės. Manoma, kad šis metodas išryškintų, galima šiaip paaiškinti: Kai yra 100 patinėlių ir 100 patelių, tai gali būti, kad visos patelės bus apvaisintos. Jei prie 100 patelių ir patinėlių pridėti dar 1000 sterilijų patinėlių, tai yra galimybė, kad patelės randa vaisingą patinėlį santykiu 1 : 10. Tokiu būdu per laiką visa populiacija turi išnykti. Ši technika turi tą pirmenybę, kad ji nėra pavojinga kitiems gyviesiems ir augalams.

Tačiau problemų ir čia netrūksta. Pramonės mastu reikia išauginti milijonus cėcė musių ir po to

atskirti patinėlius nuo patelių. Tai neįmanoma padaryti ranka! Nėra ir įrodymų, kad sterilios cėcė musės mažiau gali platinti ligą kaip nesterilios.

Tačiau šį metodą dabar pradeda pritaikyti Nigerijoje FAO tarptautinės branduolinės energijos organizacijos iniciatyva. Musės bus veisiamos Nigerijoje, bet Antverpene ir Vienoje laboratorijose bus auginamos masės sterilijų patinėlių, kurie galės būti ten paleisti, jei Nigerijos veisykla sušluobtu.

Prof. dr. Evens: „Nigerijos projektas leis mums visus nagrinėti mus šio problemos reikinius nuo dugniai tyrinėti. Mes tikimės surasti būdą, kurį galima bus pritaikyti visoje Afrikoje“.

ARKIVYSKUPIJOS ŠIMTMETIS

Chicago arkivyskupija šiemet švęs 100 metų sukaktį. Chicago vyskupija, įsteigta 1843 m. buvo pakelta į arkivyskupiją 1880 m. gruodžio 21 d. Paaukštintąjį suteikė Leonas XIII.

Mūsų mielai

DR. GUSTYTEI ŠAULIENEI IR ŠEIMAI,

jos broliui A. + A. Sauliui Zauniui iškelia-vus negrįžtamai kelonei, reiškiamo nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

FELICJA IR JUOZAS GUREVICIAI
BIRUTE IR FREDAS ALBERTAI
ALDONA PALUKAITIENE
KĘSTUTIS PALUKAITIS
BENEDIKTAS JASINSKAS

A. + A.

Dipl. agron. JURGIUI BAUBLIUI

mirus, detroitieškiai agronomai reiškiamo nuoširdžią užuojautą žmonai ELENAI, dukrai RŪTAI, žentui MELVINUI ir visiems giminėms ir kartu liūdime.

Andrius Blūdžius
Vladas Būblys
Vytautas Čičauskas
Alfonas Juška

Ignas Karmelis
Jonas Mikulionis
Antanas Musteikis
Stasys Skorubskas

Mylimai Mamytei mirus, mylimą kolegę DR. IRENĄ SAKAVIČIŪTĘ-JASIENĘ ir visą jos šeimą giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

FILIAE SAMOGITIAE

Los Angeles, California

Mielam

A. + A. KAZIUI GRINAI

sunkią žemės kelionę baigus, užjaučiame sūnus ANTANĄ, JUOZĄ, marčias RITĄ, ALDONĄ ir vaikaičius kartu liūdėdami svainio ir tetėno.

Albina, Stasys ir Linas Lipčiai

New Haven, Connecticut

Jūrų skautininkui

A. + A. JURGIUI BAUBLIUI

netikėtai mirus, didelio liūdesio valandoje reiškiamo nuoširdžią užuojautą žmonai ELENAI, dukrai RŪTAI su vyru ir kitiems giminėms.

BALTIJOS TUNTAS GABIJOS TUNTAS
DETROITO SKAUTININKAI

Broliui

A. + A.

SAULIUI ZAUNIUI mirus, dr. Augustai Šaulienei užuojautą reiškia

Krikšto sūnus Algirdas Palukaitis

A. + A. Tomui Sauliui Zauniui mirus, liūdesio prialėptiems DOVUI ZAUNIUI, operos solistai VINCEI JONUSKAITIUI-ZAUNIENEI-LESKAITIENEI, dr. AUGUSTAI ŠAULIENEI su šeima ir visiems artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą.

FAUSTINA ir MECYS MACKEVICIAI
KUN. F. KIREILIS, B. PALIOKAS
J. GUOBUZIS, S. RAUCKINAS

DRAUGAS, pirmadienis, 1980 m. rugpjūčio mėn. 25 d.

PADĖKA

BRONIUS ŽIEMELIS

Mūsų brangus vyras, tėvelis ir senelis mirė 1980 m. birželio 20 d. buvo palaidotas birželio 25 d. šv. Kryžiaus kapinėse. Nuoširdžiai dėkojame kun. Dr. V. Bartuškai už maldas koplyčioje, šv. Mišių auką bažnyčioje ir paskutines apeigas kapuose. Dėkojame visiems giminėms, draugams ir pažįstamiems už šv. Mišių aukas, gėles, lankymą koplyčioje, palydėjimą į kapines. Taip pat ačiū už pareiktas užuojautas žodžiu, laiškais, ir per spaudą. Dėkojame muzikui p. Budriūnui už vargonavimą bažnyčioje ir choristams už giedojimą šv. Mišių metu. Nuoširdžiai dėkojame karsto nešėjams. Nulūdę: žmona Martina Žiemelienė ir vaikai

E U D E I K I S

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRY S MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

Mažeika & Evans

Laidotuvių, Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.

Tel. 737-8600-01

9837 SOUTH KEDZIE AVE.

Tel. 422-2000

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

1410 So. 50th Av., Cicero

Tel. 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 SO. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNOS

2314 W. 23rd PLACE

Tel. Virginia 7-6672

2424 W. 69th STREET

Tel. R.Epublic 7-1213

11028 Southwest Highway, Palos Hills, ILL.

Tel. 974-4410

PETRAS BIELIONAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE.

Tel. LAfayette 3-3572

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-1138-39

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 So. 50th Ave., CICERO, ILL.

Tel. OLympic 2-1003

MANO ŽODYNAS

Richard Scarry

Lietuvių ir anglų kalba. Antrasis leidimas. Didelio formato. Kieti viršeliai. Lietuvių kalbai pritaikė ir išleido JAV LB Sveikimo Taryba, Chicago 1979 m. Leidimą parėmė Lietuvių Fondas. Šis leidinys gražiai iliustruotas ir jį pagelba mokinėjams skaitytojams žymiai lengviau išmokti lietuviškai. Kaina su persiuntimu \$7.00. (Illinois gyventojai dar pridėda valstijos mokesčio 30 centų.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.,
Chicago, Ill. 60629

AR KALBATE LIETUVIŠKAI?

(Lithuanian for beginners)

A. RINKONAS

Darbo sąluvinis (work book) A ir B, ir C — studentams ir suaugusiems (for students and adults). Mokytojų vadovas (Teacher's Manual) ir penktoji knyga — Fonetika, Skaitiniai, Žodynas. Viršelis ir pagrindinės iliustracijos R. Paulionio.

Published by the Lithuanian Canadian Community with the support of the Multicultural Program, Government of Canada. Copyright by the author, Toronto, Canada 1979.

Kaina su persiuntimu \$16.50. Illinois gyventojai dar pridėda 90 ct. valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

APLINK MUS

× Gen. konsulė Juzė Daužvardienė vakar dienos "Chicago Tribune" laišku skyrė padėkojimo už labai palankią Lietuvos reikalams kolumną ir patikslinimo, jog nepriklausomos Lietuvos pasai pripažinti visų valstybių, kurios nepripažįsta Lietuvos okupacijos. Su atitinkama viza tie pasai tinka daug kur keliauti. Jais aprūpinami daugiausia tie, kurie ištrūkę iš ok. Lietuvos išsivada sovietų pilietybės.

× Solistė Gita Čapkauskienė turėjo puikiai pavykusį solo daiktų ir arių koncertą Kennebunkporto praeitųjų vasarvėlyje, kur šiuo metu labai daug vasarotojų. Koncertu visi vasarotojai labai domėjosi ir džiaugėsi turėję proga jo išlausyti. Po koncerto sol. G. Čapkauskienė dar pasiliko kelioms dienoms taip pat su kitais vasarotojais. Iš ten mūsų solistė sveikina "Draugo" redakciją ir visus bendradarbius, kurie ją taip pat geriausiai jausmais prisimenia, kaip puikią koncertistę, davusią "Draugo" šventėse jau kelis koncertus.

× Po sėkmingo reitalo Amerikos Muzikos konservatorijoje sopranas Eglė Rūkštelė dalyvaus šio vakaro muzikinio kaledoskopo radijo laidoj 7:05 val. vak., 1450 AM bangomis. Kvietiami visi pasiklausyti.

× Moterų kolektyvų Cenocle, lapkričio 7-9 dienomis organizavimu rūpinosi E. Daugirdienė, I. Kairytė, J. Norvilienė, dr. J. Rėklaitienė ir A. Prapulytė.

× Atsijusdami laimėjimams bilietų šakneles parėmė "Draugą" 10 dol. auka:

Emilija Tutlienė, Chicago; V. Šalčiūnas, Delran, N. J.; A. Povilaitis, Great Neck, NY; A. Gumbinienė, Owings Mills, Md.; J. Girdzijskas, Toronto, J. Raskauskas, Cleveland; I. Simonaitis, Bloomfield, Ct.; Pranas Janulis, Chicago; M. Puškarskis, Chicago.

7 dol. aukojė Eleonora Radvilienė, Cicero, IL ir 8 dol. V. Naruševičius, Toronto, Canada. "Draugo" vadovybė ir "Draugo" parengimų komitetas labai nuodirdžiai dėkoja.

× Kunigas Petras Paurasas rodyti skaidres iš jo kelionių Sv. Kazimiero seserų motiniško namo salėje, rugpiūčio 28 d., 12:45 val. po pietų, į pensiją išėjusiems. Po to bus užkandis ir proga pasisvečiuoti. Visi susidomėjusieji kvietiami atsilankyti.

× D. Jankevičiūtė, New York, N. Y., parėmė mūsų spaudos darbui gausia 20 dol. auka. Labai ačiū.

× Litas Mockūnas, Rimas Vėžys ir Jušas Lintakas Santos-Sviesos suvažiavime rugsėjo 4-7 d. Tabor Farmoj, Sodus, Mich., pristatys "Grėsmingą poeziją". (pr.)

× Išvyka į Friendship Gardens — prie Prezidentų paminklo įvyks rugpiūčio 31 d., sekmadienį. Vyksime autobusu. Praleisime visą dieną gamtoje. Bendri pietūs "Gintaro" vasarvietėje. Autobusas išeina 9:30 val. ryto nuo Marquette Parko bažnyčios. Dėl platesnių informacijų prašome skambinti K. Leonaitienę tel. 778-0333 arba K. Lekniskui — 778-4474. Prašome registruotis iki rugpiūčio 27 d. Išvyka globoja Birutė Lesevičiūtė ir Ramovėnai. Nariai ir svečiai prašomi dalyvauti. (pr.)

× Rasos šoliūnaitės parašytas ir režisuotas linksmo turinio veiklas "Gyvenimas su Liudmila", bus suvaizdintas Jaunimo centro dienoje, rugsėjo mėn. 6 d. Jaunimo centre. Vaidina Lemonto "Spindulio" teatro grupė, kuriai vadovauja Rasa Šoliūnaitė. Grupę sudaro jau ni vaidintojai. Visuomenė kviečiama pamatyti jaunimo pastangas.

× Petras Petrakis, Richmond Hill, N. Y., prisijungdamas laimėjimų šakneles, "Draugą" parėmė 20 dol. auka. Nuodirdžiai dėkojame.

× Gerda Blums, New Wilmington, Pa., grąžindama laimėjimų šakneles, prisiuntė spaudai paremti 15 dol. auką. Parengimų komitetas nuodirdžiai dėkoja.

× Jonas ir Leokadija Dainauskai, Čikagiečiai, parėmė mūsų dienraštį didesne auka. Labai ačiū.

× Gražina Melnienė, Čikagiečiai, atsuntė auką. Ačiū.

× Ona Gradinskienė, Čikagiečiai, nuodirdžiai remia lietuviškas organizacijas ir joms talkina. Šiomis dienomis dar gavome jos 10 dol. auką. Dėkojame.

× Viktoras Diminskas, žinomas Čikagiečiai, aukojė 10 dol. Labai ačiū.

× V. Anskis iš Toronto mums rašo: "Malonu sveikinti veikėjus, kurie taip gražiai įvykdė demonstraciją prie Sovietų Sąjungos ambasados Washingtono. Tokių žmonių mums labai reikia". Kartu atsuntė ir auką. Ačiū.

× J. Jagėla, torontiešis, mus pasveikino ir atsuntė 10 dol. auką. Labai ačiū.

× Stasys Garlauskas, "Draugo" bendradarbis Detroito, remia dienraštį ne tikiais raštais, bet ir aukomis. Šiomis dienomis gavome jo 10 dol. auką. Labai ačiū.

× "Draugas" mums labai patinka, kiekvieną dieną jo nekantriai laukiame ir mielai skaitome. Be jo mums būtų labai liūdna" — rašo mums M. Macevičius ir V. Juodišius iš Chicago, siųsdami 10 dol. auką. Dėkojame.

× Stasio Butkaus šaulių kuopa Detroito paskyrė "Draugui" auką ir per išdėtiną Juožą Sugaitį atsuntė. Dėkojame.

× K. Pravilionis, Byron, Ill., maloniai įsijungė į "Draugo" akciją surinkti daugiau aukų dienraščiui, išplatino daug laimėjimų bilietėlių ir atsuntė už juos 112 dolerių. Esame labai dėkingi.

× K. G. Gražys, Chicago, Ill., apmokėdamas saskaitą, aukojė 10 dol. Labai ačiū.

× Ankų atsuntė: po 5 dol. — A. Budzilas, A. Dzwonkas; 3 dol. — Al. Žilinskienė, P. Drusėikis, J. Bajorinas. Visiems dėkojame.

× "Draugo" laimėjimų knygeles grąžindami, po 10 dol. aukojė: Jonas Kaklauskas, Rochester, J. Vadopalas, Westchester, V. Banevičius, Philadelphia, K. Račkauskas, Richmond, A. Juozevičius, Oak Lawn. Visiems maloniai dėkojame.

× Grąžindami laimėjimų knygeles, po 10 dol. aukojė: V. Platakis, St. Catharines, Z. Janulaitis, Hyannis, Antanina Lauraitienė, Grange Pk., Ant. Valiūškis, Barrington, Jonas Rinkūnas, Lakeside, Pr. Gudaitis, Chicago. Visiems maloniai dėkojame.

× Grąžindami "Draugo" laimėjimų knygeles, po 10 dol. aukojė: Birutė Lesevičiūtė, Chicago, E. Franckevičius, Chicago, Z. Zukauskienė, Manchester, Ant. Nyerges, Santa Monica, A. Lauras, Chicago, Ignas Balnionis, Detroitas. Visiems maloniai dėkojame.

Clevelando — Detroito skautai ir skautės prie lauko Wasagoje, Kanadoje. Vakarinę programą praveda vyr. skautė R. Motiejūnaitė.

IŠ ARTI IR TOLI

I. A. VALSTYBES

— Dail. R. Zotovienės meno paroda Vasario 16-tosios minėjimo proga įvyko ne Chicagoje, kaip buvo aprašyta "Draugo" rugpiūčio 9 d. laidoje, Brooklyn, N. R., skyriuje, bet Lietuvių dienoje, suruošose Vasario 16-tosios paminėjimui 1975 m. Juno Beach, Fla. Už klaidą, nors ir ne dėl redakcijos kaltės, nuodirdžiai atsiprašome.

— Los Angeles Lietuvių Bendruomenės dienos šiais metais bus rugsėjo 28-29 parapijos salėje.

— Los Angeles skautai rugsėjo 13, šeštadienį, nuo 7:30 val. vak. parapijos salėje ruošia tradicinę cepelinų subatvakarį. Programoj dalyvaus jaunimo orkestras su savo dainininkais. Pilnas skiriamas stovyklavietės skoloms baigti mokėti.

OKUP. LIETUVOJE

— Klaipėdiečiai specialiu koncertu paminėjo kompoz. Vytauto Blūšiaus amžiaus penkiasdešimtmetį. Sukurtuvininkas yra Vilniaus konservatorijos Klaipėdos kultūros fakulteto dekanas, uostamieštin atvykęs prieš septynerius metus. Jo iniciatyva Klaipėdoje buvo pradėti rengti S. Šimkaus vardo chorų koncertai, pavasariniai chorinės muzikos vakarai. Sukurtuvininkas koncerte buvo atliekami V. Blūšiaus instrumentiniai kūriniai, dainos chorams ir solistams. Atlikėjų eilėse buvo konservatorijos Klaipėdos fakulteto mišrus choras su dirigentu G. Purliu ir V. Pučinsku, merginų choras, vadovaujamas L. Dumbliauskaitės, Klaipėdos liudies operos teatro mišrus choras ir simfoninis orkestras, jų dirigentai — K. Kšanas ir A. Lukoševičius, kiti muzikiniai Klaipėdos vienetai. Muzikinio Kauno teatro solistai T. Chmieleuskaitė, M. Žilionytė ir G. Šmitas atliko V. Blūšiaus dainas.

— Vilniuje įvyks Rašytojų sąjungos susirinkimas priminė "nuopelnus" tų rašytojų, kurie 1940 metais griovė nepriklausomą Lietuvą ir prisidėjo prie tautos pavergimo. Tie pagerbtieji vardai buvo J. Paleckis, A. Gudaitis-Guzevičius, P. Cvirka, A. Venclova, S. Nėris, L. Gira. Geru žodžiu paminėti ir tie rašytojai, kurie greitai metėsi į socialistinį realizmą: T. Tilvytis, M. Sluckis, J. Apyžius, J. Baltušis, E. Mieželaitis. J. Baltušis pats gyrėsi prisidėjęs prie "tarybinės Lietuvos kūrimo".

— Srašas paskaitų, kurios numatytos rugpiūčio mėnesį skaityti tarnautojams ir darbininkams, žinoma, jų polsio valandų metu, po darbo: Nuo suvažiavimo iki suvažiavimo — lenininio kursų; L. Brežnevas apie pagrindinius pasirošimo partijos XXVI suvažiavimui uždavinius; Kaip pastinkame partijos suvažiavimą... Lenktyniau jame partijos suvažiavimo garbei; visą jėgas sėkmingam derliaus nuėmimui; Kaip mūsų šalyje įgyvendinama sąžinės laisvė... Ardomeji Pekino vadovų veiksmai, ir kt. Viso paskaitų per mėnesį numatyta 12, vadinamas kas antrą darbo dieną.

KANADOJE

— Toronto lietuvių pensininkų klubas šiuo metu turi daugiau negu 300 narių. Įsisteigė 1973. Turi savo būstinę Lietuvių namuose. Klubui vadovauja J. Karpis su pagalbininkais — T. Bernotiene, J. Cicėnu, B. Čėčiu, K. Dauniu, J. Jagėla, S. Merkeliu, A. Paleckiu ir S. Počiūnu. Turi įsigijęs filmavimo aparatą ir į juostą užfiksavęs nemažą lietuvių kultūrinės veiklos momentų. Šiuo metu klubas rūpinasi lietuvių pensininkų namų statyba.

— Kanados parlamentas informavo spaudą (skelbimai buvo ir lietuviškuose Kanados laikraščiuose) apie pasirošimą Madrido konferencijon, prašant visų piliečių pareikšti savo nuomones ir pagėdavimus. Sudarytas tam reikalui Pagelbinis komitetas, ir jis, surinkęs visokias mentui. Prašo pasisakyti dėl Rytų Europos teisių, kontaktų su ten gyvenančiais tautiečiais, mokslo ir informacijos pasikeitimo kliudymais ir kitais klausimais. Pareiškimai ir skundai turėtų būti pateikti raštu iki rugsėjo 15 dienos, adresuojant House of Commons, Ottawa, Ont. Intencija apie numatomą

CHICAGOS ŽINIOS

TEATRALO MIRTIS

Carl Stohn, Jr., 58 m., Drury Lane, Pheasant Run, Mill Run ir McCormick Place teatrų direktorius ir režisiorius, ketvirtadienį buvo nušautas. Kulka per skrodė galvą. Buvo nušautas 1:45 naktį prie savo namų, 950 N. La Salle, Chicagoje. Spėjama, kad nužudytas apilėšimo tikslais.

SOCIOLOGŲ PIRMININKAS

Lojolos universiteto Chicagoj psichologijos profesorius dr. L. Bickman išrinktas Socialinių klausimų sociologinių studijų draugijos pirmininku 1980—1981 metams.

MOTERIS AFL-CIO VADOVYBĖJE

Chicagoje gimusi Joyce Miller, 52 m., Amalgamated Clothing ir Textile Workers unijos viceprezidentė, išrinkta į egzekutyvinę AFL-CIO unijos tarybą. Ši unija turi 13.6 mil. narių ir pirmą kartą į jos vadovybę pateko moteris.

DIDINA ALGAS

Sanitarinio distrikto tarnautojams Chicagoje bus pakeltas atlyginimas, iš viso tam skiriamas 340,205 dol.

Uždarys 26 mokyklas

Chicago premiesčiuose šį rudenį bus uždarytos 26 valdišios mokyklos — rekordinis skaičius. Uždaromos sumažėjus mokinių skaičiui.

PRASIDĖJO SIENLIGĖ

Ore nuo rugpiūčio 15 d. pradėjo atsirasti vadinamą "ragweed" dulkelių, kurios erzina nosį, akis, gerklę, sukeliamos vadinamą sienligę. Apie 10% JAV gyventojų ta sienligę patiria. Sienligės reiškinys gali sukelti ir kai kurių kitų angalių dulkelių, bet apie 75% paprastai sukeliamas to "ragweed". Ap skaičiuojama, kad ant JAV teritorijos per metus iškrenta iki milijono tonų "ragweed" dulkių.

TRAGEDIJA AIKŠTĖJE

Chicago miesto centre į rotušės aikštę — Daley Plaza — iš gatvės įėjo automobilis ir sužeidė tris žmones, kurie nuvežti į Northwestern ligoninę. Automobilio vairuotojas J. Stevenson surinktomis rankomis išveistas iš aikštės.

Lietuviškas švietimas ir dėmesys vaikui

Mokytojų studijų savaitė (2)

JUOZAS MASILIONIS

Pirmadienio, rugpiūčio 18 d., rytas nepaprastai miglotas. Gražu žiūrėti, kai rūkas kyla nuo ežero, bet šlandieninis rūkas — tai žemėn krūtą debesys su lietu. Lyja, bet Br. Keturakis, sporto vadovas 7:15 ryto jau mankština kokių 5 sporto entuziastus. Kiti 5 pasislėpę stebi: jei per daug nekarfins drąsulių, jei rytą prisidės.

Sportą seka kun. V. Dabušio Mišios už studijų savaitės dalyvius, studijų pasisekimą. Savo pamoksle kun. V. Dabušis gražiai iškelė mokytojo reikšmę tautai ir žmonijai.

Pakėlus vėliavą į papusryčiavus, 9 val. ryto pradėdamos darbas pirmąją dr. L. Sabaliūno paskaita, kurioje klausytojai buvo supažindinti su paskutiniaisiais nepriklausomos Lietuvos gyvavimo metais — 1938 - 1940. Paskaitoje palieta 1938 m. prezidentinius rinkimus ir kasdieninius rūpesčius: trūko gydytojų provincijai, skatinti jie keltis, steigti rajonines ligonines; rūpintis ugniagesyba, žemės ūkio darbininkų stoka, inteligentų prieaugliu. Kalbėjo apie mokytojus, jų atlyginimą, jų žurnalus, tautinių ir religinių idėjų jungimą mokyklose. Lietuvos tikslas buvo išlaikyti nepriklausomybę, atgauti Klaipėdą ir Vilnių. Tie klausimai sunkino santykius su Vokietija ir Lenkija. Smulkiai ir vaizdžiai nupaskaito lietuvių patriotinį užsiedimą ir norą išsaugoti savo laisvę, netekus Klaipėdos, prasidėjus II Pasauliniam karui, įvedus igulus ir galutinai pavergiant Lietuvą. Po paskaitos vyko gyvos diskusijos.

Antrąją paskaitą „Vaikų dėmesys“ skaitė dr. Pr. Domanskienė. Ji nurodė, kad vieną vaikų dėmesį apibūdina psichologai, kitaip mokytojai, kurie dažniausiai galvoja, kad dėmesys gerą rodo drausmingieji. Bet ne visada dėmesys rišasi su drausmingumu. Norint išlaikyti vaiko dėmesį, reikia gerai pasirūpinti, patraukti jo dėmesį ir jį išlaikyti. Daugelis dėmesio problemų kyla dėl nepa-

kankamo kalbos mokėjimo, dėl sumkaus supratimo, dėl motyvavimo: naudinga ar ne. Daug priklauso ir nuo biologinės kiekvieno vaiko sudėties.

Po pietų J. Kavaliūnas padarė „Žvilgsnį į lietuvišką švietimą“. Amerikoje ir kituose kraštuose JAV 1958 m. buvo 6108 mokiniai, 1968 — 3218, 1979 — 1726 (iš jų 889 Chicagoj ir apylinkėse). Mokinių skaičius kasmet mažėjo po 3 proc., paskui 6 proc., o dabar pasiekė net 8 proc. Šį rudenį skelbiamas mokinių telkimo vajus. Turim vadovėlius ir pratimus visiems skyriams ir klasioms, reikia priešmokyklinio auklėjimo vadovėlio. Mokinių skaičius mažėja ir Kanadoje, ir ten paskelbtas vajus. Bloga padėtis Australijoje. Į Pietų Ameriką siunčiami mūsų žmonės, atvyksta čia. Geras dalykas meninių jėgų apskaitimas, bet reikia, kad po šventiško entuziazmo būtų tęsiamas darbas. Okup. Lietuvoje daroma priespauda mokytojams, kad jie žaltotų mokinius. Tokiems mokytojams rašytini laiška, kad jie liautųsi tai dar. Ilgiausiai nušvietė Vasario 16 gimnazijos reikalus, kvietė steigti būrelius šiai gimnazijai remti.

Dienos pabaigai J. Masilionis turėjo pamoką „Vientisinis sakinybės ir jo skyryba“. Tos pamokos tęsis visą savaitę.

Vakarinėje programoje Ingrida Bublėnė vadovaujama jaunimas kūrybos apibūdinais, ištraukų skaitymu ir inscenizavimu pamėnėjo Kr. Donelaičio 200 m. mirties sukaktį.

Dar rytą rūkas ir miglos nukrito, diena ir vakaras buvo gražūs. Dar ilgai vaikščioti ir dainuoti, pakaitomis vadovaujant Pr. Zarankai, A. Kregždžiui ir Br. Krokiui.

Advokatas

GINTARAS P. ČEPENAS

Darbo val.: nuo 9 v. r. iki 6 v. v. Seštad. nuo 9 v. r. iki 12 val. d. ir pagal susitarimą.

Tel. 776-5162 arba 776-5163 2649 W. 63 Street Chicago, Ill. 60629

Advokatas JONAS GIBAITIS

6247 So. Kedzie Avenue

Tel. — 776-8700

Chicago, Illinois 60629

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak. Seštad. 9 val. iki 1 val. d.

MARIJA AUKŠTAITE

IŠEIVS KELIU

Apsysaka. Prieškariniai dviejų keliauninkų iš Lietuvos išvykimas ir jų išgyvenimų nuotykių. 208 pusl. Spausdino Litho-Art, Kanada, 1978 m. Išeido A. F. Navikevičius. Kaina su persiuntimu \$6.23

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629

JUOZAS BRAZAITIS

RAŠTAI I

Tumas — Valžantas. Dambrauskas — Jakštas. Donelaitis. Daukantas. Valančius. Baranuskas. Pietaris.

Redagavo ALINA SKRUPSKELIENĖ ir CESLOVAS GRINCEVIČIUS

Išleido į laisvę Fondas lietuviškai kultūrai ugdyti. Ap-lankas ir viršelis Ados Korsakaitės - Sukurvičienės.

Spausdino "Draugo" spaustuve. Kietais viršeliais, 552 pusl. Kaina su persiuntimu \$16.10. Illinois gyventojai dar prideda 90 ct. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629

Iš „Aušros“ nr. 19 (59)

Iš partizaninio judėjimo Lietuvoje

Niekas nenorėjo eiti į bolševikų kariuomenę

VLADAS KALPOKAS

1944 m. vokiečiams iš Lietuvos pasitraukus, Lietuvą vėl okupavo rusų kariuomenė. Greit po okupacijos bolševikai apskričių centruose įsteigė karinius komisaratus. Po dviejų savaitių kariniai komisaratai paskelbė vyrų mobilizaciją į rusų kariuomenę nuo 18 iki 55 m. amžiaus. Raudoni mobilizaciniai lapeliai rusų ir lietuvių kalbomis buvo išskabinėti visur. Tad ir mūsų apskrities vyrai (tada gyvenau Rokiškio apskr.), kurių amžius tinka, visi turi prisistatyti į karinį komisarata. Nuvykau ten ir aš, nes tikrai žinojau, jog dėl tam tikrų priežasčių manęs į kariuomenę neims. Kaip gražu, kad iš 12 rokiškio valsčių su maždaug 40000 gyventojų atvykome tik 7 vyrai. Ir iš šio skaičiaus nė vienas netikome į kariuomenę. Po komisijos gavę dokumentus, važiavome namo su džiaugsmu. Matėme, kad lietuviai neskuba klausyti naujų atėjūnų. Keista, kad į kariuomenę nestojo net vietiniai rusai, kurių mūsų krašte buvo ištisi kaimai.

Maždaug po mėnesio vėl buvo kartojamas vyrų šaukimas. Bet šį kartą valsčiaus valdžios atstovai, apylinkių pirmininkai ir sekretoriai, milicijos darbuotojai ir tarnautojai iš apskrities centro vaikščiodami po kaimus ir miestelius, nešiodami mobilizacijos šaukimus. Bet ir tai jiems nesisėkė. Apie mobilizaciją daug ką perspėjo kai kurie milicijos darbuotojai. Todėl vyrai, pamatę ateinančius pareigūnus, tuojuos pasislėpė. Šaukimus pareigūnai nešiojo apie dvi savaites, bet juos mažai kam įteikė. Šaukimus reikėjo grąžinti į valsčius. Panašiai dėjosi visoje Lietuvoje. Respublikos karinis komisarats informavo Lietuvos Komunistų partiją ir vyriausybę apie esamą padėtį. Lietuvos bolševikinė valdžia bijojo apie tai pranešti Maskvai. Tų pat metų spalio mėn. įvykęs Komunistų partijos CK plenumas priėmė nutarimą organizuoti šaukiamojo amžiaus vyrų gaudynes. 1944 m. lapkričio mėn. iš apskričių centrų, valsčių tarnautojų ir kareivių buvo sudarytos ginkluotų aktyvistų grupės vyrų gaudynėms. Po kaimų ir miestelių naršė ginkluoti bolševikai ieškodami vyrų. Sugauta labai nedaug. Mat prieš gaudynes vėl buvo duota žinia apie gresiantį pavojų. Gaudynės vyko nakčia. Kai kur gaudytojus vyrai pasitiko šautuvų ugnimi. Drąsus vyrai Petras Garška iš Sodelių km., Juodupės valsč., pamatęs besitartinčius gaudytojus prie sodybos, atidengė ugnį iš kaviško šautuvo. Nuo jo taiklios šaulio rankos krito trys bolševikai. Tik gaila, kad po nelygios kovos žuvo ir pats Garška. Gaudynės truko ilgai — beveik kas savaitę, kol pasibaigė karas. Per gaudynių susišaudymus žuvo Kamajų valsč. partorgas Baronas ir to pat valsč. saugumo viršininkas Bušujevas bei draudimo agentas Baltrūnas.

Šaukiamojo amžiaus vyrai, matydami pavojų, kad gaudynės nesiliauja, nutarė paminti ginklus ir stoti kovon su bolševikais dėl Lietuvos laisvės atkūrimo. Ginklų būta nemažai. Jų turėjo

šauliai, tarnavę Plechavičiaus kariuomenėje ir Lietuvos savisaugos daliniuose. Miškuose vyrai iš pradžių planavo kaip ir ką daryti. Nebuvo vadų, nebuvo ryšių su kitais Lietuvos valsčiais ir apskritimis.

Laimė nusišypsojo nelaukta. Buvo sužinota, kad Panemunio valsčiuje yra pasiliekę buvęs Lietuvos karininkas Kalpokas. Jis jau buvo subūręs trijų valsčių vyrus. Į Kalpoko armiją jau buvo stoję Panemunio, Pandėlio ir Skapiškio valsčių vyrai. Pas vada nuvyko Juodupės, Rokiškio ir Obelių valsčių atstovai, prašydami priimti ir juos bendrai kovai su bolševikais. Jis sutiko. Dėvė nurodymus, ką reikės daryti, kaip kovoti, kaip ateityje palaikyti ryšius. Tada mūsų atstovai grįžo į savo būrius, padarė susirinkimą ir labai džiaugėsi, kad turės tokį puikų vadą ir bus nevieniši.

Pagal vado nurodymus buvo išrinkti valsčių koviniai vadai. Juodupės valsč. partizanų vadu buvo išrinktas stud. med. Mulokas iš Vištagerklio vienk. (žuvęs

kovoje). Rokiškio valsč. p. vadu buvo išrinktas Juozas Gasiūnas iš Palukšnių km. (žuvęs k.). Obelių valsč. p. vadu buvo išrinktas Povilas Streikus, vėliau bolševikų sugautas ir nuteistas mirti.

Lietuvos partizanus labai rėmė ūkininkai: šelpė maistu, avalyne, drabužiais. Daug kaimo gyventojų sekėdavo kariuomenės judėjimą, vietinės valdžios veiksmus, nuotakas ir tuojuos pranešdavo partizanams. Atėjus žiemai, daug ūkininkų partizanus laikė savo namuose, juos maitino ir saugojo.

Šiaurės Lietuvos partizanų vadas Kalpokas greit susisiekt su daugelio Lietuvos apskričių partizanais. Centrinis partizanų štabas buvo įsteigtas Biržų girioje. Iš šio štabo buvo vadovaujama Rokiškio, Kupiškio, Joniškio, Panevėžio, Anykščių ir Zarasų apskritims. Centrinio štabo viršininku buvo paskirtas Kalpokas. Dėl jo sumanymo tose apskrityse bolševikų valdžia buvo tik oficiali, o faktinai viešpatavo partizanai.

(Bus daugiau)

Kun. Sigitas Tamkevičius nesuimtas

Žiniomis iš Lietuvos, Saugumas stengiasi perduoti neteisingas informacijas užsieniui, kad jas skelbtų laisvasis radijas ir tuo būdu sumažintų jo pasitikėjimą.

Kun. Sigitas Tamkevičius dar nėra suimtas, nors taip anksčiau buvo paskelbta laisvojo pasaulio spaudoje. Rugpjūčio pradžioje jis du sykus buvo šaukiamas vykti į Maskvą pasiaiškinti. Abu sykus atsisakė važiuoti. Kai po antro pašaukimo Lietuvos saugumas bandė jį prigrasinti, kad vyktų į Maskvą, jis jiems atsakė: „Jeigu jums manęs reikia, patys galite pasiimti. Juk turite savo transportą“. Kun. Tamkevičius būte neseniai buvo daroma krata, kurią vykdė net dešimt saugumiečių. Paimta apie 300 paskirų daiktų. Saugumiečiai labai rūpestingai tyrinėjo kiekvieną popiergalį, ieškodami tokių užrašų, kurie gali būti panaudojami „Kronikoje“, tačiau nieko nerado.

Nors paskutiniu metu nė vienas kunigas nebuvo suimtas, bet didelis pavojus gresia kun. Alfonsui Svarinskui ir kun. Sigitui Tamkevičiui. Saugumas jau buvo daugmaž pareiškęs, kad po Olimpiados ir kai išvyks užsieniečiai turistai, t. y. rugsėjo mėnesį, prasidės „valymas“.

Suimtos trys vienuolės

Už „Kronikos“ perrašinėjimą dabar yra suimtos trys vienuolės. Dvi jų — Navickaitė ir Vitkauskaitė (ne Vilkauskaitė, kaip kai kur buvo rašoma) yra tos pačios kongregacijos. Trečia sesuo, iš kitos bendruomenės, buvo areštuota visai neseniai, grįžtant į namus po apsilankymo pas Nijolę Sadūnaitę. Saugumas vienai iš suimtųjų pareiškė, kad antros Sadūnaitės jau nebus. Bylos bus keliamos ne dėl „Kronikos“, nors faktinai ši yra suėmimo priežastis, bet dėl sufabrikuotų kriminalinių nusikaltimų. Tuo būdu nuteisti asmenys negalės tapti didvyriais ir juos galės kalinti drauge su kriminalistais. Jie net neturės teisės vadintis politiniais

kaliniais. Pavyzdžiui, viena iš suimtųjų vienuolių, kuri buvo ypatingai veikli ir sumani religinėje apaštalinėje veikloje, bus teisiama už veltėdystę.

Taip pat visai neseniai buvo suimtas dr. Statkevičius, pasaulietis psichiatras, vienas iš Helsinkio grupės narių nuo pat jos įsteigimo. Jis uždarytas į psichiatrinę ligoninę. Tai viena iš baisiausių bausmių, nes ten gali laikyti neribotam laikui, per prievartą leidžiamais vaistais sužaloti asmens fizinę bei psichinę pusiausvyrą. Jis lieka visiškai beteisus ir negali niekam pasiskųsti ar apeliuoti.

Pastangos sulaikyti „Kroniką“

Saugumas daro labai dideles pastangas sustabdyti „Kroniką“ bei lietuvių disidentų veikimą. Įvairiais būdais bandoma sumaišyti tenykščią ir laisvojo pasaulio visuomenę, perduodant ne visai tikslas žinias iš Lietuvos, pvz. apie kun. Tamkevičiaus suėmimą. Tyčia perduodamos neteisingos informacijos, kad būtų skelbiamos per Vatikano radiją ir Amerikos balsą, kurių žmonės Lietuvoje labai klausia. To viso tikslas yra — suklaidinti klausytojus ir sumažinti jų pasitikėjimą užsienio įstaigomis. Be to, norima sudaryti įspūdį, kad žinios apie tikinčiųjų persekiojimą Lietuvoje iš viso yra tušti plepalai, kuriems neverta tikėti. Ateityje reikėtų atidžiau patikrinti žinias, gautas iš Lietuvos prieš paskelbiant viešai. Patikimiausias žinių šaltinis ligi šiol yra pati „Kronika“, ir todėl prieš ją saugumas taip stipriai kovoja. Paskutiniu metu neleidžiama nieko išsiųsti iš Lietuvos, ir visa kas ateina iš užsienio, smarkiai kratoma. „Kronikos“ pervežimas į Vakarus darosi vis sunkesnis.

Iš Lietuvos išvykstantieji turis-

Etioipija įsiveržė į Somaliją

Nairobi. — Somalija skundžiasi, kad Etiopijos armija, remiama karo aviacijos, įsiveržė į jos teritoriją. Mūšiai vyksta 27 mylių ruože. Somalijos ambasadorius Washingtono sakė, kad vakarą susišaudymas sustojo, o Valstybės departamente žinoma, kad etiopai buvo sulaikyti ir atstumti.

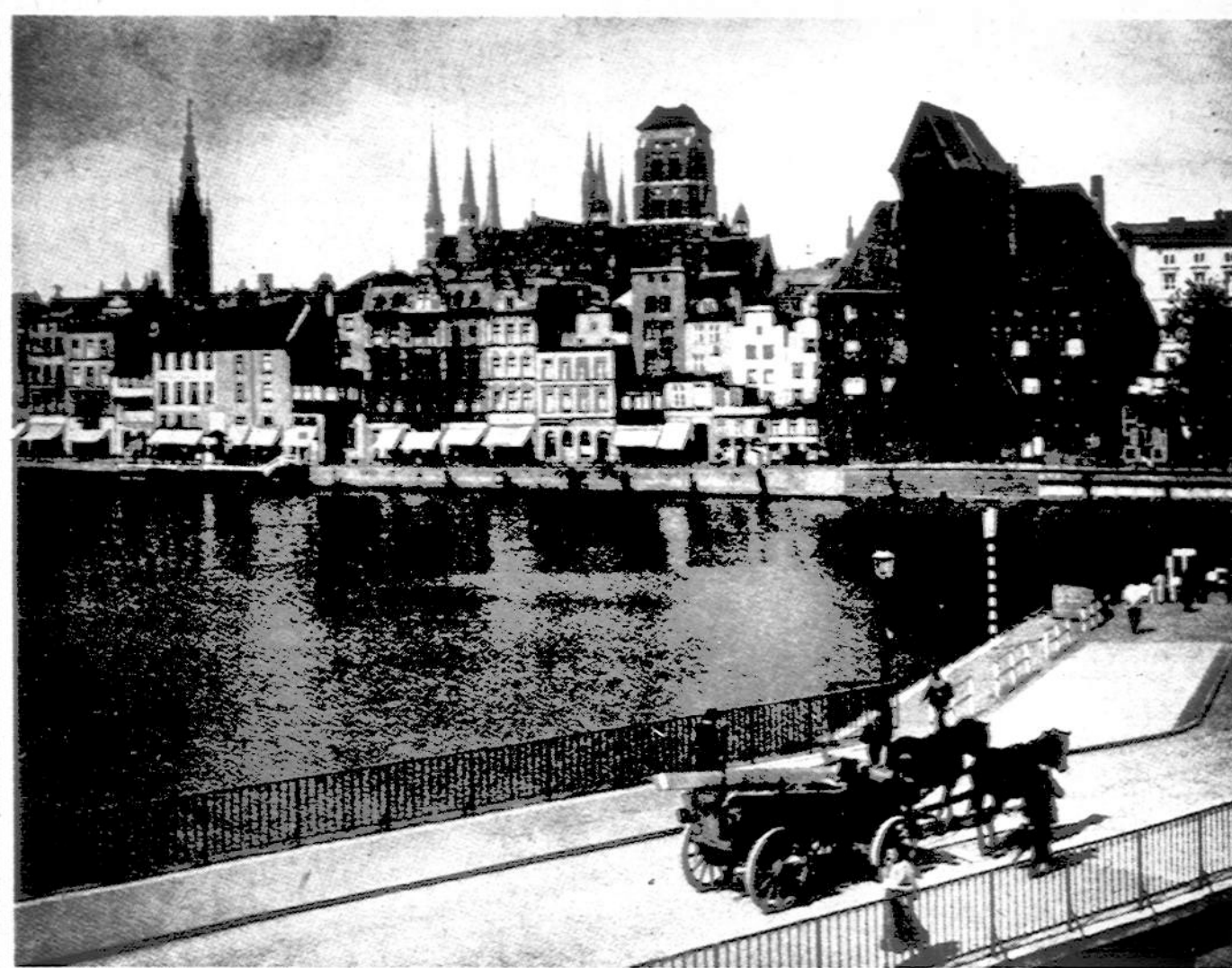
Atentatas prieš Amerikos ambasadorių

Beirutas. — Į Amerikos ambasadorių Libane John Dean buvo paleisti šūviai iš kulkosvaidžio ir mesta granata, bet jis liko nesužeistas, niekas nenukentėjo. Išgelbėjo automobilio neperšaukimo stiklo langai.

Britanijoj 2 mil. bedarbių

Londonas. — Britanijoj bedarbių skaičius pasiekė 2 milijonus. Tai pirmas atvejis nuo depresijos laikų, 1930 dešimtmčio, ir sudaro 8.3 proc. visos darbo jėgos. Už Britaniją didesnį procentą bedarbių turi tik Belgija ir Airija.

— Britų laivas, šiaurės ašigalio leduose įstrigęs prieš 127 metus, dabar atrastas užsikonservavęs, nesugadintas.

Gdanskas (vok. Danzig), kur prasidėjo Lenkijos darbininkų streikai.

(Prieškarinė nuotrauka)

Lenkijoj darbininkai tebestreikuoja

Valdžios atstovas sako, kad susitarė visais klausimais, išskyrus vienu, svarbiausiu — laisvai renkamų unių steigimu; darbininkai sako, kad susitarta ir tuo klausimu.

Gdanskas. — Vyriausybės atstovas, vicepremjeras Mieczyslaw Jagielski sako, kad su streikuojančių darbininkų vadais susitarta visais klausimais, išskyrus vienu — laisvai, demokratiškai renkamų unių steigimu. Darbininkų reikalavimai bus diskutuojami dabartinių profesinių sąjungų (valdžios skiriamų pareigūnų) ribose. Darbininkai tačiau tvirtina, kad valdžia pažadėjo steigti laisvas unijas, ir belieka tartis tik techniskais reikalais.

Užsienio korespondentų manymu, partijos vadas Edward

Gierek vargiai išliks savo vietoje, nežiūrint kaip tas streikas baigsis. Laisvos unijos komunistiniam bloke nežinomas atsitikimas. Toji reforma palies ne vien uosto darbininkus, bet „kaip banga užlies visą Lenkiją“. Tas pats gali vėliau atsitikti ir kitose satelinėse valstybėse. Sovietai gali nelaukti, kol tas procesas palies mases, gali kokių nors būdu įsikišti, įsibėgėjimą sustabdyti.

Wroclawe sustreikavo 30 fabrikų 80,000 darbininkų. Iš viso streikas palietė apie 300,000 žmonių. Vien Baltijos uostuo-

se daugiau negu 200,000. Jie pagarbiai išklausė kardinolo Wyszyński kalbą ir prašymą baigti streikus, nekelti riaušių ir neužmiršti, kas stovi už Lenkijos durų, bet streikas bus tęsiamas iki galutinio laimėjimo, tvirtina darbininkai.

Kubos patarėjai Afganistane

Kabulas. — Kubos kariniai patarėjai Afganistano armijoj yra geresni nei sovietų. Jie žino, kaip reikia ruošti partizanų, turi daug praktikos iš Angolos partizaninio karo metų ir dabar pataria, kaip kovoti su jų partizanais. Kiek jų yra Afganistane, dar nežinoma.

Riaušėse dėl kiaulių žuvo 140

Indijoj riaušėms priežastys gali būti net paprasti gandai. Neseniai šiaurinė Indijoj riaušėse žuvo 140 žmonių tik pasklidus gandams, kad hindusai pravarė pro musulmonų mėtę būrį kiaulių. Kiaulė musulmonams yra labai nešvarus gyvulys.

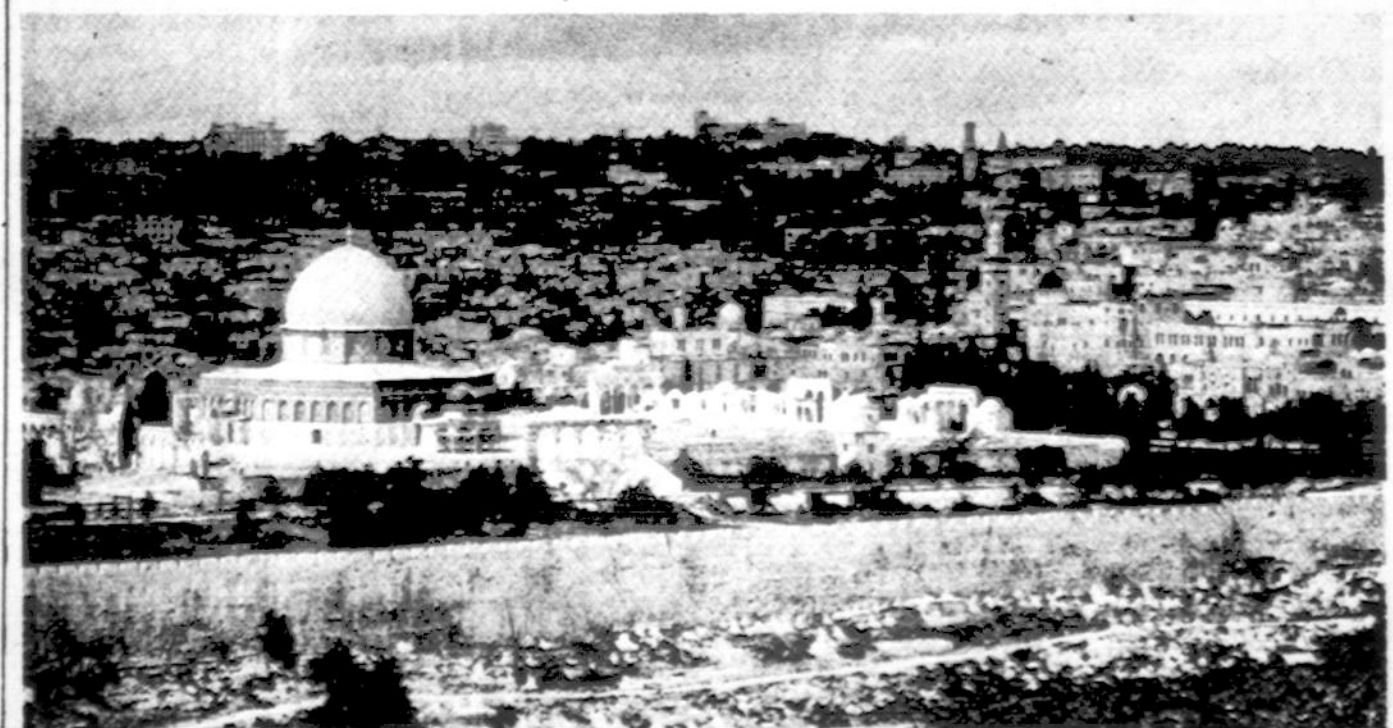
— Zimbabwės ministras pirmininkas Mugabe lankėsi Valstybės departamente, Kongrese ir Baltuosiuose rūmuose, visur prašydamas ekonominės pagalbos, bet nedaug ką laimėjo. Kartu ieško pritarimo ir savo ginčuose su Pietų Afrika Namibijos klausimu.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 29: Ipatijus, Sabina, Gaudas, Taugailė.
Rugpjūčio 30: Bonifacas, Teklė, Kintenis, Augūna.
Saulė teka 6:12, leidžiasi 7:31.

ORAS

Chicagoj ir apylinkėse: karšta ir drėgna, apie 92 laipsniai.

Jeruzalė šiandien. Senojo Testamento psalmistas kadaise kalbėjo: „Jei užmiršiu tave, Jeruzale, tebūna užmiršta mano dešinė! Teprilimpa mano lietuvis prie mano gomurio, jei aš neminėsiu tavęs, jei nestatysiu Jeruzalės aukščiau už kiekvieną mano linksmybę“. Dėl Jeruzalės ir dabar Izraelis žada kovoti iki paskutinio.

Red. Vytautas Grybauskas, 4144 So. Maplewood, Chicago, IL 60633
Telefonas namuose 847-1729, darbe 268-7557

LITUANICOS PAŽIBOS

MŪSŲ IŠKILIEJI VEIDAI

Joe Kearny yra 22 m. amžiaus ir klubui priklauso jau septynetą metų. Žaidžia gynėjo pozicijoje. turi aukštą ūgį, gerai dirba su galva puikiai skirsto kamuolį ir esmėje yra komandinis žaidėjas. Su visais gerai sugyvena ir visų mėgiamas. Šią vasarą baigė kūno kultūrą Eastern Illinois universitete.

Red. Pastaba: Visi Litanicos žaidėjai, išskyrus J. Ringu, buvo pristatyti paties klubo pirmininko Ged. Bielskaus.

Joe Kearny

Kad Litanicos futbolo klubas sulauktų trisdešimtmečio, turėtų savas patalpas ir rungtyniautų aukščiausioje Chicagos klasėje, didele dalimi tas priklauso nuo dabartinio klubo pirmininko ir pirmos komandos vadovo inž. Ged. Bielskaus. Ir jos žaidėjo dr. Julius Ringaus. Apie pirmąjį jau minėta birželio mėn. šioje pačioje vietoje. Apie dr. J. Ringų paminėsime dabar tų aprašymų pabaigoje.

Julius Ringus ir Litanicos

FUTBOLAS

LITUANICA — WINGED BULL 2:2

Praėjusių sekmadienį Litanicos komanda žaidė Marquette Parke pirmąsias rudens rato rungtynes prieš arabų komandą Winged Bull. Dėl dviejų susižeidusių ir dėl kelių neatvykusių žaidėjų — studentų Litanica žaidė su keliais atsarginiais, kurie sukovoję labai ryžtingai. Žaidimo pradžia nieko gero nežadėjo, nes W. Bulls apie 15 minučių laikė užgule Litanicos aikštės pusę. Dėka vartin. Balčiūno užtikrinto žaidimo svečiai, nieko nepešę, patys išsikvėpę, atlyžo. Žaidimas pasidarė lygus. Litanicos žaidėjai šį kartą nesileido į kamuolio vedžiojimąsi, bet staigiomis pasuotėmis ir žaibiškais Pkšrio praėjimais kraštu sudarė nemažai pavojaus ir W. Bull vartams. Pusiaukio baigiantis Alg. Krygeris įšovė puikų įvartį.

Antrojo puslaikio pradžioje svečiai išlygino 1:1, bet tai nė kiek nepalaužė mūsų jaunų komandos ryžto. Pusiaukio viduryje H. Jenigas pasekmę pakėlė 2:1 Litanicos naudai ir tai lyg užkibino fiziniai stipresnius ir techniškai pranašesnius arabus, kurie be pasigailėjimo vėl užgule Litanicos vartus. Toks užtakavimas ne tik išvargino

klubą įsijungė ne vienas. Su juo prieš devyniolika metų atėjo beveik visi Marquette Parke lietuvių parapijos mokyklos 7 ir 8 skyriai. Pradėjęs nuo jaunučių komandos centro puolėjo pozicijos, Julius yra žaidęs visose pozicijose, daugiausia puolime. Paskutiniu metu žaidžia gyniku ir yra vadinamas žaidėjas "su galva".

Žaisti komandoje, ypač pirmoje, yra daug norinčių. Bet komandos vadovauti, jas treniruoti, ypač prieaigį, — amžinas trūkumas savanorių. Julius, studijuodamas mediciną ir žaidžiamas pirmoje komandoje, tris metus treniravo jaunučių komandas ir buvo jų vadovas. Daugelis tėvų pastebėjo, kad futbolas ir mokslas nebologai derinasi. Televizija ir trinitimas užkampia laiką suėda. Keletas iš buvusių Julius jaunučių gavo stipendijas už futbolo žaidimą studijuoti universitetuose. Tik kažin ar tas išels į gerą: per daug pasidarys diplomuoto futbolininku. Kas gatves bešuos?...

Be futbolo žaidimo, dr. Julius Ringus dalyvauja Jaunimo centro tautinių šokių ansamblyje. Čia jis susirado sau ir žmonelę Lidiją, su kuria augina sūnelį Vytuką, neabejotiną futbolininką ir dar neapsisprendusią dukrelę Austę. Dirba Chicagos universiteto ligoninėje.

J. Juška

Dr. Julius Ringus

FUTBOLAS

mūsų žaidėjus, bet ir kai kuriems, net ir užgūdintiems, Litanicos gerbėjams pritrūko kvapo. Girdėjau guodžiantis: "Jei dabar negausiu širdies priepuolio, gyvenčiau šimtą metų". Nors W. Bull puslaikiui baigiantis įšovė nelaikomą išlyginamąjį įvartį, bet, ačiū Dievui, neteko girdėti, kad kas būtų dėl to gavęs bet kokią ataką. Žaidžiant tokiu atjaunintu sąstatu prieš major diviziono lyderį ir sužaisti 2:2 — Litanicos komandai tokia pasekmė didelė moralinė pergalė. Litanica sukovoję pasigėrėtinai. Nėra vietos pesimizmui.

Rezervas irgi sužaidė 2:2. Įvartius pelnė R. Galėnas.

Šį sekmadienį rungtynių nebus.

J. J.

LAUKO TENISAS

Broliai Griniai šluoja viską. Kaip a. a. E. Bačinskas buvo visų mėgiamas, taip jis mėgo tenisą. Taip ir priderėjo, kad antras turnyras jo prisiminimui, gal ne toks skaitlingas, buvo gero lygio ir sklandžiai praveistas paties klubo pirmininko A. Bakaičio su A. Kušeliausko ir R. Žikonienės pagalba.

Dangus nepagailėjo karališko oro, o būrys žiūrovų dvi dienas turėjo progos matyti gero prieauglio, daugiau, negu bet kada,

C. Bačinskas su trofėja tarp abiejų finalistų brolių Grinių. Kiti iš kairės: K. Bačinskas, D. Stankaitienė, R. Žikonienė ir pirm. A. Bakaitis.

ir eilę gerų rungtynių. Gal tik buvo rungtynės tarp M. Tallat-Kelpšaitės iš Peorijos ir Tauraitės iš Chicagos. Pirmoji puolė ir aštriu žaidimu laimi 8-4. Lengvai laimėjusi kitas rungtynes, paskutinėse ji sutinka L. Ragaite, kuri taip pat buvo be pralaimėjimo. Tų dviejų rungtynės buvo netikėtai lygios ir įdomios. Ragaite pirmą kartą prieš savo gero stiliaus prido koncentraciją ir norą ir turėjo 6-6. Deja, to neužteko ir M. Tallat-Kelpšaitė nusineša pergalę 8-6.

Pereinamoji trofėja geros rankos

Vyrų A klasėje iki pusfinalių buvo tik viena gera kova tarp favorito — Šeputos iš Detroito ir R. Grybausko iš New Yorko. Paskutinytis geresniu servu ir agresyvesniu žaidimu laimi pratęsimą 9-8 ir lengvai įveikęs kitus du priešininkus, patenka į pusfinalį. Kitų trijų grupių laimėtojai neranda rimtesnio pasipriešinimo, ir štai vienoje pusėje susitinka pernykštis meistras T. Kolis ir Edvardas Grinius. Klasiška kova, daugumoje iš galo aikštės, duoda eilę gražių momentų ir baigiasi pelnytu Edvardo pergale 6-3, 6-4. Antroje pusėje R. Grybauskas bando savo laimę prieš kitą dvynuką Ričardą. Pirmame sete jis žaidžia su pasitikėjimu ir laimi 6-3. Tačiau kitu du setai priklauso Ričardui, kurio tikslusnis ir gudresnis žaidimas atneša jam pergalę 6-4, 6-2. Baigmėje įdomi brolių dvikova baigiasi Edvardo pergale 6-4, 6-3. Jam ir atitenka pereinamoji a. a. E. Bačinsko prisiminimui trofėja, kurią įteikė pati ponija Bačinskienė. Ji atiteko į geras rankas ir pelnytai.

Vyrų B klasėje šiemet dalyvių ne daug. A. Kolis užtikrintai tvarko visus, įskaitant ir favoritą Genčių 8-4 ir nusineša pirmąją vietą. Senorių klasėje dvi grupės. Pirmoje A. Kušeliauskas, nesunkiai laimi, įskaitant ir prieš L. Ragą 8-2 ir patenka į finalą. Antroje V. Grybauskui gan gerą kovą duoda B. Zemaitis iš Springfieldo 10-4. Baigmėje V. Grybauskas laimi prieš A. Kušeliauską 10-2.

Moteryų klasėje vienoje pusėje Aglynaite laimi prieš Zukauskienę 8-1, bet turi gerokai pasitempti prieš Maurkaitę iš Clevelando 8-6. Kitoje pusėje netikėtai į finalą patenka Račiūnaitė, po įtemptos kovos nugalėjusi favoritę Zemaitienę iš Springfieldo. Ji laimi ir pirmą vietą, nugalėjusi Aglynaite 10-6.

Pagalau ir daugiau prieauglio

Jaunių pirmoje grupėje 14-metis Stankaitis, lengvai įveikęs Glovinską, ištampa prieš Liutų tik 11-10 dėka savo šaltumo ir neišsėmiamos energijos. Lengvą duoną turi kitoje grupėje Blinstrubas, sutvarkęs Narkutį ir Remeikį po 10-0. Baigmėje įdomi dvikova tarp dviejų blokų "karaliukų" baigiasi kiek vyresnio Blinstrubo pergale 10-7.

Dar geresnę klasę pademonstravo mergaitės. Gero lygio

buvo rungtynės tarp M. Tallat-Kelpšaitės iš Peorijos ir Tauraitės iš Chicagos. Pirmoji puolė ir aštriu žaidimu laimi 8-4. Lengvai laimėjusi kitas rungtynes, paskutinėse ji sutinka L. Ragaite, kuri taip pat buvo be pralaimėjimo. Tų dviejų rungtynės buvo netikėtai lygios ir įdomios. Ragaite pirmą kartą prieš savo gero stiliaus prido koncentraciją ir norą ir turėjo 6-6. Deja, to neužteko ir M. Tallat-Kelpšaitė nusineša pergalę 8-6.

Gerų kovų buvo ir dvejetuose. Vyrų dvejetų gerą kovą davė Šeputa ir Šukys broliams Griniams, o staigmeną patiekė F. Kalamadokas su Patterson, paklūpdami R. ir V. Grybauskus 10-8. Tačiau jie krenta prieš A. ir T. Kolius, kurie atsiduria finale prieš brolius Grinius. Šie žaidžia agresyviai ir su entuziazmu ir užtikrintai laimi 6-4, 6-3. Mišrus dvejetas taip pat davė įdomių kovų. Įdomiausia gal buvo tarp P. Rago ir Račiūnaitės prieš R. Grinių ir Zemaitienę. Pirmieji vedė net 7-4 ir bereikėjo vieno žaidimo. Jie pralaimėjo pratęsimą 8-7. Kitoje E. Grinius su Ragaite nesunkiai įveikia visus, o pusfinalyje ir R. Grybauską su M. Tallat-Kelpšaitę 8-3. Finale graži kova turėjo būti sutrumpinta dėl tamsos. Pergalę atite-

— D. Maradona, atrodo, liks Argentinoje bent dar dvejiems metams. Už tai jis gaus pusant-

TRUMPAI

— D. Maradona, atrodo, liks Argentinoje bent dar dvejiems metams. Už tai jis gaus pusant-

SOPHIE BARCUS
RADIOJOS SEIMOS VALANDOS
Lietuvių kalba: nuo pirmadienio iki penktadienio perduodama nuo 4:00 val. p.p. iki 5:30 val. p.p. per tą pačią stotį. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 6:30 iki 9:30 val. ryto.
Telef. 434-2413
1490 A M.
7150 S. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

1905 OUR DIAMOND

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!

see us for **HOME financing.**
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

Mutual Federal Savings and Loan
2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608
Peter Kazanauskas, Pres. Tel.: 847-7747
HOURS: Mon.-Tue., Fri., 9-4 Thurs., 9-8 Sat., 9-1
SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

JUBILEE YEAR 1980

LIETUVIŠKA VAISTINĖ
2557 W. 69th Street Tel. 770-4363

J. & J. PHARMACY

Valais, vitaminal, importuoti kvepalai, gydymo žolės ir t.t.
Važiujamos lėšės, remental ir kt., pirkti ar nuomoti.
Nemokamai sukeičiama dovanos.

Pristatymas nemokamai
ANGELA ir VYTENIS DIRKIAI savininkai

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.
Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates \$40.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$38.00. Foreign countries \$40.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitarimai už gautas prenumeras nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto	metams	1/2 metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County \$40.00	\$22.00	\$15.00	
Kanadoje U.S.A.	40.00	22.00	15.00
Užsienyje	40.00	22.00	15.00
Kitur	38.00	20.00	13.00
Savaitinis	25.00	15.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

• Redakcija straipsnius taisyso nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

ro milijono dolertų, iš Buenos Aitos sumos paskolino iš krašto sporto sąjungos, kitą dalį surinko iš Maradonos loterijos ir iš verbuojamų 5000 rėmėjų, kurių kiek vienas turėtų įnešti po 1000 dol.

Kaip esame rašę, šį žaidėją viliojo F.C. Barcelona ir Turino Juventus su astronomiškais pasiūlymais, bet Argentinos Futbolo Sąjunga jo išvykima užtvėto.

— Tostao, buv. Brazilijos rinktinės žvaigždė, vad. net baltuoju Pelė, baigė medicinos mokslus ir tapo gydytojas. Jo futbolo karjera buvo nutraukta, sužiedus jo akį. Iš savo sporto reikmenų krautuvės jis finansavo medicinos stu-

dijas ir jas sėkmingai baigė.

Vytautas A. Krikštūnas

ISVYKA Į AUSTRALIJĄ

Po septynių mėnesių pasitarimų ir susirašinėjimų tarp PLB (Pasaulio Lietuvių Bendruomenės) ir Australijos vyriausybės, pasiektas susitarimas, kuris leidžia Lietuvos piliečiams keliauti į Australiją.

Advokatų Draugija VALDEMARAS BYLAITIS

IR
VINCAS BRIZGYS
Telsių daktaras
2458 W. 69th St., Chicago, Ill.
Visi tel. 778-8000
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Jei neatliepia, skambinti 374-8004
Pirma ligonius pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 1:00 - 5:00 val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė

DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: pirmadienį ir ketv. 1-4 ir 7-9, antradienį ir penkt. 10-4, šeštadienį 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Specialybė — Nervų ir Emocinės ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — BE 3-5893
Specialybė Akių ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKSA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441

DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

Ištaigos ir buto tel. 652-1381

DR. FERD. VYT. KAUNAS
Gydytojas ir Chirurgas
DIPLOMATE, AMERICAN BOARD OF FAMILY PRACTICE
1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Kasdien 10-12 ir 4-7 ryto, treč. ir šešt. 10-12 val.

Tel. ofiso ir buto: Olympe 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

Tel. REliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvius gydytojas
3925 West 59th Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val.: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.p. Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

Ofs. tel. 4-1818; Rez. PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Val.: pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį ir penktadienį 3 iki 7 v. p. p. Tik susitarus

Tel. 292-4422, 372-5222, 224-6575

DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai:
111 NO. WABASH AVE.
4200 NO. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Ofs. tel. HE 4-2123, namų GI 8-6195

DR. V. TUMONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 2-5 ir 6-7 — iš anksto susitarus.

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772

DR. PETRAS ŽLOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 2-7 šeštadieniais pagal susitarimą.

Apsimoka skelbtis dien. DRAUGE, nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, gi skelbimų kainos yra visiems prieinamos.

Pagrobimai ir žudymai

KRUVINASIS TERORAS

Rašytojas Dostojeviskas kėlė: "Yra žmonių kaip tigrai, kurie trokšta palaizyti kraują". Dabar šitokie žmonių yra ne tik pavieniai, bet susidarė ir istisi vadinamų raudonųjų brigadų sąjūdziai, kurie, konkuoruodami su mafija ir kitais plėšikais, grobia ir žudo visai nekaltais žmones. Komunistai savo numatytuose užrobtu kraštuose, kaip dabar Salvadore, žudymais nori sutekizuoti patriotinę visuomenę, sunaikinti ryžtingesnius žmones, kad pagaliau gyven-tojai sutiktų su mintimi — tegu šieis bet kokia valdžia, kad tik būtų nors kiek ramesnis gyvenimas.

Gera informuotas žurnalas "U.S. News & World Report" paskelbė tokią reikšmingą statistiką: per praėjusį dešimtmetį (1968 - 1979) teroristų buvo įvykdyti 1,588 sprogdinimai, įmestos 456 padegamosios bombos, pagrobti 263 žmonės, nužudyti 246 žmonės, ginkluotų užpuolimų įvykdyta 188, pasiūsta sprogstančių laisčių 186, pagrobta lėktuvų 100, apiplėsta bankų 78, įkaitais paimta 73. Pagal asmenis, prieš kuriuos buvo nukreipti teroro veiksmai, žurnalas duoda tokį pasiskirstymą: teroro veiksmams prieš diplomatus ar diplomatinę nuosavybę — 273, prieš kariškių ir karines nuosavybes — 204, prieš kitus vyriausybės pareigūnus — 217, prieš verslo žmones ir įstaigas — 487, prieš privačius 166. Per paskutinius 12 metų iš kiekvienų 5 teroro veiksmų buvo du prieš amerikiečius ar jų nuosavybę. 1979 m. teroristai nužudė 12 amerikiečių, jų tarpe vieną ambasadorių. Atrodo, kad ši statistika dar net nepilna.

Ir čia vėl prisimena Dostojevskio žodis: "Nužudyti dėl nusikaltimo be palyginimo yra didesnė bausmė negu pats nusikaltimas". Tai ką besakyt, kada žudomi visiškai nekalčiai žmonės, vien tik kokios raudonosios brigados gaujos sprendimu. Prigyvenome laikus, kada su Biliu Sruoga būtų galima kartoti: "Viešpatie, sunku žmogumi bebūti".

Neseniai Atheneum leidykla New Yorke išleido dabar pasulyje vykstančių pagrobimų studiją: "Hostages to Fortune". Ją parašė britė Caroline Moorehead, buvusi Londono "Time" bendradarbė, porą metų gyvenusi Romoje. Šiame 305 puslapių knygoje pateikiama medžiaga, kurią surinko pasikalbėjimuose su buvusiais pagrobtais, su jų šeimos, su policininkais, advokatais, gydytojais, su saugotojais pavojuje esančių ir t.t. Ji pateikia ir pagrobimų istoriją, informuoja apie pagrobėjų išreikalautus varduotpinigius. 1975 m. už paleidimą italų brangakmenių prekybininko Ottavio Bulgari buvo sumokėta 12,300,00 dol. O buvo daug tokių atsitikimų, kad išplėsi varduotpinigius, pagrobtais buvo nužudomas. Ypač tie pagrobimai emė gausėti Italijoje, kur įvairios raudonųjų grupės lenktyniauja su mafija.

Ši knyga apie pagrobimus intriguoja, bet, galima sakyti, rašyta ašaromis ir krauju. Ypač graudu skaityti smulkius aprašymus išgyvenimų pagrobimų, kurie kartais būna prirakinti prie lovos drėgnos patalpos, laikomi be saulės šviesos su nuolat užristomis akimis, šaltėje, su vasku užlipintomis ausimis, kad vėliau pagrobėjų neatpažintų iš kalbos, kad negirdėtų galinčios artėti policijos. Ypač daug žiaurumo parodė raudonosios vokiečių gaujos. Gerhor Egolf, 32 m. milijonieriaus sūnus, buvo priraktintas apleistame bunkery prie sienos ir paliktas su šalti.

Valstybės sujudo kovoti prieš tuos grobimus. Italijoje imta

užšaldyti pagrobų šeimų indėlius, kad negalėtų mokėti varduotpinigių. JAV-se yra sudaromos grupės treniruotų policijos žmonių, paruoštų visokiems galimūmams. Japonija išėmė po 150,000 apdraudos prieš savo pareigūnų pagrobimą. Teroristai irgi kaskart labiau pasirošia. Kai kuriuose kraštuose jau jie turi ant pečių nešiojamus raketų paleidėjus, galinčius numušti lėktuvą. Al do Moro pagrobėjai buvo ginkluoti kulkosvaidiniais šautuvais. Kai kas turi prieš tankinius pabūklus. Raudonųjų agresorių remiami grobėjai plečia tarptautinius ryšius.

Albuquerque brangenybių pirklys George Steave, nuvykęs į P. Ameriką pirkti brangenybių, buvo pagrobtas ir jį laikė pasikeidami gaujos nariai: du kolumbiečiai, keturi argentiniečiai, vienas čilietis ir viena ispanė.

Darosi sunkiau kovoti, kai teroristai yra ne kokie pavieniai ar bandai priklausę šiekai, bet yra apmokomi, apūpinami ir siunčiami gruobuoniškų kolonialinių tikslų turinčių valstybių. "Review of the News" skelbia, kad šiaurės Korėjoje komunistų ruošiami teroristai atsiunčiami iš Meksikos ir Centro Amerikos. Tas pats žurnalas skelbia, kad Kubos vadovaujami teroristai yra treniruojami Nicaraguoje, ruošiant juos veiksmams Salvadore. Sužestieji teroristai iš Salvadora gabunami į Sovietų atsistatūlavą "Antonov An-2".

Kanadoje leidžiamas "Speak Up" Nr. 5(57) skelbia, kad buvusio JAV karo aviacijos žvalgybos viršininko gen. George Keegan žiniomis, vadinamieji studentai, kurie pagrobė amerikiečius įkaitus Irane iš tikrųjų yra Sovietų agentai. Sovietų Sąjunga išleido dešimtis milijonų dolerių treniruodama specialius agentus tokiems darbams. Kandidatai tuos kadrus buvę parinkti iš Irano Tudeh komunistų partijos žmonių. Jie gauna išmokėjimus per Teherano ir Šveicarijos bankus.

Pažymėtina, kad, kaip paskelbė "Sun-Times", Washingtono priemiesty Alexandria, Va., yra kovos prieš terorizmą židiny, vadinamas Risk International, vadovaujamas Roy C. Tucker, 57 m. Jis leidžia mėnesinį konfidencialų biuletinį, kurio metinė prenumerata 960 dol. Spausdina apie 100 egzempliorių. Prenumeruoja bankai, korporacijos, JAV vyriausybės įstaigos. Tucker yra advokatas, buvęs JAV aviacijos žvalgybos narys. Amerikojė auga firmos, kurios parūpina šarvuotus automobilius, sargus, elektroninius įtaisus, padedantius kovoti prieš terorizmą. Tuckeris savo biuleteniūose duoda smulkias informacijas apie teroristų naikinimą įvairiuose kraštuose.

Pažymėtina, kad ima atsirasti atsimenčių nuo teroristų gaujų. Rugpjūčio 17 d. iš Vokietijos kalėjimo buvo paleistas buvęs Baader-Meinhof gaujos narys Horst Mahler, kuris pareiškė priešėjis įsitikinimą, kad revoliucija, į kurią jis buvo anksčiau įsijungęs, veda tik į nekaltų aukų žudymą, nenešdama visuomeninės reformos. Antra tos pat gaujos narė Astrid Prohl taip pat skelbia, kad miestų partizanų žygiai yra klaida, nes tuo visuomenės pakaitimo siekiantieji yra atstumiami nuo tų žmonių, kuriuos jie nori pasiekti. Teroristų vykdomi žudymai ir grobimai vaizdžiai parodo, kaip supuvusi komunistinė santvarka, juos ugdanti ir globojanti, atsisotjus į tą patį lygį su mafija ir kitais panašiais sąjūdziais.

J. Pr.

Žodynai — proletariatui ir neišmokusiems istorijos

Naujasis pasaulinis Webster žodynas klaidingai aptaria diktatorius

BR. AUŠROTAS

Tikiu, kad, kaip man taip ir kitam, rašančiam straipsnį ar skaitančiam kurį nors ne bendrą pobūdžio veikalą, tenka ne vieną kartą užmesti akį į žodyną ar į enciklopediją. Gi, pasitaiko, kad žodžių prasmė gali skirtis nuo tų, kuriuos tas autorius mėgino perduoti skaitytojui.

Tačiau, mūsų jame pasaulyje, pasiskirsčiusiame į dvi nesutaikomas stovyklas — komunistinę (diktatūrinę ir demokratine) laisvų pažiūrų — daugelis sąvokų turi skirtingas reikšmes. Tad, pažiūrėkime, ką reiškia diktatūrinės Rytų Vokietijos pavadinimas. Gi jis yra skambus: Deutsche Demokratische Republik, ar sutrumpintai — DDR. Bet kokia ten vyrauja demokratija, kai iš jos bėga kiekvienas, kas tik gali, tai aiškinti netenka. Ar ką reiškia sovietinis žodis: „išlaisvinimas“? Nepaslapstis, kad, kai Sovietų Sąjunga išlaisvina, tai tame krašte įsigali diktatūrinė vergija.

Paskutinis diktatorius

Taigi, jeigu anapus „Geležinės uždangos“ okupacija reiškia laisvę, tai, rodos, šiame krašte, kur beveik nėra jokių suvaržymų ir cenzorių žirklių išleisti žodyną, objektyviai aptariant įvykius ir žodžius, nebūtų jokios problemos. Tačiau, kaip rašoma „The American Spectator“ rugpjūčio nr. psl. 47, „tik tenka stebėtis, kaip kai kurie redaktoriai nežino (o gal nenori žinoti) pasaulinės įvykių raidos. Pasirodo, kad mūsų kėle vargšė

planeta jau 1975 m. nustojo paskutinio diktatoriaus, kai 1975 m. mirė generolas, dar vadinamas caudillo, Francisco Franco, Madride. Šios svarbios žinios atspausdintos ne kur kitur, bet visų, o ypač jaunų žurnalistų, dažnai naudojamame „Webster's New World, 2nd College Edition“ (Websterio naujojo pasaulio, 2-ji universitetinė laida).

Straipsnyje nurodoma, kad dienraštis „New York Times“ šį žodyną savo bendradarbiams, štabo rašytojams jau pradėjo rekomenduoti prieš 3,5 metų. Šiuo metu šiuo žodynu naudojasi „Associated Press“, „United Press International“ (dvi didžiosios JAV žinių agentūros) dienraščiai „The Washington Post“, „Los Angeles Times“, „The Wall Street Journal“, savaitraštis „Newsweek“ ir dar daugiau negu 200 įvairių leidinių redakcijų. Minimos žinių tarnybos šį žodyną užsispyrusiai naudoja, nežiūrind faktą, kad daugelis plunkanos bendradarbių jį ne per daug vertina.

Tironai

Žodyne 158,000 žodžių bei keliolika trumpesnių aptarimų apie mūsų šimtmečio didžiuosius tironus. Jie yra: Fidel Castro, Francisco Franco, Adolf Hitler, Ho Či Minh, Nikolas Lenin, Mao Ce - Tung, Benito Mussolini, Juozas Stalinas ir Tito. Pagal žodyną, ne visi tironai buvę lygiai laurūs ir nenekentiami. Iš išvardintų tik trys iš devynių

užsipelnė redaktorių jiems numatytą „diktatoriaus“ vardą. Pagal aptarimą, „diktatorius yra užgrobes nekontroliuojamą jėgą ir autoritetą, naudodamas tai tironiškai“. Tie trys yra nacių - Vokietijos A. Hitler, B. Mussolini, fašistinės Italijos min. pirmininkas, ir Ispanijos generolas, Fr. Franco, vadovavęs fašistų sukilimui prieš respublikinę santvarką. Išskiriant šiuos išvardintus tris fašistinius diktatorius, visi kiti likusieji socialistinių santvarkų despotai Websterio žodyne apibūdinti lyg kokie skautų organizacijos skiltininkai ar draugininkai. Taip pvz., J. Stalinas buvo Sov. S-gos premjeras (1941-53) ir generalinis sekretorius (1922-53). N. Leninas buvo komunistų partijos įkūrėjas, revoliucijos vadas nuo 1917 m.; jis taip pat vadinamas premjeru! Gi, Mao — Kinijos komunistų vadas, Kinijos Liaudies Respublikos min. pirmininkas. Ho Či Minh — Šiaurės Vietnamo prezidentas. O Castro ir Tito yra „tautų vadai, ministrai pirmininkai, na, ir dar prezidentai. (Tikrai, „su sviestu komunistinės košės neapžaginsi“).

Prezidentai, komunizmas

Šiame Websterio žodyne ir Ho Či Minh ir Richard Nixon vadinami prezidentais. Na, ir koks pasityčiojantis palyginimas, ar ne tiesa! Pagal to patio žodyno nukaltą apibrėžimą, „komunizmas — prieštartinė (hipotetinė) socializmo pakopa, kurią galima pasiekti revoliucija ir diktatūra, bet ne

„Kinija yra didelis, bet neturtingas kraštas“. Ūkinių derybų metu tariasi Vakarų Vokietijos ūkio ministeris gtfas Lamsdorffas (kairėje) ir Kinijos vicepremjeras Ku Mu. Derybos vyko Pekine.

ANTRAS PASAULIS

ALOYZAS BARONAS

(Ištrauka iš to paties vardo humoristinio romano)

38

Bet šis netikslus, galima sakyti, nelabai mušėjo specialybę reprezentuojantis smūgis Džordžui davė pinigų. Draudimas mokoje kiek sumažintą algą, o už pirmo skausmą gavo pusantro šimto dolerių. Kadangi tų pinigų nežinojo žmona, jie visi pateko Džordžo dispozicijon ir trečdalis tos sumos buvo praloštas dar tą patį vakarą, kai jis tą sumą gavo. Skausmo nuraminimui Džordžas atėjo pas Tamą ir čia rado bekenčiantį būrį, kurių troškulys buvo neproporcingai didesnis už lėšas.

Kaip pirmadienį saulė teka, aš negaliu visiems rašyti, skolos vis didėja, — autoritetingai kalbėjo Tamas ir, žinoma, niekas per daug negalėjo protestuoti. Ką čia kalbėti, tai buvo lengvai įrodoma teisybė ir šito skausmo minučių metu į vidų įėjo nešinas aprištų pirštų Džordžas.

Visi — nuo manęs, — pakiliai, kaip iš sakyklos, šuktelėjo, mesdamos dešimkę ant baro.

Ivyko nuostabus pagyvėjimas, kaip bolševikai teigia, kai partijos bosas salėje trenkia išmintį, kad kapitalistinio pasaulio žmogus miršta badu. Čia mirė troškuli garbinga liaudis, ir Džordžas buvo

gelbėtojas. Ach, tai buvo balius su triūbomis. Tamas pilstė, kad net barzda blizgėjo nuo prakaito. Kartu čia buvo alaus stiklo atėjės išgerti klebono giminaitis, jaunas lietuvis, technikos mokyklos auklėtinis Pilypas. Jis paprastai negerdavo, bet kai užsikabindavo, kaip čia sakoma, ant stikluoko, tada tris ar keturias dienas nesustodavo.

Ir tu neatsisakinė, fortuma man šį kartą neparodė užpakalio, — kalbėjo Džordžas, Pilypas pabandė paklausti ir, kai pradėjo, visos žalios šviesos atsidarė tolimesnei kelionei.

Sveikata, — šaukė Douglas lietuviškai. Jis nieko nesuprasdavo, ką kiti kalbėjo, bet jie buvo tokie pat gerėjai kaip ir jis, ir tie patys kilnūs tikslai jungė juos visus be tautybių ir religijų skirtumo. Čia buvo geriančiųjų bendruomenė, pasiryžusi pragerti savo ir savo artimo pinigų ir dar priedo prasiskolinti.

Viršila, gerk, — pasakė žurnalistas Butkus, — nér ko laukt, atidėt, tik šaukimas girdėt.

Ką, jis viršila visą amžių, tu galėtum būti kokio nors aukštesnio laipsnio, čia visi atvažiuoję Ameriką po truputį prisidėjo, — rimtai dėstė Pilypas.

Reikėtų pakelti į kapitonus, — nemirksėdamas pasiūlė Butkus.

Reikia tuoj pat įvykdyti pakėlimo procesą, — tikino Džordžas, ir jo žodis buvo labai svarus, — tu, Butkau, rašyk aktą.

Butkus valandėlę pagalvojo, nuo priėjusio viršilos mušė galvanizmo fabriko rūgštimi.

Ką manai, — kišo veidą artyn viršila, — aš galiu būti ir kapitonas.

Žinoma, — tvirtino Butkus, — juk su Skripkum vienodai išgeriate, o tas profesionalas kapitonas. Tamai, duok popieriaus.

Tamas išplėšė nuo blonknotėlio lapuką ir padavė

Jugoslavijos milicijos kariai, vyrai ir moterys, ruošiami partizaniniam karui.

palaipeni išsivystymų".

"Komunizmas yra vyriausybės įvesta valdymo forma Sovietų Sąjungoje, Kinijoje ir dar praktikuojama kitose socialistinėse valstybėse; jose yra dirbama pasiekti šią pakopą (atsieit, komunizma) valstybinių planavimu, ūkio kontrole ir vienos partijos politinė struktūra. Šioje sistemoje visi reikalavimai nusilenkia valstybės poreikiams, bet ne asmeniškoms žmonių laisvėms". Totalitarinė vyriausybė yra tokia, "kur viena politinė partija ar žmonių grupė diktatūrinėmis priemonėmis išlaiko visišką kitų žmonių kontrolę ir draudžia steigti kitas partijas".

Mėnraštyje primenama, kad "Websterio žodyno vyr. redaktorius David B. Guralnik švelniai nustebo, kai jam buvo nurodyti nukrypimai į kairę ir atvirkščiai, liečią diktatorių aprašymus. Besiteiraujant asmeniui vyr. red. paaiškino, kad "tokie apibūdinimai yra paremti anglų ir tai liečia aprašomos tautos kalbos sąvokomis. Pagal vyr. redaktorių Hitleris ir Mussolini su Franco savo kraštuose buvo vadinami diktatoriais.

Straipsnyje pastebima, kad, girdi, apgailėtina, kad totalitarinės vyriausybės, vadinamose socialistiniuose komunistiniuose kraštuose pasiekė tokį teisinį laipsnį, kurio jos tikrai nevertos. „Tiesą pasakius, — klausia straipsnio autorius, — būtų įdomu žinoti, kaip milijonai žmonių, užrakinti įvairiuose socialistiniuose "rojuose", tikrai vadina savo premjerus vadus, ministerius pirmininkus?"

Tad ir mums, skaitantiems šio krašto periodiką, netenka per daug stebėtis, jog jų bendradarbiai dažnai baltina komunistus. Čia jiems talpinkinąja ne tik minėtas žodynas, bet ir vyriausi žinių redaktoriai — prieš komunistus negalima neigiamai rašyti.

NAUJA SAVITA KNYGA

Šiais metais Amsterdame, Olandijoje, pasirodė knyga europietiškos poezijos antro pasaulinio karo tema. Knyga 195 puslapių ir ją redagavo Bertus Dijk, o bendradarbiavo penkiolika vertėjų. Ši almanachą sudaro šių kraštų eilėraščių vertimai į nederlandų kalbą, kurią kalba 14 milijonų olandų ir 5 milijonai flamų; Ispanų, portugalų, anglų, Kanados (vienas eilėraščių), Jungtinių Amerikos Valstybių (trys eilėraščiai), prancūzų, flamų, olandų, norvegų, danų, vokiečių, austrų, italų, čekų, jugoslavų, graikų, bulgarų, vengrų, žydų ir hebrėjų, lenkų, lietuvių, suomių, rusų eilėraščių vertimai. Aplanai kraštai per kuriuos praėjo karo siaubas. Kadangi redaktoriaus Amsterdame bibliotekoje nerado nei latvių, nei estų poezijos vertimų, jų atstovų šioje rinktinėje trūksta.

Redaktorių savo įžangoje sako, kad jo tikslas buvo sudaryti istorinę apžvalgą apie II-jį pasaulinį karą. Lietuvius šioje poezijos rinktinėje atstovauja trys poetai, kurių eilėraščių redaktorių išrinko užtikęs vertimų rinkiniuose Amsterdame bibliotekoje; tai J. A. Jūragis, Salomėja Neris ir V. Paltinskaitė. Iš to matome, kaip svarbu yra savo kalbos poeziją verstį į kitas kalbas ir siųsti Europos didžiųjų miestų bibliotekoms. Knyga gražiai išleista ant gero popieriaus Amsterdame; kaina nepaminėta. Išleido Gennep leidykla. Medžiaga rinktinėje paimta iš Amsterdame universiteto bibliotekos. Olandų Literatūros fondas davė subsidijas knygai išleisti. Redaktorių tikisi šią rinktinę išleisti dar ir anglų kalba.

A. T.

— Pasaulio žmonės kalba 2796 kalbomis.

pieštuką, kuriuo rašydavo tiek daug veikėjų ir tiek daug finansinių problemų turintį romaną. Butkus pagalvojęs parašė: "Kapitonas Ignas Zavičius, pasižymėjęs visuomenininkas, buvo sunegalavęs ir dabar vėl grįžo į savo darbovietę".

Nepaprastai garsiai šaukiąs gerėjas Stepas suuko:

— Šokoladas tu, ne kapitonas.
— Tu palauk, jeigu Butkus sako, kad kapitonas, tai jis geriau žino, — tikino Džordžas, — duok, Tamai, voką ir ženklą.

Aktorių į visą tai žiūrėjo labai rimtai, jam atrodė kvaila tyčiotis ir todėl pasakė: — Butkau, mesk viską į šiukšlinę, ką čia pradedi niekus.

Kaip tai, ką čia pradedi? Visokie policininkai tapo viršininkais, žemės ūkio darbininkai agronomais, pradžios mokyklų nebaigę studentais, o ką nors baigę — profesoriais, truputį moką sakini suregzi žurnalistais. Pasikeitė vertybių mastas, kas buvo niekas, tas bus viskuo. Viršila pajėgus išgerti nė kiek ne mažiau už kapitoną, Skripkų, — nenusileido Butkus, įdėjo į voką žinią, užrašė lietuviško dienraščio adresą, užlipdė penkių centų ženkluką ir įsidėjo į kišenę.

O, taip nesidaro, tuoj pat reikia įmesti į pašto dėžutę, — Džordžas bijojo, kad Butkus neapsigalvotų, — aš pats nunešiu.

Baisi baimė sukaustė geriančius. Suk velniai tą viršilos laipsnį ir raštą, jei Džordžas ims ir nebesugrįš.

— Aš nunešiu, — pasisiūlė Kaziukas, bent tiek prisidėdamas, prie savo bendradarbio iškilio šventės.

(Bus daugiau)

Žodinių dienos procesija moksleivių stovyklos metu Dainavoje. Dalyviai eina į Kryžių kalną.
Nuotr. Ritos Musonytės

MOSŲ KOLO NIJOSE

Cleveland, Ohio

SAULIŲ PARENGIMAS CLEVELANDE

Karininko A. Juozapavičiaus sauliu kuopos sporto užbaigtųjų balius įvyks šeštadienį, 8 m. rugpjūčio mėn. 30 d., 7:30 val. vak. Lietuvių namų viršutinėje salėje. Meninę dalį atliks dainos ir šokių "Sutartinė" iš Rochester, New York. Šokiams gros Strimačio orkestras. Visi clevelandiečiai yra kviečiami atsilankyti. Bilietus galima įsigyti pas kuopos valdybos narius: P. ir J. Vencius — tel. 942-5989, A. Pautienį — tel. 383-8225 ir J. Velykį — tel. 481-0516.

Hot Springs, Ark.

TAUTOS ŠVENTĖ

LB Hot Springs apylinkė rugpjūčio 7 d. (sekmadienį) ruošia iškilmingą Tautos šventės minėjimą, kuris prasidės su šv. Mišiomis, įprastu laiku 11 v. vienuolyno koplyčioje. Mišias atšauš kun. P. Patlaba. Tuojau po pamaldų vienuolyno salėje įvyks minėjimas su paskaita ir menine dalimi. Prieš minėjimą norintieji galės išgerti kavos. Apie 12 val. prasidės minėjimas. Pagrindiniu kalbėtoju atvyksta JAV LB Krašto v-bos vicepir. socialiniam reikalams ilgametis L. B-nės ir kitų organizacijų veikėjas dr. Butkus iš Clevelando. Dr. Butkus yra laukiamas Hot Springs pensilv. apylinkėje, nes jis yra pasiryžęs plačiai dirbti ypatingai pensilv. ir kit. socialiniams reikalams.

Meninei daliai atvyksta iš Indiano jauna, talentinga, plačiai žinoma Chicagoje ir apylinkėse studentė — solistė Linda Ruzgaitė. Mielai svečiai Hot Springs lietuvių yra nekantriai laukiami.

Labai malonu, kad JAV LB Krašto v-ba, vadovaujama inž. V. Kutkaus, ir Vid. Vak. apygarda, vadovaujama K. Laukaičio, gliai supranta tolimesnių nuo centro apylinkių padėtį ir reikalus ir joms visokeriopai padeda.

Reikiame viešą padėką buvusiame Krašto v-bos pirmininkui A. Gečiui ir pirmininkei I. Bublenei, kuri, lankydamosi Hot Springs apylinkėje, pamatė, su prato ir įvertino jos padėtį ir reikalus. Taipogi nuoširdi padėka Vid. Vak. apygardos pirmininkui K. Laukaičiui ir sekretorei D. Valentinaitei, kurios atsilankymas mūsų apylinkėje paliko gražų prisiminimą. Rugpjūtį, L. B-nės meniuo, todėl Hot Springs apylinkėje per

visą mėnesį bus keliamas švietimo ir kultūros reikalams piniginis vėjas. Kartu bus praveistas spaudos ir knygų vėjas. Pirmąjį vėjų praves LB apylinkės v-bos kasininkė F. Žeruo-lienė, talkinama A. Ingaunienė. Būtų gerai, kad norintieji paaukotų sekmadieniais prieš ar po pamaldų, kitus jos aplankys namuose. Nors Hot Springs apylinkėje mokyklinio amžiaus (lietuviškos mokyklos) mokinį neturim, bet beveik visi turim anūkių, tad būkim dosnūs švietimo ir kultūros reikalams. L. B-nės aukštesnės instancijos turi daug tiems reikalams išlaidų, tad suprasim jų reikalus, nes ir jie mums rodo daug nuostabumo ir reikalui esant telkia pagalbą.

Kas norėtų įsigyti kokių knygų ar užsisakyti dar neturimų lietuviškų laikraščių, vėjas vykdytojos mielai patarpininkaus.

S. Ingaunis

SPORTAS

(Atkelta iš 4 psl.)

nės) ir ŠALFAS s-gos valdybų paaiškėjo, kad vieni kitų pilnai nesuprato. Pradžioje buvo sutarta išvyką ruošti kartu, tačiau ŠALFAS s-gos centro v-bai nepriėmus PLB pasiūlymo dėl finansinės atsakomybės, PLB iš išvykos organizavimo pasitraukė. Dėl to ŠALFAS s-gos centro valdyba sušaukė specialų posėdį 1980.8.21 d. Toronte ir išnešė šitokius nutarimus:

1. Išvyką ruošia ŠALFAS s-ga.
2. Siunčia mergaičių tinklinį, berniukų krepšinį ir tinklinį ir 2 lauko teniso žaidėjus (jaunius).
3. Visą išvyką tvarko Vid. Vak. Sporto Apygardos vadovas Zigmas Ziupsnys, 7118 So. Mozart str. Chicago, Ill. 60629, telf. 312-776-6412.
4. Galutinius komandų sąstatus tvirtina centro valdyba.
5. Nesukėlus atitinkamos pinigų sumos, kai kurios komandos nebus siunčiamos.

LIETUVA — VENECIJOS NAKTY

Chicagoje rugpjūčio 22 d. paėžerėje buvo vadinama Venecijos naktis: plaukė daugybė visai dekoruotų, su gyvais paveikslais laivų. Tarp pirmųjų buvo Balzeko muziejaus paruoštas "Lithuania". Tautiniai draubūziais pasipuošusi pora moliškavo lietuvišką trispalvę, kryžius, šone anglišką užrašą — Lietuva.

pene. Jis į tą liginę atvyko kaip liginis sveikatai taisyti ir turėjo pereiti per įvairius ištyrimus ir gydymo metodus. Tyrimai tačiau parodė, kad jo sveikata nieko netruksta.

Vienoje Mastroichto liginėje, Olandijoje, jis užsirašė Van Wezemael vardu ir skundėsi inkstų liga. Ten jis buvo net operuotas ir išguldė liginėje du mėnesius. Vieną rytą pagaliau pradingo iš liginės palikęs jai apie 20,000 guldenų skolingas. Olandija apie tokį liginę pranešė Belgijos liginėms, bet tokio Karel Van Wezemael arba Viktoro De Schutter čia liginės nebuvo. Tačiau visoms liginėms buvo praneštos to ieškomo liginio ypatingos žymės ir toks liginis atsirado Antverpene.

A. T.

NAMŲ APSITVARKYME

Ruodiatės kę perstatyti, pakeisti, atnaujinti. Garažai. Viduje ar iš lauko namo. Rūpinatės! Visuomet čia Jums su patyrimu, už prieinamą kainą padės, skambinant po 8-tos v. vakaro TEL. — 476-3950

2 ELEGANTISKOS SALES

ISNUOMOJAMOS Banketams, Vestuvėms ir Kitiems Pobūviams

MR. ANTHONY'S

7848 W. Irving Park Road 1 blokas / vakaras nuo Harlem Ave. Tel. 453-2106 arba AL 2-9408

Rita ir Petras Dūdai, Savininkai Kvietia užsisakyti salę dabar, kol dar yra laisvų vietų. Geras patarnavimas — puiki vieta. Skanūs valgiai. Priimanos kainos. Vieta automobiliams pastatyti.

ALL STATE LIQUORS

3247 West 63rd Street

Tel. RE 7-6502

SALE DATES: FRIDAY, AUGUST 29th
THRU MONDAY, SEPTEMBER 1st

Right reserved to limit quantities and correct printing errors. Prices subject to State and County tax where applicable.

CANADIAN CLUB WHISKEY 750 mil. \$5.99

MARTELL COGNAC 750 mil. \$11.99

HANNAH & HOGG GIN or VODKA 1.75 litres \$6.69

HARVEY BRISTOL CREAM 750 mil. \$5.99

BLATZ BEER Case of 24—12 oz. cans \$4.99

KARLO ROSSI TABLE WINES 4 litres \$3.99

CUTTY SARK SCOTCH 1.75 litres \$15.99

WALKER'S DE LUXE BOURBON 1.75 litres \$10.59

REAL ESTATE

Residencinės ir Komercinės Nuosavybės
Apartmentai • Kondominiumai • Nuomavimas
Angėlė E. Karnienė
REALTOR • BROKER • NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706
Telefonas (813) 360-2448. Vakaro (813) 345-2736

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

Marquette Parke — 2638 West Lithuanian Plaza Court parduodamas namas su taverna. 5 kamb. butas. Įrengtas beismantas. Apsauga nuo potvynio. 2 maš. garažas. Daug kitų patogumų. Nenorint tavernos biznis, tinka kitam bizniui.
Skambinti — 776-4956

MARQUETTE PARKE

Mūrinis bungalow, 5 kamb. Centr. šildymas. Garažas. Tik \$29,900.
Mūrinis. 3 butai ir biznis ar ofisui patalpa. Tik \$53,500.

Mūrinis — 6 butų. Labai geras investavimui. \$89,000.
Medinis — 1½ aukšto. 5 ir 3½ kamb. 2 auto garažas. Tik \$29,000.

VAINA REALTY—925-6565

MISCELLANEOUS

už apdraudą nuo ugnies ir automobilių — 30% — 30% pigiau mokėti bilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS

3208½ West 95th Street
Telef. — GA 4-8654

VALOME

Planuame ir vaškuojame visų rūšių grindis.

BUBNYS — Tel. RE 7-5168

KILIMUS IR BALDUS

1. Įvairių prekių patikrinimas nebrangiai iš mūsų sandėlio.
COSMOS PARCELS EXPRESS
2501 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629

SIUNTINIAI LIETUVA

Telef. — 925-2757
Vytautas Valantinas

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėdinimai. Pardavimas ir Taisymas.

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1486

VIZITINIŲ KORTELIŲ REIKALU

Vizitinių kortelių naudojimas yra gražus paprotys. Biznieriui jas plačiai naudoja. Bet tinka ir visų laimamoms turėti gražias vizitines kortelės.

Kreipkitės į "Draugo" administraciją visais papaisiais reikalais.

DRAUGAS,
4545 W. 63rd St.,
Chicago, Ill. 60629

M. A. ŠIMKUS

INCOME TAX SERVICE
NOTARY PUBLIC
4259 So. Maplewood, tel. 254-7450
Tarp pat daromi VERTIMAI, GIMINIŲ IŠKVIETIMAI, pildomi PILIETIŠKOS PRASYMAI ir kitokie blankai.

PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir patalpinimai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos ir kt. plytelės. Glass blocks. Sinkos vamzdžiai išvalomi elektr. į automatai galit kalbėti lietuviškai palikt pavarę ir telefoną.

SERAPINAS — 636-2960

LIETUVIŲ FOTOGRAFŲ IŠEIVUOSE

PARODA

(1972 - 1975)

Redagavo
ALGIMANTAS KEZYS, S.J.

Spaudė M. Morkūno spaustuve. Didelio formato, kieti viršeliai. Kaina su persiuntimu \$16.30. Ill. gyv. dar prieda 90 ct. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.,
Chicago, Ill. 60629

REAL ESTATE

Lietuviškas restoranas su namu ir įėjimais Marquette Parko rajone. Labai geras biznis. Lengvos pirkimo sąlygos.

2 butai — medinis. 68 ir Maplewood. Labai tinka giminingoms šeimoms.
Mūrinis bungalow Brighton Parke. 15 metų. Dėl ligos reikia skubiai parduoti. Geras pirkiny.

ŠIMAITIS REALTY

Insurance — Income Tax
Notary Public

2951 W. 63rd Street
Tel. 436-7878 ar 839-5568

71 IR SACRAMENTO

Parduodamas gražus mūr. "raised ranch" namas 5 kamb. (2 miegamieji) ir 3-jų kamb. butas rūsy. Viršumui patalpa ir šildytuvai. Naujai dekoruoti iš vidaus ir iš lauko. Naujas stogas. Nuo meno iki sienos kilimai. 1½ maš. garažas. Kampinis sklypas. Tuojau galima užimti. Geriausias pasiūlymas.

Tel. — 445-6071

Savininkas parduoda mūr. ir akmenis 1½ aukšto namą. Tinka giminingoms šeimoms gyventi. Didelis salionas su židiniu, "eat in" virtuvė, pilus šeimoms kamb. Pilnas rūsys, 2 maš. garažas. Aptvertas kiemas ant kampinio sklypo. \$82,500. Skambinti — 582-4918 arba 246-8327

MARQUETTE PARKE

parduodamas 1½ aukšto mūrinis namas arti 71-os. Artl parko.

Skambinti — 436-1006

Savininkas parduoda 3-jų miegamųjų mūr. namą. Naujai dekoruotas. Įrengtas rūsys. Oro vėsinimas. Naujas stogas. 2 maš. garažas. Artl St. Lawrence High School ir Queen of Peace High School. Tuojau galima užimti. \$70,000. Pamatę įvertinsite. Skambinti 423-3947.

We'll help you make the right move.

JEI GALVOJATE

PIRKTI AR PARDUOTI

Kreipkitės į

BUDRAITIS REALTY CO.

6600 S. Pulaski Road

Tel. — 767-0600

Independently owned and operated

BUTŲ NUOMAVIMAS

Namų pirkimas — Pardavimas

Draudimai — Valdymas

INCOME TAX

Notaristas — Vertimai

BELL REALTORS

J. BACEVIČIUS

6529 S. Kedzie Av. — 778-2233

D R M E S I O

SIUNTINIAI LIETUVA

ir kitus kraštus

NEDZINSKAS, 4050 Archer Ave.

Chicago, Ill. 60632, tel. 977-5980

A. VILIMAS

MOVING

Apdraustas perkraustymas

įvairių atstumų

Tel. 376-1882 arba 376-5996

MOVING

SERENAS perkrauto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna aprauda.

Tel. — WA 5-8063

Perskaite "Draugą", duokite

jį kitiems pasiakalyti.

SKELBKITE "DRAUGĄ".

HELP WANTED — MOTERYS

RECEPTIONIST

Small business located in downtown Chicago needs pleasant woman to answer telephones and do general office work. \$3.50 plus per hour.

CALL KATHY BALIČNAS

TEL. 236-4699

VIREJA reikalinga Beverly klebonijai. 3 kunigai. Gyventi vietoje ar ateinanti. Reikės apsipirkti ir pagaminti 5 pietus per savaitę. Laisvos dienos pagal susitarimą.
Skambinti — 238-4877

Reikalinga moteris dirbti gydytojo kabinete nepilną darbo laiką. Chicago pietinėje daly. Galėtų būti ir galiausiai sesuo. Dėl informacijų skambinti tel. 476-3319.

ISIGYKITE DABAR

A U Š R A

(Nr. 11) 51-15/55/

LIETUVA

1978 m. gegužės ir

1979 m. vasario

Redagavo ir vardų rodyklę sudarė Jonas Dainauskas. Išleido Akademinė Skautijos Leidykla Chicagoje 1980 m. 260 pusl. Kaina su persiuntimu \$5.85.

Užsakymus siųsti DRAUGO adresu.

Illinois gyventojai dar prideda 30 ct. valstijos mokesčio.

MUZIKA ĮŽENGIANTI I

NEREGETUS MIESTUS

Algirdas Landsbergis

Novelės. 124 pusl. Išleido ATETTIS 1979 m. Spausdė LE spaustuve.

Kaina su persiuntimu \$6.85

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.,
Chicago, Ill. 60629

Illinois gyventojai dar prideda 36 ct. valstijos mokesčio.

Popular Lithuanian

RECIPES

PATIKSLINTA IR PAGRAIZINTA LAIDA

Suredagavo

Juozapina Daužvardienė

Šiom dienom Draugo spaustuve išleido septintą laidą šios populiaros virimo knygos. J. Daužvardienė vėl patikslino ir pagraizino šią laidą naujais paruošimais.

Tai geriausia dovana naujoms žmonoms ar marčioms. Daugelis apdovanojo kitataučius supažindindami juos su lietuvišku maistu ir virimu. Ši knyga yra sukleliu la-bai daug pasisekimo lietuvių ir kitataučių darbo vietose ir organizacijose.

Knyga yra labai gražiai įrta ir su spalvotomis iliustracijomis. Labai patogi vartojimui.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, Knygų Skyrius
4545 W. 63rd Street
Chicago, Illinois 60629

Kaina su persiuntimu \$4.75

Illinois gyventojai pridėkite dar 20 centų mokesčiama.

Tėvynės pakluonėse

Sofija Ambrazevičienė

Leidinėlio dvasia patrijotinė, kuriuo kiekvienas gali atrasti sau tinkamą elgesį.

Knyga gausiai iliustruota dail. Vilijos Eivaitės. Spausdino DRAUGO spaustuve. Knyga gaunama DRAUGO, MARGINUOSE ir RAMUNES valgykloje Chicagoje. Kaina su persiuntimu \$3.75. Ill. gyv. prideda dar 15 ct. valstijos mokesčių.

JURGI BAUBLI AMŽINYBEN PALYDINT

ALFONSAS NAKAS

Šių 1980-tųjų metų rugpjūčio 11 dieną Detroito staiga mirė agronomas Jurgis Baublys, eidamas septyniadešimtus amžiaus metus. Nors apie jo silpstančią širdį daugelis senokai žinojome, negalėjome ir nenorėjome tikėti, kad jo išėjimo valanda taip greitai išmuš. Žinia, tą patį vakarą paskelbta lietuviškojo radijo transliacijoj, vienu kitiems paskleista telefonais, greit apklėkė visus lietuviškus namus. Pasirvotus Harris laidojimo namuose, Livonijoje, jau sekantią dieną paskutinį kartą pagarbą išreikšti susirinko didelis būrys žmonių.

Atsisveikinimo iškilms įvyko trečiadienį, rugpjūčio 13, vakare. Į tolimo vakarinio priemiesčio laidojimo namus susirinko virš poros šimtų žmonių iš plačių Detroito apylinkių bei kanadiško Windsor. Tokios spūsties neteko matyti nuo Elzbiotos Paurazienės laidojimo Uždars karsto galas buvo apdengtas Lietuvos trispalve. Karstą su velionio kūnu supo gražiausių gėlių puokštės ir vainikai. Kas kelias minutes keitėsi garbės sargybos: uniformuoti jūrų šauliai, uniformuoti skautai, vėl šauliai ir skautai...

Religines apeigas atliko ortodoksų dvasininkas Nicholas Fedetz su padėjėju — giedotoju (velionis ir jo šeima priklauso ortodoksų tikybai). Į čia giedamas, čia garsiai, aiškiai kalbamas psalmės ir kitokias maldas dvasininkas daugelį kartų pyne Jurgio vardą. Lietuvišką, niekaip neiškraipytą. Meldė Viešpaties gailestingumą ir amžinos laimės. Iš daugelį kartų sušūbuojamo smilkytuvo kilo lengvas, malonus kodylo kvapas. Apeigos baigiantis, "Tėve mūsų", dvasininkų pradėjus, išsiveržė iš visų susirinkusiųjų lūpų.

Atsisveikinimo, akademijai, vadovavusi laidojimo direktorė Jolanda Zapareckienė tarė pirmąjį prasmingą žodį. Oriai ir kondensuoti, pirma anglų, paskui lietuvių kalba ji priminė, ką velionis Jurgis šiame krašte gyvendamas yra nuveikęs, o baigdamas jo šeimai išreikšė užuojautą. Antruoj kalbėjo Alfonsas Juška. Jis pateikė pagrindinius velionio biografijos metmenis. Baigdamas velionio pagarbą, o likusiems užuojautą išreikšė ir šeimos draugų vardu. Jį sekė dar vienuolika kalbėtojų: J. Švoba (Lietuvių tautinės sąjungos Detroito skyriaus vardu), Jurgis Jurgutis (Baltijos ir Gabijos skautų tuntu), Alfa Šukys (Jūrų šaulių švyturio kuopos, Marijonas Šnapštas (LSST Garbės teismo), Vytautas Kutkus (Lietuvių fondo), Stefanija Kaunelienė (Wayne State un-to Lietuvių kambario komiteto), Antanas Musteikis (Lietuvių kultūros klubo), Jonas Gaižutis (Dariaus - Girėno klubo ir DLN Draugijos), Bernardas Brizgys (Balfo 76 skyriaus), Kazys Gogelis (Lietuvių kaimelio, Lietuvių balso ir Lietuviškų melodijų radijo valandėlių) ir Vincas Tamošiūnas (Stasio Butkaus šaulių kuopos bei Vasario 16-sios gimnazijos rėmėjų vardu).

Atsisveikinimas baigtas Lietuvos himnu.

Rugpjūčio 14 ryte nedaug mažesnė minia susirinko velionį palydėti į amžino poilsio vietą. Tas pats kunigas Nicholas Fedetz koplyčioje atlikė pamaldas ir angliškai pasakė įspūdingą, prasmingą pamokslą. Jurgio gerbėjams primindamas, kad jokių materialinių vertybių išskliaudami į amžinybę nepasimsime ir tik iš paliktų darbų būsime ar gerbiami, ar teisiame. Po apeigų beveik mylią nusitęsusi automobilų vilkstinė velionio kūnas buvo nulydėtas į Parkview Memorial kapines.

Laidotuvių dalyviai gedulo pietums pakviesti į ištaigingą Topinkas' restoraną. Čia dar kartą visų vardu užuojautą velionio našlei Elenai, dukrai Rūtai, žentui Malvinui Tescher ir Europoj li-

kusiems trims broliams išreikšė Alfonsas Juška.

Prieš šį nekrologą rašant paaiškėjo, jog velionį pagerbdami laidojimo dalyviai arti pustrčio šimto dolerių suaukojo Lietuvių fondui ir arti penkių šimtų dolerių kitoms organizacijoms (Balfui, Tautos fondui, skautams, Heart Association ir t. t.).

Pasinaudodamas A. Juškos bei J. Zapareckienės suteiktais biografijais dūmenimis, atsisveikinime kalbėjusių mintimis ir savo paties patirtimi, pabandysiu nors apytikriai atskleisti žmogų, kurio gedi ir ilgai gedės visas Detroito lietuviškasis aktyvas.

Jurgis Baublys buvo gimęs 1910 metų lapkričio 16, ketvirtas iš šešių sūnų šeimoje. Vaikystę praleido Vilkiijoje, kur jo tėvas buvo progimnazijos direktorius. Čia baigė pradžios mokyklą ir keturias gim-

A. a. Jurgis Baublys

nazijos klases (t. y. progimnaziją). Jm, kaip ir visam Baublių atžalynui, mokslas sekėsi ir iš šios šeimos išeis Lietuvai labai naudingi šeši profesionalai: du inžinieriai, gydytojas, agronomas, kultūrtechnikas ir amatų mokyklos mokytojas. Su Vilkiijos progimnazijos baigimo pažymėjimu Jurgis atvyko į Kauną, įstojo į Aušros berniukų gimnaziją ir 1931 metais ją baigė. Nuo 1932 m. studijavo Dotnuvos Žemės ūkio akademijoje, čia pasirinkęs gyvulininkystės sekciją. Akademiją baigęs ir gavęs agronomo diplomą, dirbo Kauno apskrities agronomo įstaigoje, Veterinarijos akademijoje, valstybiniose ūkiuose ir kitur.

Raudonajam marui vėl artėjant, 1944 m. vasarą pasitraukė su šeima į Vokietiją. Karui pasibaigus kurį laiką gyveno Ravensburge, o paskui persikėlė į amerikiečių zoną ir apsigyveno Nuerdingene. Įsikūrus žemės ūkio darbuotojų sąjungai, Jurgis įniko į jos veiklą. Užmezgęs santykius su tos sąjungos komitetu Detroito (čia vadovavo Tomas Dambrauskas ir dr. Eugenija Gurskytė), daug prisidėjo, kad stovyklose vargstantiems lietuviams būtų sudaromos garantijos kurtis JAV ūkiuose. Tokiomis garantijomis vėliau daugelis pasinaudojo, įskaitant ir Baublių šeimą. Tiesa, vėliau paaiškėjo, kad žemės ūkiuose visam laikui pasilikti jokių būdu nenaudinga, o priešingai — žalinga (ir nuo lietuviškų centrų busi atskirtas. Ir materialiai neprakusi). Į Michigano ūkį atvykę 1949 metais, ir Baubliai ten pasiliko tik tol, iki išpildė sudarytą sutartį. Bene už metų ar dvejų jie atsirado Detroito, Jurgis gavę darbą GM Fisher Body dirbtuvėse ir ilgainiui tapo gerai apmokamu automobilių modelių specialistu — pattern maker. Šiame darbe liko iki truputį paankstintos pensijos, kurią turėjo pasirinkti širdžiai vis labiau nerimstant...

Bet ne čia yra Jurgio didybė, nes daug yra agronomų ir dar daugiau prasisėkusių automobilių pramonės specialistų, kurių niekas nemato, jais nesivėži. Jurgis pasižymėjo dviem dalykais: visuomeniškumu ir dailininko talentu. Visuomeniškumu pasireiškė dar studento metuose, priklausydams Jaunosios Lietuvos korporacijai, o vėliau įsijungdamas į tautininkų veiklą. Gyvendamas

Detroito įsikūrė Jūrų skautų Sarūno vietininkija, kuri savo laiku jaunimui suvaidino didelį vaidmenį. Priklausė beveik visoms organizacijoms, kurių kalbėtojai laidojimo metu jį pagarbiai prisiminė. Priklausydams jis nebūvo tik "popierinis", tik davęs pavardę, bet visur nuosirdžiai dirbo. Dirbo ir į pensiją išėjęs, ir krūtinės skausmų nuolat kankinamas.

Antroji jo garbės medalio pusė — įgimtas dailininko, gal tiksliau taikomosios dailės specialisto talentas. Tik žvilgtelkime į Lietuvių namų salį ir į Dievo Auvaizdos parapijos kultūros centro sienas. Visur rasime puikiausių, tiksliausių ir mozaikinių darbų: Lietuvos miestų herbai, vytytų, pastatų modeliai etc. Nepaprastas kruopštumas, proporcijos, spalvų deriniai! Pats didžiausias ir žymiausias, kelerių metų nuo darbo laisvalaikio pareikalavęs kūrybos — Lietuvos reliefinis žemėlapis. Teko jį matyti, stebėti ir stebėtis. Jį užbai-

TRUMPALAIKES MADOS

Mada, tai trumpalaikis blyksnis, laikinai švytintis drabužiuose. Tačiau rimtai gyvendama mada kalie filosofai, sociologai, ekonomistai, menotyrininkai, medikai ir visuomenės veikėjai. Ir vis dėlto lieka neaišku, kas yra pagaliau toji jos didenybė — mada, kodėl jai leista kartais akimėliškai ignoruoti sveiko proto reikalavimus.

Praeitis byloja, kad jau Meksikos teritorijoje gyvenusių seniausių tautų mados buvo gėnėtinai įvairios, ypač moterų drabužių ir papuošalų — nuo savotiškų "šortų" ir trumpų sijonėlių iki viršutinių drabužių iš sunkių audinių. Nors neretai vienintelis moters "drabužis" būdavo piešinai ant kūno.

Rašoma, kad senoji Graikija — pradžioje pradžia, šalis, pagim džiūsi amžinai gyvus pavyzdžius. Tarsi kyla į dangų antikinų šventovių kolonos, taip pat ritmiškai žemyn krinta graikų drabužio chimationo klostės...

Šitoks apdaras, savo ilgu skirdamas nuo chitono, netgi storulį daro lieknėnį ir grakštesnį. O aplamai graikų drabužiai buvo begalo paprasti. Net Sokratas teigė: "Kiekvienas savo drabužiais turi atrodyti dailiai, bet ne dabišiai. Dailumo atspindys — santūrumas, o dabiškumo — nesaikingumas".

Tačiau štai kur paradoksas. Kuo paprastesnis drabužis sukirpimas, tuo sudėtingiau jį žmogui dėvėti. Pavyzdžiui, didelis medžiagos gabalas apsupamas apie kūną, juosmenį pečius, uždengiant alkūnę, ir pagaliau susėgamas saga. Tokio drabužio neapvilkti be pagelbininkų.

O užrašas ant akmens, datuojamas prieš Kristų, liudija, jog deivės Demetros — graikų derlingumo ir žemdirbystės globėjos šventėje visos moterys buvo basos, su baltomis ir ne peršviečiamomis suknėmis, be papuošalų ir grimo, paprastomis šukuosenomis.

O iš istorijos vadovėlių priimama garsūs vyrai vešlomis barzdomis. Estetiniai sumetimais graikai visų didžiųjų žmonių veidus kildavo jaunus, amžių tepabrėždami barzda. Romėnai augino tiesius ant kaktos suukuotus plaukus. Barzdas jie nelabai gerbė. Ankstyvaisiais viduramžiais Europoje kai kurių aukštųjų sferų žmonės ro mėtų pavyzdžiu ėmė kirptis "pagal puoduką". Ar tik nebus viena skaudžiausių aukų, kurią vyrai sudėjo ant mados aukuro? Tačiau lygios šukuosenos pasirodė esančios nepakankamai solidžios, buvo imta ieškoti, kaip vyrams pagražinti galvą.

Pasirodo, visi įmanomi barzdų fasonai buvo dar XVI amžiuje. Taigi kiek besistengtų šiu dienų barzdočiai, jie vargu ar ką naujo sugalvos.

ges, Jurgis man buvo davęs nuotrauką, kurios rašydamas nesusukau surasti. Vis ruošėms daryti pasikalbėjimą spaudai, bet vis abu, jis ir aš, nesuradom laiko ir atidėiojom. Beje, net nežinau, kur šiuo metu tas žemėlapis laikomas. Tai yra nepaprastos vertės kūrinys. Jo mozaikos, pastatų modeliai, herbai, vytytys — štai kas išliko ilgiausiai ir garsins velionio vardą.

Kaip ašmuo buvo nepaprastai šiltas, ramus, tolerantiškas. Tai savo žodyje laidojimo pabrėžtinai pastebėjo A. Juška, prisiminęs, kad velionio — tautininkui, jis (Juška) — ateitininkas pasiūromis draugystės niekada nemėdė. Per paskutinius keiserius metus ir šių eilučių autoriui su velioniu teko suartėti, susidraugauti. Velionio Jurgio atminimas lieka pats šviesiausias. Ir baisiai liūdina, kad jis turėjo išeiti, kai buvo sąlygos ramiai gyventi ir daug gražių darbų sukurti.

NAPOLÉONAS KAUNE

Napoleonas pasirinko Kauną ir jo apylinkes tinkamiausia vieta savo kariuomenės perkėlimui. 1812 m. vidurvasarį jo kariuomenės svarbiausia dalis (220,000 kareivių) pasirodė kairiajame Nemuno krante ties Kaunu. Iš čia buvo lengviausia susisiekti su prancūzų armijos tiekimo punktais Rytų Prūsijoje. Svarbiausia kėlimosi vieta buvo Pajlesyje, aukščiau pilikalnio (vadinamojo Napoleono kalno). Prancūzams nebuvo sunku persikelti, nes grafo Dovydo vadovaujami kazokų būriai, kiek pasiūdę su prancūzais, pasitraukė iš Kauno į Vilnių. Birželio 23 d. rytą prie Nemuno krante (avanposte) stovėjusio lenkų 6 pulko privažiavo imperatoriaus karieta su raitais palydovais.

B. Kvilykys (iš "Mūsų Lietuva")

davo apie 30 aršinių medžiagos. Būdingas mados pokštas buvo susijęs su Liudviko XIV vardu. Sušalęs parados metu, karalius Saulė pasiskolino vienos damos movą, — rytojaus dieną tokios movos jau turėjo pasikalbinti ant ilgų raikėlių visi kavalieriai.

XIV šimtmeityje madų arenoje triumfavo burgundai. Truputį viršutinio rūbo, vatuta krūtinė, išpūsti pečiai darė figūrą kampuotą; siauros rankovės ir aptemptos kojinės — kelnės. Moterų — suspausta talija ir iki 5 m. trenas (ilgas, užpakalyje besiveikantis apatinis suknėlės kraštas).

Mšk.

Pasišventusiame lietuviškam šachmatų puoselėtojų tremty

A. + A. KAZIUI MERKIUI mirus,

jo žmoną ONĄ MERKIENĘ ir posūnį GEDIMINĄ nuosirdžiai užjaučia ir kartu liūdi

Chicago's Lietuvių Šachmatininkai

A. + A. ONAI ŽELVIENEI

po ilgos ir sunkios ligos mirus, liūdesio prislegtai seseriai MARIJAI PAUGIENEI reiškiamė širdingą užuojautą ir kartu liūdimė.

Lietuvos Dukterų Draugijos
Melrose Parko Skyriaus Narės

A. + A. SAULIUI ZAUNIUI mirus,

jo seseriai dr. AUGUSTAI ZAUNIOTEI-SAULIENEI su šeima ir artimiesiems giminėms reiškiamė gilią užuojautą ir kartu liūdimė.

Illinois Lietuvių Gydytojų ir
Dantų Gydytojų Draugija

JUOZAS BRAZAITIS RAŠTAI I

Tumas — Vaidzantas, Dambrauskas — Jakišas.
Donelaitis, Daukantas, Valančius.
Baranauskas, Pietaris.

Redagavo ALINA SKRUPSKELIENĖ ir
CESLOVAS GRINCEVIČIUS

Išleido į Laisvę Fondas lietuviškai kultūrai ugdyti. Ap-lankas ir viršelis Ados Korsakaitės - Sukčiuvienės.

Spausdino "Draugo" spaustuvė. Kietais viršeliais, 552 pusl. Kaina su persiuntimu \$16.10. Illinois gyventojai dar pridėda 90 ct. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 West 63rd St.,
Chicago, IL 60629

DRAUGAS, penktadienis, 1980 m. rugpjūčio mėn. 29 d.

A. + A. ONA ŽELVIENE

VRUBLIAUSKAITE

Gyveno Melrose Park, Illinois.
Mirė rugpjūčio 27 d., 1980 m., 2:15 val. popiet, sulaukus 78 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje.
Velionė buvo našlė a. a. Petro.
Pasiliko dideliame nuliūdimė sesuo Marija Paugys, 3 sūnėnai: Algirdas ir Kazys Paugiai bei Raymond Želvys, dukterėčia Genevieve Haruch ir jų šeimos; Lietuvoje liko 3 broliai: Stasys, Antanas ir Kazys Vrubliauskai ir sesuo Elė Kučienė bei jų šeimos; ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas Bormann koplyčioje, 1600 Chicago Avenue, Melrose Park.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, rugpjūčio 30 d. Iš koplyčios 9:30 val. ryto bus atlydėta į Sacred Heart parapijos bažnyčią, Melrose Parke, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Queen of Heaven kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus: giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidojimo.

Nuiliūdę: Seserys, broliai, sūnėnai ir dukterėčios ir kiti giminės.
Laidotuvių direkt. Bormann — Tel. 344-0714.

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2.

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.
Tel. 737-8600-01

9837 SOUTH KEDZIE AVE.
Tel. 422-2000

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
1410 So. 50th Av., Cicero
Tel. 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNOS

2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672
2424 W. 69th STREET Tel. R.Epublic 7-1213
11028 Southwest Highway, Palos Hills, ILL. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 So. 50th Ave., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

APLINK MUS

× Kun. Juozas Dambravskas, MIC, Marijonų vienuolijos provincijolas, rugpiūčio 28 d. išvyko į Washingtoną, D. C., kur priims naujus kandidatus į postuliatą, dalyvaus posėdžiuose vienuolijos reikalais ir po to vyks į New Yorką. Rugpiūčio 8 d. jis išskrenda į Europą dalyvauti didesniame visų marijonų provincijų suvažiavime, kur dalyvaus ir vyriausias vadovas bei jo asistentas. Iš Europos grįš maždaug už mėnesio. Linkime laimingos kelionės ir sveikatos.

× Marijos aukštesniosios mokyklos moksleivės rugsėjo 5 d., penktadienį, pradės "geriausių saldainių" pardavinėjimą ir ji ves iki rugsėjo 15 d., pirmadienio. Mergaitės ir saldainių pardavinėjimą suteikti mokyklai reikalingų lėšų globėja F. Kotlowski, M. Walters, B. Macijunas, mergaičių klubo globėja ses. Mary Teresita ir mokyklos direktorė ses. Julie Shainauskas.

× Dail. Mikalojus Ivanauskas padovanojo iš savo liepsnos tapybos "Mano motinos laido tuves" ciklo Jėzuitams "Procesiją" ir Šv. Kazimiero lietuvių kapinių koplyčiai "Atsisveikinimo giesmės". Šiuo metu dailininkas yra persikėlęs gyventi į Floridą. Jo naujas adresas: 156-44 Ave., St. Petersburg Beach, Fla. 33706.

× "Dainavos" ansamblio statomo muzikinio veikalo "Čičinską" pirmoji repeticija šį sezoną bus rugsėjo 4 d. 7:30 val. vakaro, ketvirtadienį, Jaunimo centre. Repeticiją praves režisierius P. Maželis, specialiai tą dieną atvykęs iš Clevelando. Prašoma visus dainaviečius dalyvauti. Taip pat yra kviečiami ir nauji visų balsų dainininkai padėti Dainavos ansamblui "Čičinską" įgyvendinti scenoje.

× Jonas Kiloris iš Californijos, apmokėdamas saskaitą pridėjo 4 dol. auką. Ačiū.

× A. A. Inž. Kazimiero Motekalio mirties metinių progą bus atnašaujamos šv. Mišios Tėvų Jėzuitų koplyčioje, rugpiūčio 31 d., sekmadienį, 10 val. ryto. Mišių metu gsmuikninkas Povilas Matukas, vargonuos Manigirdas Motekaitis. Gliminės, draugai ir pažįstami maloniai prašomi jungtis maldoje už a. a. Velionio sielą.

(pr.)

× APDOVANOKITE ŽMONAS IR SAVE—"Mardi Gras" laivas bus jūrų plaukiojantis viešbutis kelionėje po Karibų jūrą, gruodžio 7. Patogūs kambariai, paslaugos patarnavimas, prabangus maistas — viskas įskaičiuota į kelionės kainą. Rengia PLB ir Gydytojų Sąjunga. Informacija: American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Avenue, Chicago, Ill. 60643, tel. (312) 238-9787. Registracija iki rugsėjo mėn. 15 d. (sk.)

× Marquette Parko apyl. parduodamas 5 kamb. mūr. būgalo. 2 miegamieji, uždaras porčius, naujos spintelės virtuvėje. Pilnas rūšys su tualetu, "shower" ir miegamu kamb. Karšto vand. gazo šiluma. Naujai išdėžyta iš lauko ir iš vidaus. 2 maš. garažas. Tuoj pat galima užimti. \$45,900. Alex Realty, 656-2233. (sk.)

× Albinas Kurkulis, akcijų brokeris, dirbęs su Rodman & Bradshaw, Inc., patarnauja akcijų bonų, fondų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime. Susidomėję skambinkite 977-7916. (sk.)

× Šį šeštadienį, kaip ir visais šeštadieniais, "Draugo" redakcija ir administracija dirbs iki 12 val. Pirmadienį, rugsėjo 1 d., dėl Darbo dienos šventės "Draugas" bus uždarytas ir tos dienos "Draugas" neišeis. Pirmas po švenčių numeris išeis rugsėjo 2 d., antradienį.

× Dr. Vaclovas ir dr. Augustas Šauliai paėmė iš Faustinos Mackevičienės į "Draugo" vakariene du bilietus, grąžino bilietų šakneles ir įteikė 100 dol. Labai nuosirdžiai dėkojame. "Draugo" vakariene ruošiamas Jaunimo centre rugsėjo 14 d. Bilietus galima gauti pas platintojus ir "Draugo" administracijoje.

× Beverly Shores Lietuvių klubas jau ilgus metus dalyvauja Michigano mieste rengiamame Rudens festivalyje, kuriame pasirodo įvairios tautybės su tautine muzika, dainomis, šokiais. Lietuviai paprastai geriausiai pasirodo ir jų programų dalyvių nuotraukos idėtos vietos bei plačios apylinkės dienraščiuose. Šiais metais programą atliks tautinių šokių grupė "Grandis", vadovaujama Irenos Smiellauskienės.

× "Chicago Magazine" rugsėjo mėn. laidoje įsidėjo Algimanto Kezio nuotraukų apie Chicago miestą. Rugpiūčio 5-26 vyks Algimanto Kezio nuotraukų paroda "Galerijoje". Parodos tema — "Medžiai".

× R. Černiaus "Namų ir artimų aplinkos žodynis" spausdinamas Morkino spaustuvelyje. Knygą leidžia LB švietimo tarnyba.

× Chicago Lietuvos futbolo komandą gerai įvertino "Southwest News-Herald", rugpiūčio 28 d. laidoje, skirdamas tam specialią straipsnį su dviem nuotraukomis.

× Ella ir inž. Valerijonas Radžiai grįžo į Beverly Shores, praleidę atostogas Wisconsin, kur aplankė savo pusseserę ir jos draugus. Atostogas praleidė, nes abu turi įsipareigojimus Michigano miesto kultūrinėje šventėje, kuri vyks Washingtono parke.

× Mokytojų studijų savaitės Dainavoje, studijų finansų vedėjas Bronius Juodelis "Draugui" laiške rašo: "Siunčiame Jums sveikinimus iš Mokytojų studijų savaitės Dainavoje. Labai vertindami Jūsų prielankumą liutuanistinėms mokykloms, siunčiame ir \$100 čekį mūsų spaudai paremti". Širdingai dėkojame už auką.

× LB Hot Springs apylinkės valdyba per pirm. Steponą Inggaunį atsiuntė 10 dol. auką. Dėkojame už paramą.

× Lino Katino meno darbų paroda bus atidaryta Santaros šviesos suvažiavime rugsėjo 4-7 d. Tabor Farm, Sodas, Mich. (pr.)

× "DAINAVOS" ansamblio statomo veikalo "ČIČINSKAS" spektakliams lapkričio 8 ir 9 dienomis bilietus jau galima įsigyti Gifts International (ponų Vaznelių prekyboje 2501 W. 71 St., tel. 471-1424. Taipogi bilietus galima užsisakyti ir paštu tuo pačiu adresu. (pr.)

× Lemonto LB ruošia savo tradicinę gegužinę, Umbrasų ūkyje, 103 gatvė ir Lemont Road, rugsėjo 7 dieną, 12:00 po pietų. Bus skanaus maisto ir gėrimų, ir progos susitikti su draugais ir pažįstamais. Vėliau bus pravedami linksmi žaidimai ir vyresnieji galės pasirodyti tinklinio varžybose. Taip pat veiks turtingas laimės šulinys su įdomiomis dovanomis ir staigmenomis. Kviečiame visus. (pr.)

× Vyto A. Lazauskas arba Betty S. Lazauskas prašomi atsiliepti reikalui: Tax Sale Certificate. Skambinti 436-7621 arba asmeniškai — 2835 W. 71 Str., Chicago. (sk.)

"Draugo" gegužinės svečiai šv. Mišių metu klauso pamokslą.

Nuotr. J. Kuprio

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

LB GAGE PARKO APYLINKĖ

Rugpiūčio 12 dieną Jaunimo centro patalpose vyko Gage Parko LB apylinkės valdybos posėdis. Valdyba džiaugėsi gražiai praėjusiu Union Piere linksmavakariu. Atsilankę didelis būrys svečių ir vaikinų, šoko ligi vėlyvo vakaro. Didelė padėka visiem atėjusiems ir talką darbui ir aukomis. J. Kolienė pateikė išd. dabartinį stovį. Visi džiaugėsi gražiu solidarumo įnašu padidėjimu. Valdyba drąsiau imasi tolimesnių darbų, matydama narių pritarimą šiai valdybai.

Užsakyta kavinė spalio 24 dieną vakaronei, ir net jau planuojama ateinančių metų veikla, tam jau pasirūpinta Jaunimo centro patalpomis, aptartas rugsėjo 8 d. minėjimas ir nustatyta darbotvarkė.

Sekmadienį, rugsėjo 7 d. 11

× LB Cape Codo valdyba vertindama "Draugo" svarbumą liutuanistinėje gyvenime atsiuntė padėkos laišką ir 20 dol. auką. Pasirašė — Vladas Židziūnas ir Povilas Šlapelis. Širdingai ačiū.

× Stasys Dargis, Toronto, Kanada, atsiuntė bilietų šakneles ir "Draugui" paremti 25 dol. auką. Labai dėkojame už spaudos rėmimą, taip pat dėkojame A. Juozapavičiui, Hamilton, Kanada, kuris atsiuntė 8 dol. auką.

× Gražindami laimėjimo bilietų šakneles, "Draugui" atsiuntė po 10 dol. aukų: Aldona Aistienė, Washington, Karolis Kubaitis, Rahway, A. Armalis, St. Petersburg Beach, Fla.

Bronius J. Kaslas, Wyoming, E. Jucevičius, Chicago, Ill., K. Daulys, Chicago, Elena Venclovas, Berwyn, Julija Skirmuntienė, Kenosha, Albinas Bendžius, Philadelphia, Pa.

Visiems nuosirdus ačiū už spaudos stiprinimą.

val. ryto atnašaujamos šv. Mišios Jėzuitų koplyčioje. 12 val. Jaunimo centro mažojoje salėje, minėjimas su akademija ir menine programa, kurią atliks Urugvajaus liutuvų jaunimas. Visos LB apylinkės kviečiamos prie šios šventės minėjimo prisidėti. Prašoma visa visuomenė atsilankyti į šią tautos šventę, pamatyti ir pasigrožėti mūsų naujomis jėgomis — Urugvajaus jaunimu.

BAIGĖ MOKSLO STUDIJAS

Valės ir Vlodo Plepių visos trys dukros, Loreta, Shirley ir Dana, baigė aukštuosius mokslus ir įsigijo profesijas. Jauniausioji Dana per trejus ir pusę metų įtemptai studijuodama, šią vasarą baigė The School of the Art Institute of Chicago ir

Akademikė Dana Plepių

gavo bachelor of fine arts diplomą. Jos pasirinkta mokslo šaka yra "photo mechanical printmaking (silkscreening)".

Ji yra baigusi Carl Sandburgo aukštesniąją mokyklą, Kristijono Donelaičio pradžios ir aukštesniąją lit. mokyklą. Kaip ir jos sesutės, Dana nuo jaunų dienų yra skautė. Anksčiau priklausė Aušros Vartų tautai. Dabar priklauso Akademikų skautų draugovei. Mėgsta lauko tenisą ir yra liutuvų teniso klubo narė.

Lietuvių fondo valdybos pirm. dr. Antanas Razma įteikia — Pedagoginiam Lituanistikos institutui paremti fondo dovaną video juostoms pasigaminti. Iš kairės: Pranė Masilionienė, Stasė Petersonienė, J. Vasiukevičius su žmona, Alicija Rūgūtė, J. Šlaivas, inst. direktorius A. Dundulis, inst. rektorius prof. dr. J. Račkauskas, LF pirm. dr. A. Razma su žmona, J. Tamulis, J. Račkauskienė, K. Girvilas ir J. Račkauskas, jr. (Kiti trys nuotraukoje pusiau žisislėpę ir beveik neatpažįstami). Pedagoginio Lituanistikos instituto menatų, rektorius ir lektorius susitikimas įvyko 1980. 5. 12 rektorius namuose.

Sėkmės gyvenime Danai ir jos sesutėms, o jų tėveliams linkime gyvenimo naštos palengvėjimo.

V. ir V. Plepių gyvena Orland Parke, Ill.

K. DONELAIČIO LITUANISTINĖS MOKYKLOS PRADEDA 1980-81 MOKSLO METUS

Kr. Donelaičio pradinė ir aukštesnioji liutuanistinės mokyklos 1980-81 m. pradeda š. m. rugsėjo 6 d. Francis M. McKay valstybinės mokyklos patalpose, 6901 So. Fairfield Ave., Chicago, Illinois, 9 val. ryto iki 10 val. ryto mokinių registracija. Tuo pačiu laiku bus registruojami ir nauji mokiniai. Reguliaros pamokos abiejose mokyklose prasidės 10 val. ryto iki 1 val. po pietų.

Pradinėje mokykloje veiks: vaikų darželis, parengiamasis skyrius, I-mas, II-tras, III-čias, IV-tas, V-tas ir VI-tas skyrius. Į darželį priimami vaikai ketverių metų. Į parengiamą skyrių priimami vaikai penkerių metų. Šiais mokslo metais mokykloje veiks specialus skyrius silpnai arba visai liutuviešiai nekalbantiems vaikams.

Aukštesniojoje mokykloje veiks: V-ji, VI-ji, VII-ji ir VIII-ji klasės. Į V-tą aukštesniosios klasę priimami mokiniai išėję liutuvų Bendruomenės nustatytą pradinės mokyklos programą ir pristatę baigimo pažymėjimą arba išlaikę įstojamuosius egzaminus. Egzaminai bus rugsėjo 6 d. Francis M. McKay mokykloje 10 val. ryto. Mokiniams, kurie yra baigę K. Donelaičio pradinę mokyklą, įstojamųjų egzaminų į V-tą klasę laikyti nereikės.

Registracijos metu bus registruojami vaikai Pirmajai Komunijai paruošti. Visi mokiniai gavusieji pataisas po registracijos rugsėjo 6 d. 10 val. ryto turės laikyti pataisų egzaminus. Mokinių darbai bus tikrinami tą pačią dieną pamokų metu. Registracijos metu bus galima įsigyti reikiamus vadovėlius. Tėvų komiteto nutarimu visi tėvai prašomi registracijos dieną įmokėti bent pusę mokslapinių nuomokvieno vaiko. Dėl informacijų aukštesniosios mokyklos reikalais prašome kreiptis į mokyto. D. Bindokienę, tel. 776-2036, mokyto. R. Kučienę, tel. PR 8-0358, pradinės mokyklos reikalais į mokyto. O. Jagelienę, tel. RE 7-4109.

Direktorius Julius Širka

IŠ LIUTUVIŲ PENŠININKŲ GYVENIMO

Lietuviai pensininkai jau keletą metų iš eilės keletą kartų į metus išvyksta į gamtą, į gryną orą. Šiais metais, rugpiūčio 20 d., turėjom antrą tokią išvyką. Nors diena pasitaikė karš-

CHICAGOS ŽINIOS

TAUPYMAI MOKYKLOSE

Chicago miesto mokyklų tarpyba ateinančių mokslo metų biudžete suplanavo sutaupyti 51 mil. dol. Sumažinant mokytojų skaičių, bus sutaupyta 11 mil. dol., sumažinant sargų ir kitų techninių pagelbininkų kiekį, sutaupys 4 mil. dol., susiaurinus centro štabą — 2.4 mil. dol., sutrumpinus mokslo metus 2 dienoms bus sutaupų 11 mil. dol., sumažinus pirkinius, taisykus ir kitus aptarnavimus — 12 mil. dol.

PINGA GAZOLINAS

Padėkos savaitgaliiui turima pakankamai gazolino ir jis truputį pigesnis kainomis kai kur parduodamas, nes susidarė gazolino perteklius.

PERSIRENGĘS POLICININKU

Banditas, persirengęs pagrobta iš policininko uniforma, pagrobė iš pinigų kontoros 9307 So. Cottage Grove, Chicagoje, 5000 dol. Policija kaltininką sugavo.

ta ir drėgna, bet neatbaidė nuo išvažiavimo. Susėdė į autobusą ir sekami poros mašinų pasukom jau žinomais keliais pas gerus pažįstamus p. Briedžius ir jų gražią sodybą netoli Lemont. Prie vartų pasitiko šeimininkai ir jų kaimynas p. K. Balčiūnas. Medžių pavėsyje buvo jau sustatyti stalai, suolai, kėdės. Po medžių didokas indas, o jame tarp ledų pienas, gaivinantieji gėrimai pajvairinti viena kita bonkute šalto aludžio. Tai mielių valdybos narių, dr. Briedžio ir p. Balčiūno, staigmena.

Oras geras. Nors diena karšta, bet karštis pakendamas, nes vėdino lengvas vėjelis. Susėdus prie stalų, kalbų netrūko. Besidalinant atsivežtomis gėrybėmis ir įspūdiams, laikas greitai prabėgo.

Dar visi nesusėdėjo aptarti visų savo problemų, o, štai, jau laikas vėl sėsti autobusu ir eiti bėti namo. Buvo galima palikti gerą orą, medžių pavėsyje ir gražiai prižiūrimą p. Briedžių sodybą. Išvykdam visi dėkojom šeimininkams už gražų priėmimą, linkėdami jiems dar daug metų netiesiai darbų ir rankų į "Medicare lobyną". Pagirtini ir šios iškylų vadovai, p. Karazija ir p. S. Dagsys. S. V.

ADOLFAS VENCLAUSKAS KOVOJE SU MILŽINU

Knygos turinys paimtas iš okupuotos Lietuvos gyvenimo, kuriame aprašo tuometinius įvykius provinciniame miestelyje ir jo apylinkėse kada vyko sunkios partizanų kovos su okupantais ir jų padėjėjais.

Išleido Akademinio Skautų Sąjungos Filisterių skautų sąjungos Worcesterio skyrius. 230 pusl. Kaina su persiuntimu \$5.75. Illinois gyventojai pridėda 25 ct. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Illinois 60629

DIDŽIAUSIAS GAISRAS

Didžiausias per paskutinius 13 m. gaisras Chicagoje įvyko trečiadienį. Sudegė du dideli chemikalų sandėliai prie 36 gatvės ir Iron miesto pietuose. Buvo daug chemikalų sprogimų. Iš viso buvo 2000 stabių indų su degančiais chemikalais. Gaisro nesulaikė nė įrengta purkšlų sistema. Nuostolių daugiau kaip milijonus dolerių.

FESTIVALIS SEKMADIENĮ

Marquette banko automobilių statymo aikštėje, Western ir 64 gatvių kampe, sekmadienį, rugpiūčio 31 d., vyks apylinkės festivalis. Penkias valandas tęsis pramogos vaikams ir suaugusiems. Bus užkandžių, meno gaminių, vaisių pardavimo. Programą sudarys džiazo muzika, šokiai, dainos, specialia programa vaikams.

RŪPINASI PALIEGUSIAIS

Chicago miestas 1979 m. išvežiojo 243,000 pavalgymų į namus dėl 1500 paliegių, kurie patys negalėjo pasigaminti valgyti. Apie 29,000 pensininkų gavo apie 1.3 milijono pavalgymų maitinimo punktuose. Negalintiems pasigaminti valgyti penkias dienas savaitėje nuvežami valgiai į namus dukart per dieną.

MIDWAY AERODROME

Iš Midway aerodromo pradėjo skridimus Air Illinois bendrovės lėktuvai į Peoriją.

JURGIS GLIAUDA

BAUSMĖ

Novelių rinkinys

Turinys: Garbės vartai, viena diena pensininkės Stankuvienės gyvenime. Vėlykinis triptikas: amžinoji verdinė, prarastas džiaugsmas, Vėlykų kolūkis, bausmė, Kedro riešutėliai.

NIDOS knygų klubo leidinys 1980 m., 150 pusl. Kaina su persiuntimu \$8.85. Illinoisaus gyv. dar pridėda 48 ct. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

ALBINA KASIUBIENĖ

ŽIRGELIAI

Eilėraščių rinkinys

Leidinyje didelio formato, 228 pusl. Eilėraščių mažiesiems ir paaugusiems ir pagal tematiką suskirstyti į penkis skyrius — Lietuva. Motinos diena. Pavasaris, Vėlykos, vasara, ruduo. Žiema, Kalėdos. Visko po truputį. Viršelis Viktoro Liaukaus. Išleido "Laisvoji Lietuva". Spausdino Morkūno spaustuvelyje. Chicago 1980. Kaina su persiuntimu — \$5.85. Illinoisaus gyv. dar pridėda 30 ct. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

KELIONĖ LAIVU PO KARIBŲ JOROS SALAS

GRUODZIO MĖN. 7-Ų DIENĄ — I SAVAITĘ

Rengia Pasaulio Lietuvių Bendruomenė ir Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjunga.

Aplankys: Nassau, San Juan, St. Thomas.

Pasidžiaugskite saulute žiemos metu, atsipalaiduosite nuo pilkos kasdienybės, turėsite neužmiršamas atostogas! Skubėkite registruotis — vietų skaičius ribotas!!!

Užsiregistruavę iki LIEPOS MĖN. 1 dienos turės geresnį patogesnių kambarių pasirinkimą.

Dėl kainų ir kitų informacijų kreipkitės į:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 South Western Avenue

Chicago, IL 60643 Tel. (312) 238-9787